

ZARZĄDZENIE NR 0050.90.2022
BURMISTRZA CZARNEGO

z dnia 27 maja 2022 r.

w sprawie przedstawienia raportu o stanie Gminy Czarne za 2021 rok.

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przedstawiam raport o stanie Gminy Czarne za 2021 rok stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Raport o stanie Gminy Czarne za 2021 rok podlega przedłożeniu Radzie Miejskiej w Czarnem oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

§ 3. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Gminy.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 27 maja 2022 roku.

BURMISTRZ
mgr Piotr Zabrocki

Raport o stanie Gminy Czarne za rok 2021

**Szanowni Państwo,
Mieszkańcy Miasta i Gminy Czarne,
Radni Rady Miejskiej w Czarnem**

Wzorem lat ubiegłych Raport o stanie Gminy Czarne za 2021 rok w całości został przygotowany przez Pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem, Dyrektorów i Kierowników jednostek organizacyjnych oraz Prezesów spółek miejskich.

Raport w sposób szczegółowy i wyczerpujący przedstawia całokształt podejmowanych działań, przedsięwzięć i inwestycji zrealizowanych w 2021 roku.

Serdecznie dziękuję tym wszystkim, którzy przyczynili się do powstania Raportu przez przygotowanie odpowiednich materiałów, jak i codzienną pracę na rzecz dalszego rozwoju Gminy, a szczególnie pracownikom Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem, Pani Skarbnik Gminy, Sekretarzowi Gminy, Dyrektorom Szkół i Nauczycielom, Pani Dyrektor i Pracownikom Żłobka, Pani Kierownik i Pracownikom Ośrodka Pomocy Społecznej, Pani Dyrektor i Pracownikom Czarneńskiego Centrum Kultury, Prezesom Spółek Miejskich Panu Kierownikowi i Pracownikom Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka, Sołtysom i Radom Sołeckim, Przewodniczącym i Członkom Rad Osiedli, Stowarzyszeniom i Strażakom Ochotniczej Straży Pożarnej w Czarnem i w Bińczu.

Dziękuję również wszystkim Radnym Rady Miejskiej i Mieszkańcom za aktywność w dostrzeganiu społecznych potrzeb i dbałość o Naszą Gminę – Gminę Czarne.

Z poważaniem i wyrazami szacunku

BURMISTRZ
mgr Piotr Zabrocki

Czarne, dnia 27 maja 2022 roku

Spis treści

WSTĘP	3
1. INFORMACJA OGÓLNA	3
1.1. Położenie i powierzchnia	3
1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne.....	5
1.3. Jednostki pomocnicze Gminy	6
1.4. Ludność i dynamika zmian	7
1.5. Podmioty gospodarcze.....	11
1.6. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Czarne	12
2. INFORMACJA FINANSOWA GMINY CZARNE	15
2.1. Wykonanie budżetu Gminy Czarne za 2021 rok	15
2.2. Przychody i rozchody	18
2.3. Poziom zadłużenia	18
2.4. Środki finansowe zewnętrzne pozyskane przez Gminę Czarne w 2021 roku.	19
2.5. Zaległości z tytułu podatków i opłat.....	23
2.6 Fundusz Sołecki	24
2.7. Realizacja Budżetu Obywatelskiego	25
3. INFORMACJA O REALIZACJI INWESTYCJI	26
3.1. Infrastruktura wodociągowa i sanitarna wsi.	27
3.2. Transport i łączność	29
3.4. Pozostałe wydatki inwestycyjne.....	33
4. PROMOCJA GMINY CZARNE W 2021 ROKU	37
5. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ.....	38
6. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII	42
6.1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Czarne na lata 2016-2022.....	42
6.2. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2015-2023	43
6.3. Opieka nad zabytkami.	43
6.4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarne na lata 2021-2025.....	44
6.5. Program „Posiłek w szkole i w domu”.....	44
6.6. Program „Opieka 75 +”	45
6.7. Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021	46
6.8. Program Wspierania Rodziny w Gminie Czarne na lata 2019-2021	46
6.9. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. ..	46
6.10. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla Gminy Czarne.	46
6.11. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa	47
7. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	48

7.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	48
7.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	49
8. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA	52
8.1. Gospodarowanie odpadami	52
8.2. Zadania z zakresu ochrony środowiska	55
9. ZDROWIE I POMOC SPOŁECZNA	56
9.1. Pomoc Społeczna	56
9.2. Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem	60
10. EDUKACJA	66
11.2. Biblioteki	83
11.3. Inwestycje i remonty w kulturze	85
12. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	85
13. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA	86
13.1. Zaopatrzenie w wodę	87
13.2. Gospodarka ściekowa	89
13.3. Gospodarka mieszkaniowa	91
13.4. Stan mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2021 r.	96
SPIS TABEL	97
SPIS WYKRESÓW	98

WSTĘP

Raport o stanie gminy opracowany został na podstawie art. 28aa Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 530) Zgodnie z tymi przepisami Burmistrz, co roku do dnia 31 maja przedstawia Radzie Gminy raport o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

Raport o stanie gminy zaprezentowany zostanie podczas sesji, na której podejmowana będzie uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Burmistrzowi. Raport rozpatrywany będzie w pierwszej kolejności. Do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy rozpatrywanie raportu o stanie gminy oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia wotum zaufania dla burmistrza. Sensem raportu jest zgromadzenie i odzwierciedlenie danych dotyczących aktywności organu wykonawczego w danym roku, a przede wszystkim przedstawienie tych informacji członkom organu stanowiącego. Raportowi przypisuje się trzy zasadnicze funkcje:

- a) sprawozdawczą,
- b) partycypacyjną,
- c) oceniającą.

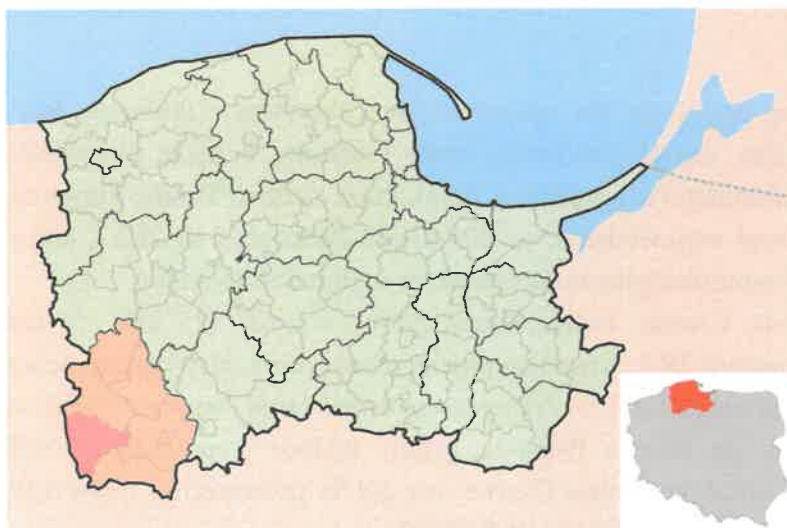
Raport obejmuje informacje dotyczące działalności organu wykonawczego, a zatem procesu realizacji wszystkich zadań i kompetencji tego podmiotu.

1. INFORMACJA OGÓLNA

1.1. Położenie i powierzchnia

Niezwykle piękna i gościnna gmina Czarne położona jest w południowo – zachodniej części województwa pomorskiego nad rzeką Czernicą, u zbiegu województw zachodniopomorskiego i wielkopolskiego, przy linii kolejowej Chojnice – Szczecinek.

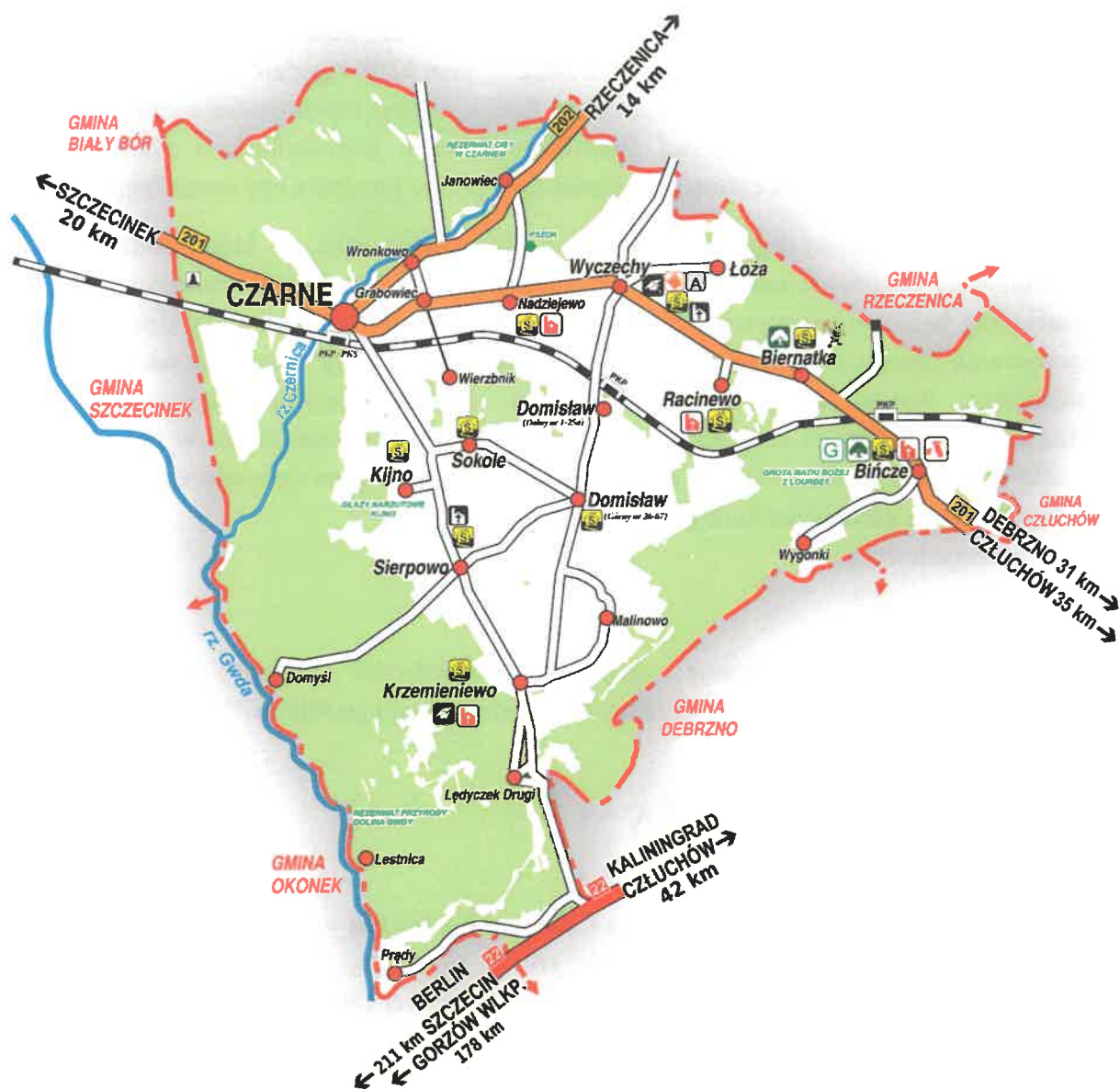
Rysunek 1. Położenie gminy Czarne w województwie pomorskim

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Czarne_\(gmina\)/#/media/Plik:Map_-_PL_-_powiat_czluchowski_-_Czarne.PNG](https://pl.wikipedia.org/wiki/Czarne_(gmina)/#/media/Plik:Map_-_PL_-_powiat_czluchowski_-_Czarne.PNG)

Rysunek 2. Gmina Czarne mapa topograficzna

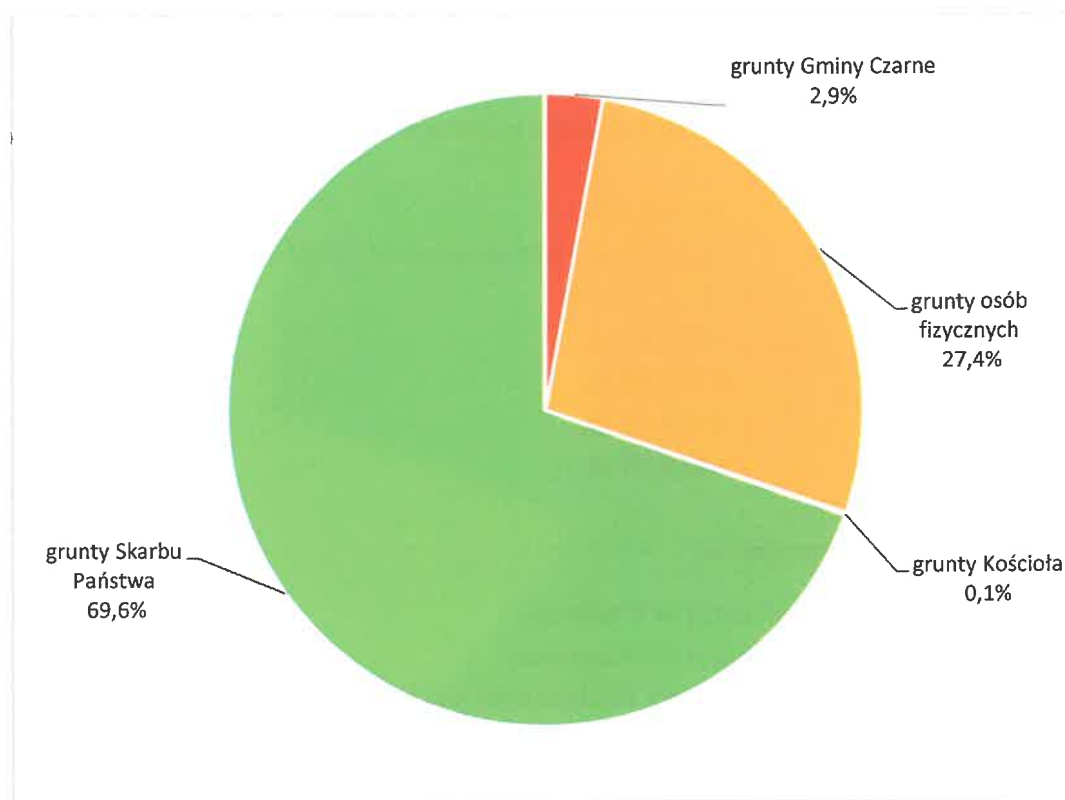

Gmina Czarne to miejsce przyjazne dla mieszkańców i turystów. Okoliczne lasy, bogactwo naturalne i przyrodnicze, czyste powietrze, rzeki i jeziora, a także aktywność mieszkańców są niepodważalnymi atutami czarneńskiej ziemi, która stanowi Bramę Pomorza. Przez gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 201 Gwda-Barkowo i nr 202 Czarne-Rzeczenica. Wymienione szlaki komunikacyjne mają charakter regionalny i lokalny.

Siedzibą gminy jest miasto Czarne. Powierzchnia gminy wynosi 235 km², to jest 23483 ha, z czego użytki rolne stanowią 38,2 % ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne 55,5 %, a pozostałe grunty 4,3%, nieużytki 2,0 %. Zdecydowana większość, bo prawie 69,6 % gruntów na terenie gminy należy do Skarbu Państwa, grunty będące w posiadaniu osób fizycznych stanowią 27,4 %, własnością Gminy Czarne jest 2,9 % powierzchni terytorium gminy, a ponadto 0,1 % obszaru gminy jest własnością Kościoła.

Wykres 1. Struktura własności gruntów w gminie Czarne

Źródło: wykonanie własne w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Rada Miejska w Czarnem liczy 15 radnych. Przy Radzie działają następujące stałe komisje:

- Komisja Budżetu, Planowania i Spraw Socjalnych - 4 osoby,
- Komisja Oświaty, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej - 4 osoby,
- Komisja Rolnictwa i Bezpieczeństwa Publicznego - 4 osoby,
- Komisja Rewizyjna - 5 osób,
- Komisja Skarg, Petycji i Wniosków - 5 osób.

Diety radnych Rady Miejskiej w Czarnem w 2021 r. (miesięcznie)

	do 31.07.2021r.	od 01.08.2021 r.
Przewodniczący Rady Miejskiej	1.207,86 zł	1.932,58 zł
Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej	805,24 zł	1.288,39 zł
Przewodniczący Komisji	805,24 zł	1.288,39 zł
radni (bez funkcji)	671,04 zł	1.073,66

Na dzień 31.12.2021 r. Urząd Miasta i Gminy w Czarnem zatrudniał ogółem **34** osoby. Na utrzymanie urzędu wydatkowano **3.266.463,99 zł**, w tym wynagrodzenia i pochodne **2.635.062,70 zł**.

Średnie wynagrodzenie, dochód brutto za 2021 rok w przeliczeniu na miesiąc (*w tym 13-tka, nagrody jubileuszowe i inne świadczenia jednorazowe*):

Burmistrz	14.743,34 zł
Sekretarz Gminy	7.115,75 zł, (zatrudnienie od 19.02.2021 r.)
Skarbnik Gminy	11.517,71 zł,
kadra kierownicza	7.552,42 zł,
inspektorzy	6.316,84 zł,
podinspektorzy	4.918,05 zł,
pracownicy obsługi	3.813,00 zł.

Gminne jednostki organizacyjne to:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem,
- 2) Czarneńskie Centrum Kultury w Czarnem,
- 3) Szkoła Podstawowa im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem,
- 4) Szkoła Podstawowa w Wyczechach,
- 5) Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie,
- 6) Przedszkole Gminne w Czarnem,
- 7) Żłobek Gminny w Czarnem,
- 8) Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem.

1.3. Jednostki pomocnicze Gminy

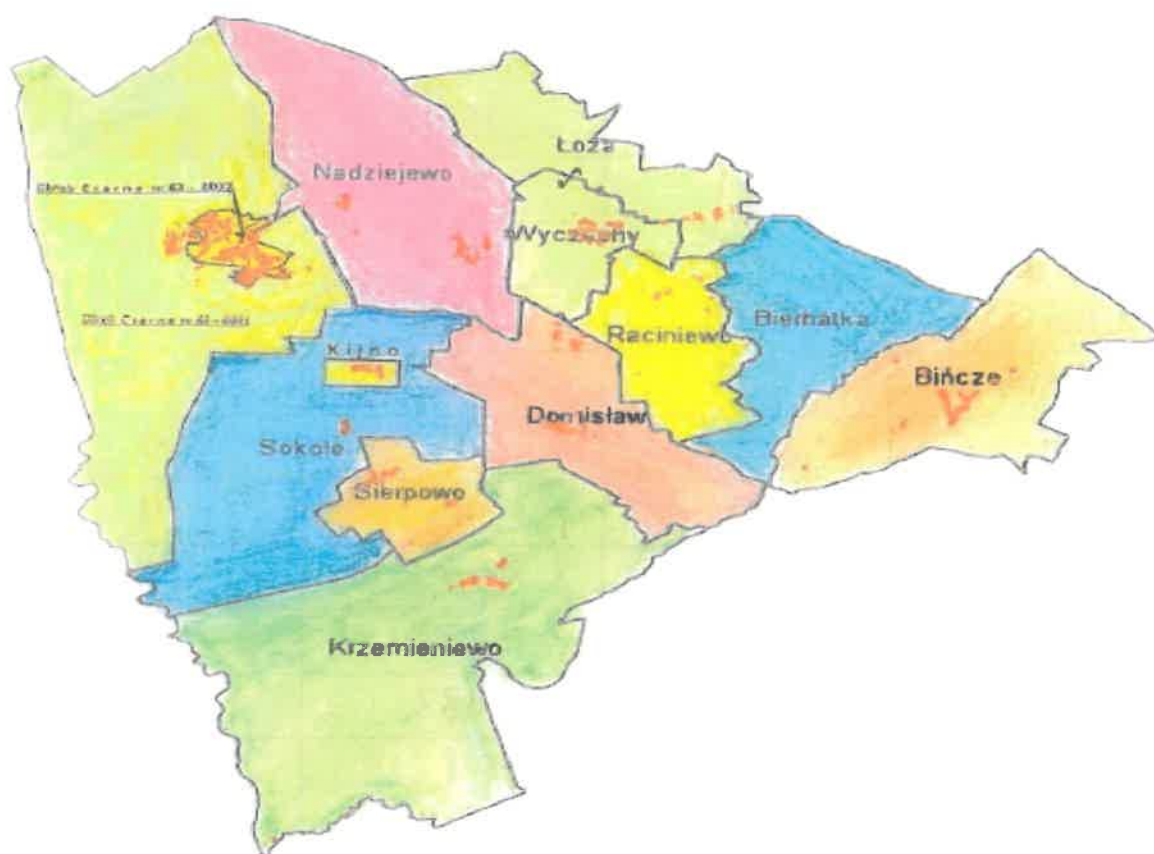
W skład Gminy Czarne wchodzi 10 sołectw: Wyczechy-Łoża, Nadziejewo, Bińcze, Domisław, Kijno, Sokole, Sierpowo, Krzemieniewo, Raciniewo, Biernatka oraz 3 osiedla w Czarnem (nr 1, nr 2, nr 3).

Jednostki pomocnicze takie jak sołectwa prowadzą gospodarkę finansową jedynie w ramach planu wydatków budżetu gminy w formie funduszu sołeckiego opisanego w rozdziale 2.6 Fundusz Sołecki.

Sołtysi i Przewodniczący Osiedli otrzymywali z tytułu pełnienia swoich funkcji 200 zł miesięcznego ryczałtu.

Rysunek 3 Podział gminy Czarne na sołectwa

Źródło: wykonanie własne w oparciu o program mapy.czluhow.pl

1.4. Ludność i dynamika zmian

Na terenie gminy Czarne na dzień 01 stycznia 2021 r. zameldowanych było 8666 osób, w tym 4138 mężczyzn i 4528 kobiet. Jednakże wskutek przemeldowań osób oraz ujemnego wyniku przyrostu naturalnego liczba zameldowanych mieszkańców zmniejszyła się o 194 osoby i na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła 8528 osób (4063 mężczyzn i 4465 kobiet).

Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców kształtuje się następująco (dane uzyskane z ewidencji ludności UMiG Czarne):

Tabela 1. Liczba mieszkańców i przyrost naturalny w gminie Czarne

Liczba mieszkańców	Urodzenia	Zgony
01.01.2021 r.: 8666 osób	w roku 2021: 55	w roku 2021: 118
31.12.2021 r.: 8528 osób	rok 2020 do roku 2021:	rok 2020 do roku 2021:
ubyło: 138 osoby	mniej o 28	mniej o 18
tj. mniej o 1,59 %	tj. mniej o 33,73 %	tj. mniej o 13,24%

Tabela 2. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy

nazwa	stan na 01.01.2021	stan na 31.12.2021	wynik
Biernatka	114	113	- 1
Bińcze	441	422	- 19
Czarne	5595	5508	- 87
Domisław	324	322	- 2
Domyśl	0	0	0
Grabowiec	66	66	0
Janowiec	6	6	0
Kijno	121	122	+ 1
Krzemieniewo	487	482	- 5
Lędyczek Drugi	3	1	- 2
Łoża	81	80	- 1
Malinowo	15	15	0
Raciniewo	126	129	+ 3
Nadziejewo	177	173	- 4
Prądy	10	10	0
Sierpowo	186	185	- 1
Sokole	132	132	0
Wierzbnik	3	4	+ 1
Wronkowo	71	63	- 8
Wyczechy	708	693	- 15
Wygonki	0	2	+ 2
OGÓŁEM	8666	8528	- 138

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Czarne na koniec 2021 roku wyniosła 344 wobec 359 osób zarejestrowanych na początku roku. Z kolei liczba osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku była wyższa o 10 osób w stosunku do 2020 roku (53 osoby) i wynosiła w 2021 roku – 63 osoby. Poniżej szczegółowe dane w tabelach.

Tabela 3. Informacja o bezrobociu w gminie Czarne na przestrzeni lat 2020-2021

zarejestrowani bezrobotni		według stanu na koniec roku	
		2020	2021
Ogółem		359	344
w tym	Kobiety	180	170
	Mężczyźni	179	174
	Zamieszkali na wsi	138	151
	Zamieszkali w mieście	221	193
	Liczba uprawnionych do zasiłku	64	57
	Długotrwale bezrobotni	168	191
	Dotychczas niepracujący	48	53
	Bez kwalifikacji zawodowych	170	181
	Bez doświadczenia zawodowego	77	80
	Bezrobotni niepełnosprawni	13	22
	Do 30 roku życia	113	114
	W tym do 25 roku życia	53	63
	Powyżej 50 roku życia	87	76

Tabela 4. Aktywizacja osób bezrobotnych

Aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu		Liczba osób skierowanych w latach	
		2020	2021
w tym	Staż	51	30
	Szkolenia	5	3
	Dofinansowanie indywidualnej działalności gospodarczej	9	6
	Skierowanie na refundowane dodatkowe miejsca pracy	14	11
	Prace społecznie użyteczne	7	9
	Roboty publiczne	37	65
	Prace interwencyjne	10	8
	Bon na zasiedlenie	4	3
	Refundacja dla osób poniżej 30 roku życia	0	0
	Ogółem zaktywizowani	137	135

Tabela 5. Informacja o bezrobociu w gminie Czarne

Liczba osób bezrobotnych wg stanu na koniec		XII 2019	XII 2020	XII 2021
		273	359	344
w tym	kobiety ogółem	147	180	170
	miasto Czarne	153	221	193
	sołectwo Biernatka	4	3	4
	sołectwo Bińcze	30	29	30
	sołectwo Domisław	14	17	21
	sołectwo Krzemieniewo	13	13	10
	sołectwo Sokole	4	7	7
	sołectwo Kijno	6	11	9
	sołectwo Sierpowo	4	5	14
	sołectwo Raciniewo	5	8	9
	sołectwo Wyczechy-Łoża	30	31	31
	sołectwo Nadziejewo	10	14	16
	osoby do 29 roku życia	72	101	114
	osoby po 50 roku życia	84	87	76
	niepełnosprawni	16	13	22

Tabela 6. Osoby bezrobotne zatrudnione przez Urząd Miasta i Gminy w Czarnem w 2021 r.

Osoby bezrobotne	Ilość osób	Rodzaj wykonywanych prac	Miejsce wykonywania prac
stażyści	14	prace porządkowe i utrzymanie czystości na terenie gminy Czarne	Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Czarnem
pracownicy w ramach prac interwencyjnych	9	prace porządkowe i utrzymanie czystości na terenie gminy Czarne, Opiekun świetlicy wiejskiej (Bińcze, Kijno, Sokole, Sierpowo)	Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Czarnem, Czarneńskie Centrum Kultury
pracownicy w ramach robót publicznych	8	prace porządkowe i utrzymanie czystości na terenie gminy Czarne	Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Czarnem
prace społeczno-użyteczne	5	usługi opiekuńcze, prace porządkowe utrzymanie czystości, organizacja zajęć i imprez w świetlicach wiejskich	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta i Gminy w Czarnem, świetlice wiejskie

Gmina Czarne we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Człuchowie realizowała programy mające na celu aktywizację osób bezrobotnych. W ramach prac interwencyjnych oraz robót publicznych w Gminie w 2021 roku zatrudnione były średnio miesięcznie w przeliczeniu na pełne etaty 5,16 osoby.

Ogólny koszt zatrudnienia pracowników zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych oraz po stażach wyniósł 283.529,32 zł, z czego gmina otrzymała refundację z Powiatowego Urzędu Pracy w wysokości 92.273,38 zł.

W ramach podpisanego porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych 5 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku z terenu gminy, podjęło pracę w usługach opiekuńczych i pracach porządkowych. Łączny koszt wydatkowany przez gminę to 18.198,00 zł, z czego 9.099,00 zł podlegało refundacji z Powiatowego Urzędu Pracy.

Poza stażem i pracami interwencyjnymi w Gminie Czarne zatrudniani byli także:

- gospodarz stadionu w Czarnem,
- pracownik na tzw. Sarniaku,
- 2 opiekunów dzieci w autobusach,
- 3 trenerów na Orliku.

Łączny koszt zatrudnienia (umowa zlecenie) w/w osób wyniósł 133.622,60 zł.

1.5. Podmioty gospodarcze

Na terenie gminy Czarne działają różne podmioty gospodarcze, np. przedsiębiorstwa produkcyjne, usługowe, handlowe, rolne. Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na terenie gminy Czarne na dzień 31 grudnia 2021 r. działało:

- 258 przedsiębiorców o statusie aktywny,
- 9 podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w formie spółek cywilnych,
- 64 przedsiębiorców o statusie zawieszony.

Wykres 2. Statystyka przedsiębiorstw według kodu PKD

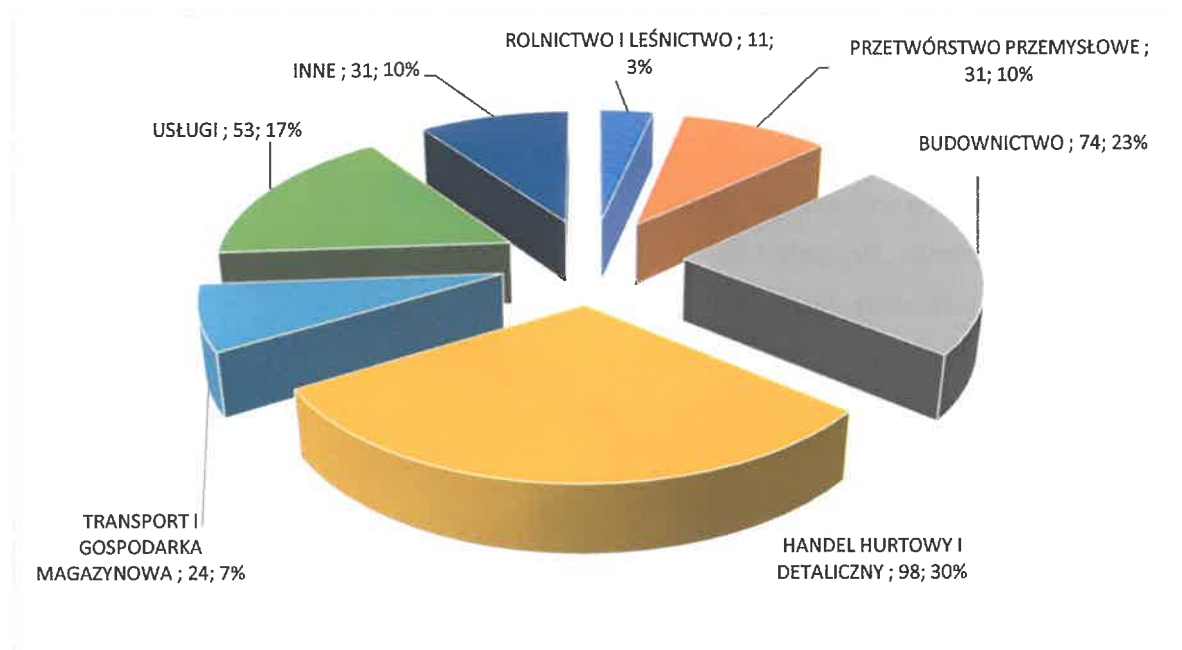

Tabela 7. Wnioski złożone do CEIDG w okresie 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. w gminie Czarne

RODZAJ WNIOSKU	LICZBA WNIOSKÓW
zakończenie działalności	14
zmiana ze wznowieniem	12
zmiana z zakończeniem	1
zmiana z zawieszeniem	20
zmiana danych	51
założenie działalności	18
ŁĄCZNIE	116

1.6. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Czarne

Na terenie Gminy Czarne działają następujące organizacje pozarządowe:

1. Czarneńskie Stowarzyszenie Tenisowe,
2. Czarneńskie Stowarzyszenie Tenisa Ziemnego,
3. Uczniowski Klub Sportowy CHAMPION CZARNE,
4. Uczniowski Klub Sportowy DEBIUTANT Wyczechy,
5. Ludowy Klub Sportowy „Czarni” Czarne,
6. Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Wyczechy,
7. Ludowy Zespół Sportowy „Skra” Bińcze,
8. Stowarzyszenie „Krzemień” Krzemieniewo,
9. Klub Karate KYOKUSHIN Czarne,
10. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Bińcze, Biernatka, Raciniewo,
11. Stowarzyszenie „MÓJ ŚWIAT”,
12. Stowarzyszenie „Inspiracja”,
13. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Integracji Środowiskowej „Szansa” im. Jana Pawła II w Czarnem,
14. Stowarzyszenie Mniejszości Ukraińskiej i jej Sympatyków „SMEREKA”,
15. Stowarzyszenie z Otwartym Sercem,
16. Stowarzyszenie „Brygada Inki”,
17. Strzeleckie Bractwo Kurkowe,
18. Stowarzyszenie „EKO-BARĆ 1954r.”,
19. OSP Czarne,
20. OSP Bińcze,
21. Koło Gospodyń Wiejskich w Sokolu,
22. Koło Gospodyń Wiejskich w Nadziejewie,
23. Koło Gospodyń Wiejskich w Domisławiu,
24. Koło Gospodyń Wiejskich w Wyczechach,

25. Koło Gospodyń Wiejskich w Sierpowie,
26. Koło Gospodyń Wiejskich w Bińczu,
27. Koło Gospodyń Wiejskich w Raciniewie,
28. Koło Gospodyń Wiejskich w Kijnie.

Na terenie gminy Czarne działają także Terenowe Oddziały Stowarzyszeń i Klubów:

1. Oddział Wojskowego Koła PTTK Husaria,
2. Powiatowy Związek Niewidomych w Człuchowie koło w Czarnem,
3. Miejsko-Gminny Klub Honorowych Dawców Krwi w Czarnem,
4. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków w Czarnem,
5. Koło Terenowe Krajowego Związku Emerytów i Rencistów Służby Więziennej przy Zakładzie Karnym w Czarnem,
6. Polski Związek Działkowców, Stowarzyszenie Ogrodowe im. obrońców Pokoju w Czarnem,
7. PZHGP Chojnice - Człuchów oddział Czarne,
8. Polski Związek Wędkarski koło Czarne.

W roku 2021 na realizację zadań publicznych w ramach otwartego konkursu ofert na podstawie „Programu współpracy Gminy Czarne z organizacjami pozarządowymi” oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021 Gmina Czarne przyznała dotacje:

1. z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 212.186,68 zł,
2. z zakresu edukacji – 10.000,00 zł.

Tabela 8. Przyznane dotacje dla organizacji pozarządowych w 2021 roku

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Rodzaj zadania	Wielkość przyznanej dotacji w zł	Wielkość wykorzystanej dotacji w zł
EDUKACJA				
1.	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Powiatu Człuchowskiego	Nauka, edukacja i wychowanie w zakresie udzielania pomocy materialnej dla uczącej się młodzieży i wyrównywanie szans w dostępie do edukacji	10 000,00	10 000,00
RAZEM			10 000,00	10 000,00

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Rodzaj zadania	Wielkość przyznanej dotacji w zł	Wielkość wykorzystanej dotacji w zł
WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ				
1.	Czarneńskie Stowarzyszenie Tenisowe	Promowanie tenisa stołowego oraz organizacja imprez sportowych w sołectwach: Domisław, Bińcze, Nadziejewo, Wyczechy i m. Czarne	15 000,00	10 069,96
2.	Stowarzyszenie UKS Champion Czarne	Upowszechnianie Sportu w gminie Czarne	18 000,00	18 000,00
3.	Stowarzyszenie LKS „CZARNI” Czarne	Organizowanie zajęć w różnych dyscyplinach sportu na terenie miasta Czarnego	43 000,00	38 227,57
4.	Klub Karate Tradycyjnego SHOTO w Pile Sekcja w Czarnem	Organizowanie zajęć w różnych dyscyplinach sportu na terenie miasta Czarne	1 000,00	1 000,00
5.	Stowarzyszenie LKS „SOKÓŁ” Wyczechy	Organizowanie imprez sportowych i sportowo – rekreacyjnych oraz zawodów sportowych i turniejów na terenie gminy Czarne dla dzieci i młodzieży	40 000,00	40 000,00
6.	Czarneńskie Stowarzyszenie Tenisa Ziemnego	Organizacja imprez sportowych i sportowo – rekreacyjnych, a w szczególności zawodów sportowych i turniejów na terenie gminy Czarne dla dzieci i młodzieży	10 000,00	10 000,00
7.	Stowarzyszenie UKS Debiutant Wyczechy	Organizacja imprez sportowych w biegach na orientację oraz piłce ręcznej dla uczniów Szkoły Podstawowej w Wyczechach oraz mieszkańców powiatu człuchowskiego	2 000,00	2 000,00
8.	Stowarzyszenie LKS „CZARNI” Czarne	Organizowanie zajęć w różnych dyscyplinach sportu na terenie miasta Czarne	47 660,00	44 839,15
9.	Stowarzyszenie LKS „SOKÓŁ” Wyczechy	Organizowanie imprez sportowych i sportowo – rekreacyjnych oraz zawodów sportowych i turniejów na terenie gminy Czarne dla dzieci i młodzieży	42 000,00	42 000,00
10.	Stowarzyszenie LZS „SKRA” Bińcze	Organizowanie imprez sportowych i sportowo – rekreacyjnych oraz zawodów sportowych i turniejów na terenie Gminy Czarne dla dzieci i młodzieży	6.050,00 zł	6 050,00
RAZEM			224 710,00	212 186,68

2. INFORMACJA FINANSOWA GMINY CZARNE

Polityka finansowa Gminy Czarne realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Miejską, która określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Realizacja inwestycji oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz o załącznik do uchwały budżetowej obrazujący wydatki majątkowe.

Priorytetem działania w polityce finansowej Gminy Czarne jest ukierunkowanie działań zmierzających do pozyskania możliwie największych środków finansowych zewnętrznych poprzez ciągłe monitorowanie i udział w pojawiających się możliwościach udziału gminy w projektach z udziałem środków unijnych, dofinansowaniach i dotacjach ze środków budżetu państwa ukierunkowanych na konkretne działania w różnych dziedzinach gospodarczych. Działania i współpraca są również podejmowane z innymi podmiotami nie należącymi do sektora finansów publicznych oraz jednostkami lokalnymi.

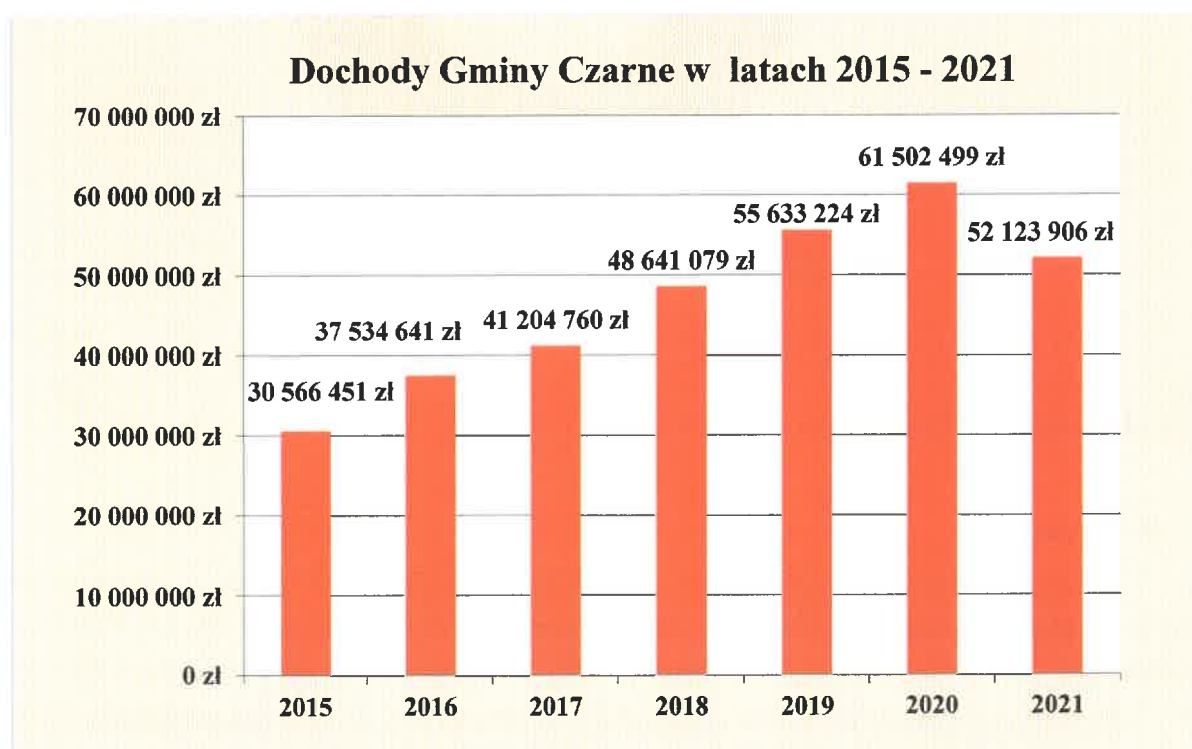
2.1. Wykonanie budżetu Gminy Czarne za 2021 rok

❖ Dochody

Informacja o stanie finansów gminy została oparta o wykonane sprawozdania finansowe za 2021 rok.

Dochody wykonane w 2021 roku wyniosły 52.123.905,67 zł w stosunku do roku 2015 wzrosły o 21.557.412,52 zł. Zgodnie z przedstawionym poniżej wykresem na przestrzeni sześciu lat wykazywały znaczącą tendencję wzrostową. do 2020 roku.

Wykres 3. Dochody Gminy Czarne w latach 2015 – 2021

Źródło: opracowanie w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

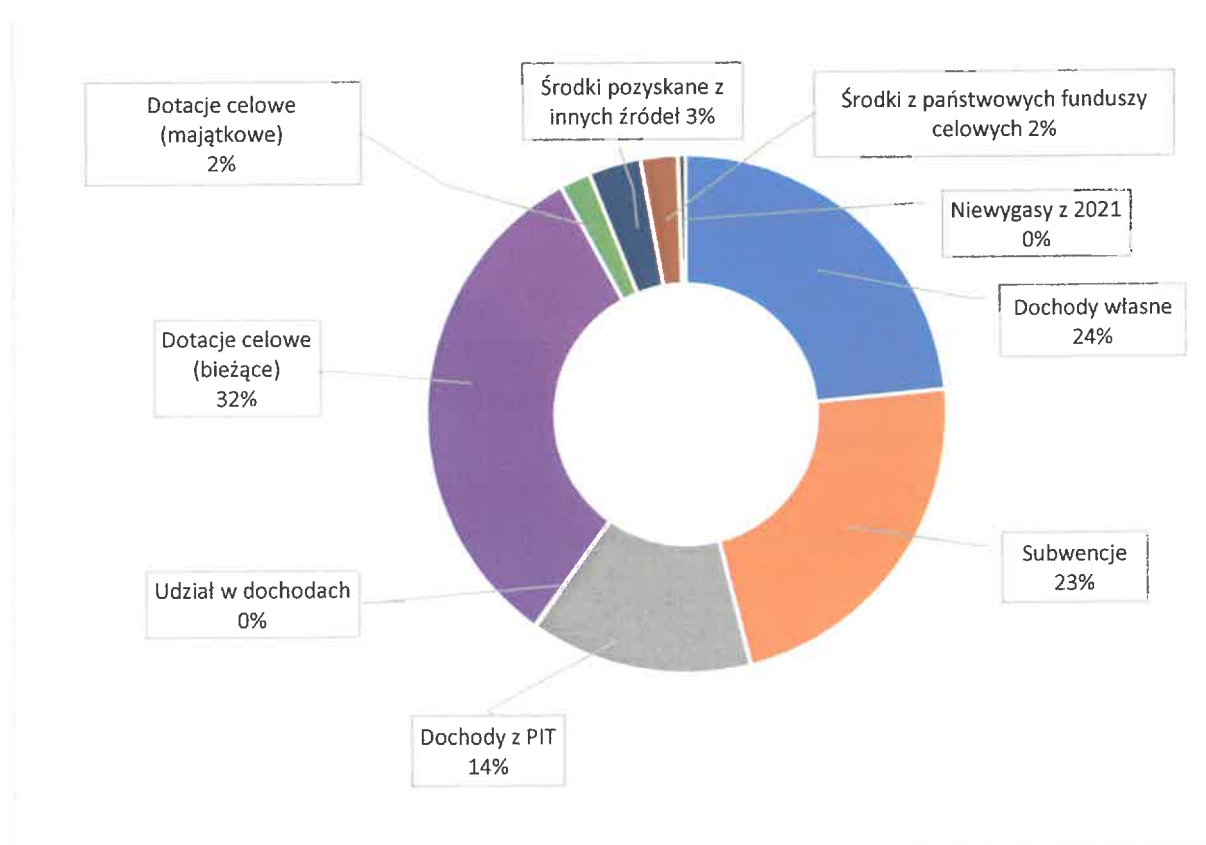

W 2021 roku nastąpił spadek dochodów o kwotę o 9.378.593,49 zł i był spowodowany głównie koniecznością przekazania do budżetu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Gdańsku kwoty 10.048.703,- zł z pozyskanych przez gminę 11.025.428,-zł pochodzących z opłaty z tytułu wycinki drzew na budowę miejsc postojowych dla jednostek ciężkiego sprzętu oraz modernizacji magazynu w Kompleksie Wojskowym w Czarnem.

Dochód Gminy Czarnie w 2021 roku w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosił 6.112,08 zł i zmniejszył się w stosunku do poprzedniego roku o 971,83 zł. Przyczyną tej zmiany była głównie konieczność zwrotu środków dla WFOŚ, za wycinkę drzew pod parking NATO.

Dochodami Gminy są w szczególności dochody własne, subwencje, dochody z PIT, udział jst w dochodach, dotacje celowe (bieżące), dotacje celowe (majątkowe), środki pozyskane z innych źródeł, środki otrzymane z państwowych funduszy celowych (majątkowe).

Wykres 4. Struktura dochodów

Źródło: opracowanie w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

❖ Wydatki

Wydatki budżetu stanowią wykonanie zadań wynikających z ustawy o samorządzie gminnym, ukierunkowanych głównie na zaspokajanie potrzeb lokalnej społeczności. Wartości kwotowe budżetu wskazują kierunki działania i zakres realizowanych zadań własnych gminy.

Wydatki wykonane w 2021 roku wyniosły 61.301.887,21 zł, w stosunku do roku 2015 wzrosły 31.822.883,29 zł. Zgodnie z przedstawionym poniżej wykresem na przestrzeni sześciu

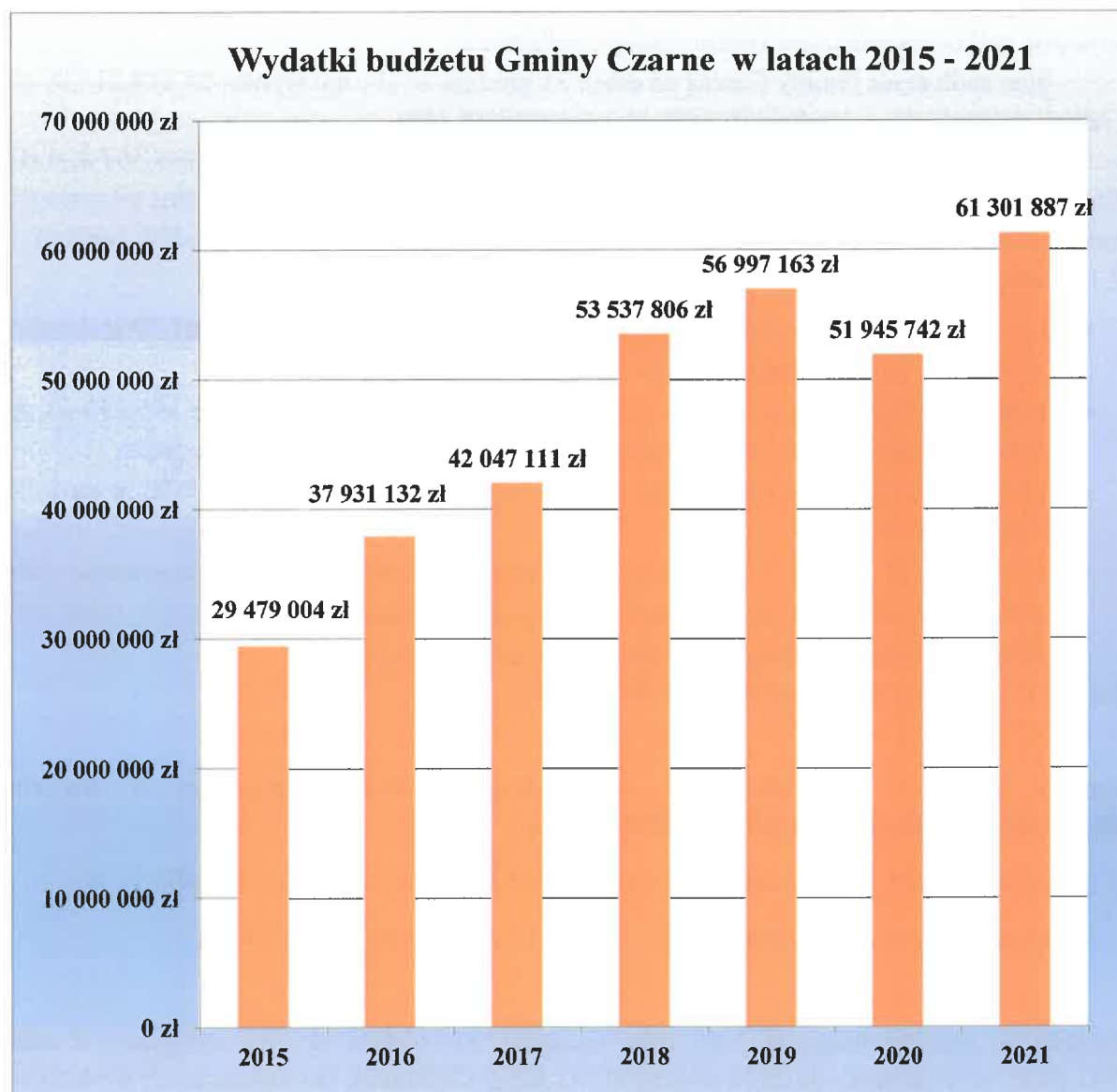

lat wydatki wykazują w 2021 tendencję wzrostową głównie podyktowaną odprowadzeniem części opłaty z wycinki drzew tj. 10.048.703 zł.

Największy udział w wydatkach stanowią wydatki w Dziale Rodzina w kwocie 15.667.689,37 zł i wydatki na oświatę w połączeniu ze świetlicami szkolnymi tj. w kwocie 15.622.27,10 zł.

Wydatki Gminy Czarne w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gminy Czarne wyniosły 7.188,30 zł i uległy zwiększeniu w stosunku do poprzedniego roku o 1.205,15 zł. Głównym skutkiem był wydatek z wycinki drzew w kwocie 11.012.745,00 zł przyjęty do budżetu pod koniec roku budżetowego 2020, natomiast wydatki były realizowane w 2021 roku.

Wykres 5. Wydatki budżetu Gminy Czarne w latach 2015 -2021

Źródło: opracowanie w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

2.2. Przychody i rozchody

Przychody budżetu wykonano w kwocie 17.100.186,84 zł, w tym kredyty w kwocie 3.507.820,80 zł i wolne środki w kwocie 13.592.365,84 zł.

Rozchody budżetu w kwocie 2.739.070 zł - wykupiono obligacje w kwocie 1.000.000 zł, spłacono kredyty w kwocie 1.739.070 zł zgodnie z harmonogramem spłaty kredytów i wykupu obligacji.

2.3. Poziom zadłużenia

Podstawowym założeniem polityki w zakresie zadłużenia jest minimalizowanie zaciąganych zobowiązań poprzez ciągłą kontrolę wydatków, ukierunkowanie zobowiązania celem pozyskania najwyższego udziału środków zewnętrznych do realizacji inwestycji oraz uzyskanie najkorzystniejszego kosztu obsługi zadłużenia.

Stan zadłużenia Gminy Czarne na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosi 25.418.213,80 zł w relacji do dochodów – wskaźnik zadłużenia wynosi 48,76%.

Gmina Czarne w 2021 roku zaciągnęła zobowiązania kredytowe na kwotę 3.507.820 zł, spłacono kredyty i wykupiono obligacje na kwotę 2.739.070 zł, w tym też roku pozyskano środki zewnętrzne w wysokości 5.960.170 zł, co stanowi 11,43% do dochodów ogółem - 52.123.905,67 zł w tym:

- 1.313.519,91 zł, w tym dotacje bieżące 522.158,12 zł i majątkowe 791.361,79 zł dotacje z udziałem funduszy unii europejskiej i budżetu państwa,
- 1.749.382,09 zł, w tym dotacje bieżące 1.554.102,46 zł i majątkowe 195.279,63 zł dotacje celowe otrzymanych z budżetu państwa na realizację wydatków gmin,
- 1.700.000 zł środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - PGR w ramach Funduszu COVID-19,
- 1.197.268 zł środki z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych (Fundusz Dróg Samorządowych).

Placówki oświatowe sumie pozyskały 234.993,30zł.

Ponadto Gmina Czarne pozyskała pozabudżetowe środki finansowe w kwocie 396.610,42 zł, wykorzystała 323.405,32 zł, w tym:

1. Asystent osoby niepełnosprawnej planowane 375.669 zł, wykonane 320.403,32 zł.
2. Opieka wytchnieniowa - planowana 20.941,42 zł, wykonane 3.002,00 zł.

Wydatki na obsługę długu w 2021 roku wynosiły 317.634,44 zł i są mniejsze o kwotę 139.077,23 zł w stosunku do 2020 roku (456.711,67 zł -2020 rok). Do wykonanych wydatków bieżących (46.854.453,12 zł), stanowią 0,67 % 1,03% zmniejszenie w stosunku do ubiegłego roku o 0,36%.

Poziom zadłużenia w stosunku do poprzedniego roku wzrósł o kwotę 768.750,80 zł. Zadłużenie jest uwarunkowane od udziału gminy w wielu inwestycjach z udziałem środków unijnych, które już służą i będą służyły nie tylko mieszkańcom gminy, poprawią wizerunek

miasta i sołectw, sprawia, że Gmina Czarne będzie postrzegana jako gmina innowacyjna i rozwojowa, przyciągająca kapitał finansowy i ludzki, stanowiąc bazę rozwojową społeczności lokalnej.

2.4. Środki finansowe zewnętrzne pozyskane przez Gminę Czarne w 2021 roku.

Gmina Czarne w 2020 r. pozyskała z środków zewnętrznych dodatkowo – 5.960.170 zł

I. Dotacje z udziałem funduszy unii europejskiej i budżetu państwa– 1.313.519,91 zł, w tym:

1. dochody bieżące w kwocie 522.158,12 zł, w tym:

1. 82.736 zł Projekt pn. Czarneńskie przedszkole dzieci w swoim żywiole,
2. 439.422,12 zł Projekt pn. Myśląc o rodzinie w Gminie Czarne i Rzeczenica realizowany w Gminie Czarne przez Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem.

2. dochody majątkowe w kwocie 791.361,79 zł, w tym:

1. 130.799,15 zł refundacja zadania pn. Zmieniamy Czarne na Zielone - modernizacja parku miejskiego oraz uporządkowanie terenów zielonych nad rzeką Czarnicą w Czarnem.
2. 162.645,36 zł refundacja zadania pn. Rozbudowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych dla Gminy Czarne w miejscowości Nadziejewo.
3. 497.917,28 zł refundacja zadania pn. Wspólna sprawa – rewitalizacja obszaru „B” w Czarnem.

II. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację wydatków gmin w kwocie 1.749.382,09 zł, w tym:

1. dochody bieżące 1.554.102,46 zł

- 1) 17.000 zł dotacja celowa otrzymane z budżetu państwa na zadania związane z utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych na terenie gminy.
- 2) 7.443,67 zł zwrot funduszu sołeckiego za 2020 rok.
- 3) 18.993,30 zł dotacja celowa dla szkół podstawowych na wnioski jednostek oświatowych na realizację Priorytetu 3 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 w 2021 roku, w tym:
 - 11.996,28 zł Szkoła Podstawowa im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem;
 - 3.997,02 zł Szkoła Podstawowa w Wyczechach;
 - 3.000 zł Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie.
- 4) 6.000 zł dotacja celowa dla oddziałów przedszkolnych na wnioski jednostek oświatowych na realizację Priorytetu 3 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 w 2021 roku, w tym:
 - 3.000 zł Przedszkole Gminne w Czarnem;
 - 1.500 zł oddział przedszkolny w Wyczechach;
 - 1.500 zł oddział przedszkolny w Krzemieniewie.
- 5) 264.780 zł dotacja celowa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego na 180 dzieci w kwocie 1.471,00 zł na jedną osobę, w tym:

- Przedszkole Gminne w Czarnem w kwocie 241.244 zł na 164 osoby;
- Szkoła Podstawowa w Wyczechach w kwocie 13.239 zł na 9 osób;
- Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie w kwocie 10.297 zł na 7 osób.

- 6) **60.444,00zł Program 75+** strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej. Gminy, które przystąpią do realizacji programu uzyskają finansowe wsparcie do 50% przewidywanych kosztów realizacji zadania w zakresie realizacji usług opiekuńczych.
- 7) **51.000 zł** dotacja celowa otrzymane z budżetu państwa na realizację Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2021 (moduł 2) - po 170,00 zł miesięcznie na każde dziecko dla 25 dzieci na 12 miesięcy. Wzrost w stosunku do 2020 roku o 35 zł na osobę.
- 8) **24.081,06 zł** dotacja celowa na składki na ubezpieczenie zdrowotne.
- 9) **151.425,55 zł** zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.
- 10) **278.874,78 zł** zasiłki stałe.
- 11) **131.269 zł** dotacja celowa na Ośrodki Pomocy Społecznej.
- 12) **248.177 zł** dotacja celowa na pomoc w zakresie dożywiania.
- 13) **49.830,40 zł** pomoc materialna dla uczniów.
- 14) **4.000 zł** dotacja celowa na wypłatę nagród dla osób zatrudnionych w charakterze asystenta rodziny.
- 15) **14.193 zł** Woda bogactwem gminy Czarne - działania edukacyjne na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu, realizacja aneksowana do 31.01.2021 r.
- 17) **172.382,70 zł** bieżące - Środki finansowe z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 - **Laboratoria Przyszłości** to inicjatywa edukacyjna realizowana przez **Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów**. Wspólną misją jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań. Program w 100% jest finansowany ze środków zewnętrznych. Środki zewnętrzne pozyskane przez placówki oświatowe ze środków otrzymanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w ramach Laboratoriów Przyszłości na realizację zakupu wyposażenia w szkołach podstawowych ogółem **210.000 zł**, w tym dochody bieżące 172.382,70 zł, dochody majątkowe 37.617,30 zł. Podział na jednostki oświatowe, w tym:

Szkoła Podstawowa im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem w łącznej kwocie 150.000,00 zł, w tym:

- a) na wydatki bieżące 128.361 zł z przeznaczeniem na pomoce dydaktyczne w zakresie nauczania przedmiotów ścisłych,

b) na wydatki majątkowe 21.639 zł na zakupy majątkowe, w tym:

- drukarka 3D w kwocie 6.940 zł, dwa zestawy estradowe nagłośnienia USB SD do Bluetooth MIK w kwocie 5.800 zł za 1 szt., aparat fotograficzny SONY Cyber-shot DSC - Rx100 III w kwocie 3.099 zł.

Szkoła Podstawowa w Wyczechach w łącznej kwocie **30.000 zł** na wydatki bieżące z przeznaczeniem na pomoce dydaktyczne w zakresie nauczania przedmiotów ścisłych.

Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie w łącznej kwocie **30.000 zł** w tym:

a) wydatki bieżące w kwocie 14.022,70 zł z przeznaczeniem na pomoce dydaktyczne w zakresie nauczania przedmiotów ścisłych;

b) wydatki majątkowe w kwocie 15.978,30 zł, w tym:

- drukarka 3D w kwocie 8.345,00zł, pracownia Druku 3D SkriLAB (elementy do drukarki 3D) w kwocie 7.633,30 zł.

18) Organizacja i promocja szczepień przeciwko COVID-19. Ogółem na realizację powyższego zadania otrzymano kwotę **36.208 zł**, w tym:

- **26.208 zł** na organizację transportu do punktów szczepień, telefonicznego punktu zgłoszeń transportowych oraz informacji o szczepieniach przeciwko wirusowi SARS-CoV-2.

19) **18.000 zł** Ochrona rodzimej przyrody przed inwazją barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Czarne - III etap.

2. majątkowe w kwocie 195.279,63 zł

- 1) **32.662,33 zł** zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2020 roku.
- 2) **125.000 zł** Utworzenie i wyposażenie Klubu „Senior+” w miejscowości Nadziejewo.
- 3) **37.617,30 zł** majątkowe - Laboratoria Przyszłości.

III. Pozyskane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - PGR w ramach Funduszu COVID-19 w kwocie 1.700.000,00 zł

1. **900.000zł** - Termomodernizacja 16 budynków wielorodzinnych położonych w miejscowości Wyczechy, Gmina Czarne. Środki otrzymane z **Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 - Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych - PGR**. W ramach zadania planuje się wykonanie termomodernizacji ścian zewnętrznych - 8.344,98 m², termomodernizacji stropodachów - 4.587,28 m², wymianę pokryć dachowych - 442 m², remont balkonów - 342 m², wymianę stolarki okiennej i drzwiowej - 61,60 m².

2. **800.000 zł** - Termomodernizacja 7 budynków wielorodzinnych położonych w m. Bińcze, Gmina Czarne. Środki otrzymane z **Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 - Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych - PGR**. W ramach zadania planuje się wykonanie termomodernizacji ścian zewnętrznych - 2.546,06 m², termomodernizacji stropodachów - 718,32 m², wymianę pokryć dachowych - 37,46 m², remont balkonów - 105,56 m², wymianę stolarki okiennej i drzwiowej - 39,08 m².

IV. Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 1.197.268,00 zł

1. dochody majątkowe w kwocie 1.197.268 zł

1) **1.197.268 zł** pierwsza transza na zadanie pn. Rozbudowa dróg gminnych: nr 232044G - ul. Strzelecka, nr 232035G - ul. Południowa, nr 232013G - ul. Pomorska wraz z budową kanalizacji deszczowej oraz budową oświetlenia drogowego w m. Czarne. Całkowite dofinansowanie po przetargowe 3.784.799 zł. Umowa nr 154/G/FDS/2020 z dnia 12 października 2020 roku zawarta pomiędzy Pomorskim Urzędem Wojewódzkim w Gdańsku, a Gminą Czarne na realizację zadania. Wartość ogółem inwestycji wg kosztorysu 8.661.016 zł, po przetargu 7.569.599,83 zł (-1.091.416,17 zł). Udział Gminy Czarne w zadaniu w kwocie 3.784.800,83 zł, co stanowi 50% wartości inwestycji. Zadanie realizowane od 2020 do 2022 roku. W ramach inwestycji planuje się budowę: kanalizacji deszczowej, mostu, oświetlenia drogowego, nawierzchni drogowych i jej elementów, oświetlenia drogowego. Długość drogi wykonanej planuje się w 2.170,20 m. Wykonanie inwestycji zaplanowano na okres trzech lat w następujących kwotach i zadaniach, tj.:

- w 2020 roku aktualizacja kosztorysu oraz przeprowadzanie czynności przetargowych;
- w 2021 roku - 3.187.292,35 zł – wykonanie kanalizacji deszczowej, mostu, oświetlenia drogowego, nawierzchni drogowych i jej elementów ul. Południowej i mostu;
- w 2022 roku - 4.382.307,48 zł - planuje się wykonanie kanalizacji deszczowej, oświetlenia drogowego, nawierzchni drogowych i jej elementów ul. Strzeleckiej do ul. Pomorskiej.

V. Pozyskane środki finansowe pozabudżetowe w kwocie 323.405,32 zł obejmujące następujące działania i programy:

Gmina Czarne pozyskała poprzez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem pozabudżetowe środki finansowe w kwocie **396.610,42 zł, wykorzystala 323.405,32 zł, w tym:**

1. Asystent osoby niepełnosprawnej planowane 375.669 zł, wykonane 320.403,32 zł.
2. Opieka wychowawcza - planowana 20.941,42 zł, wykonane 3.002 zł.

2.5. Zaległości z tytułu podatków i opłat

Tabela 9. Stan zaległości podatków i opłat w 2021 roku

Stan zaległości podatków i opłat w 2021 roku							
Lp.	Rodzaj należności	Zaległość na dzień 01.01.2021 r. (zł)	Zaległość na dzień 31.12.2021 r. (zł)	Zaległość wymagalna na dzień 31.12.2021 r. (zł)	Różnica (kol. 3-4)	Wpłaty w 2021 r. na zaległości po wystawionych upomnieniach i tytułach wykonawczych (zł)	Wpłaty 01.01.2021-31.12.2021 r. (zł)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Podatek od nieruchomości osoby fizyczne	452 218,65	419 253,45	397 442,77	-32 965,20	201 225,21	1 346 764,26
2	Podatek od nieruchomości osoby prawne	191 385,49	290 870,59	253 933,59	+99 485,10	132 993,07	4 207 530,33
3	Podatek rolny osoby fizyczne	16 503,90	16 401,23	12 223,23	-102,67	57 951,94	595 565,79
4	Podatek rolny osoby prawne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	211 388,00
5	Podatek leśny osoby fizyczne	466,61	558,56	532,56	+ 91,95	1 331,60	9 170,34
6	Podatek leśny osoby prawne	25,00	0,00	0,00	-25,00	0,00	373 164,00
7	Podatek od środków transportowych osoby fizyczne	115 646,99	120 424,41	120 424,41	+ 4 777,42	49 009,58	193 705,58
8	Podatek od środków transportowych osoby prawne	1 845,60	0,00	0,00	-1 845,60	5.598,60	71 527,60
9	Odpady komunalne	161 839,23	145 214,99	54 306,18	- 16624,24	62 392,84	1 936 951,24
10	Opłata z tytułu czynszu dzierżawnego	32 024,29	569,76	555,96	- 31 454,53	37 724,55	104 171,00
11	Opłata z tytułu użytkowania wieczystego	124 817,60	123 639,15	121 619,18	- 1 178,45	29 488,28	81 084,05
12	Przekształcenie wieczystego uż	1 058,31	139,34	139,34	-918,97	15 764,36	32 433,47
x	Ogółem podatki i opłaty	1 097 911,67	1 117 071,48	965 355,22		593 480,03	9 163 455,66

Wykonywanie przez Sołtysów funkcji inkasentów w 2021 r. w zakresie poboru podatku rolnego, podatku od nieruchomości i innych podatków i opłat lokalnych. W drodze inkasa Sołtysi pobrali:

- z tytułu podatku od nieruchomości 78.447,00 złotych i otrzymali zapłatę w formie inkasa 6.277,00 złotych,
- z gospodarki odpadami komunalnymi 21.971,60 złotych, wysokość otrzymanego inkasa wyniosła 1.754,00 złotych.

Tabela 10. Ilość wydanych przypomnień, upomnień i wystawionych tytułów wykonawczych

Ilość wysłanych przypomnień	218
Ilość wysłanych upomnień dotyczących należności podatkowych i opłat za gospodarowanie odpadami	817
- należności podatkowe	545
- opłaty za gospodarowanie odpadami	272
Ilość wysłanych wezwań do zapłaty dotyczących należności cywilnoprawnych	100
czynsz dzierżawny	28
- użytkowanie wieczyste	14
- przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności	58
Ilość wysłanych tytułów wykonawczych	141
- za należności podatkowe	100
- za opłaty gospodarowania odpadami	41
Dalsze tytuły wykonawcze celem zabezpieczenia należności hipoteką przymusową	8

2.6 Fundusz Sołecki

Tabela 11. Wykonanie wydatków w ramach Funduszu Sołeckiego w Gminie Czarne.

	Sołectwo	Wysokość Środków Funduszu Sołeckiego na 2021 rok	Realizacja zadania zgłoszona we wniosku	Planowana wartość zadania w zł	Wykonanie w zł
1	Wyczechy-Łoża	49.228,00	Wyszczególnienie zadań:	49.228,00	49.220,84
			1. Integracja społeczności i organizowanie imprez.	4.000,00	3.995,84
			2. Doposażenie boiska w Wyczechach.	8.000,00	8.000,00
			3. Zakończenie prac związanych z położeniem chodnika dla pieszych na terenie działki 3/3 w Wyczechach.	28.000,00	28.000,00
			4. Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej położonej w m. Wyczechy na terenie działki nr 4/12 - przygotowanie dokumentacji.	9.228,00	9.225,00
2	Nadziejewo	25.998,00	Wyszczególnienie zadań:	25.998,00	25.997,90
			1. Urządzenie placu zabaw w Nadziejewie (likwidacja starych urządzeń).	23.498,00	23.497,92
			2. Utrzymanie, konserwacja, pielęgnacja terenów zielonych.	1.500,00	1.500,00
			3. Działalność integracyjno - promocyjna w sołectwie.	1.000,00	999,98
3	Bińcze	31.830,00	Wyszczególnienie zadań:	31.830,00	31.601,57
			1. Zieleń – wydatki.	830,00	829,82
			2. Wydatki sołeckie.	3.000,00	2.999,15
			3. Remont wiat.	5.000,00	5.000,00
			4. Droga gminna - remont nr 232105G.	5.000,00	4 834,39
			5. Budowa instalacji oświetlenia Grotty	8.000,00	7.999,80

			w Bińcu.		
			8. Stojak na rowery – zakup i dostawa.	600,00	596,97
			9. Opracowanie dokumentacji terenu przy szkole działka nr 94 (teren zielony).	3.400,00	3.400,00
			10. Remont drogi wewnętrznej nr Dz. 266.	6.000,00	5.941,44
4	Biernatka	15.618,00	Wyszczególnienie zadań:	15.618,00	15.600,84
			1. Organizacja imprez okolicznościowych.	1.500,00	1.498,78
			2. Budowa altany na działce nr 34 wraz z wyposażeniem w postaci stołów i ławek oraz utwardzenie terenu pod altaną.	14.118,00	14.102,06
5	Raciniewo	16.211,00	Wyszczególnienie zadań:	16.211,00	16.207,80
			1. Spotkania integracyjne.	1.600,00	1.596,80
			2. Zakup polbruku na działkę nr 12 i 13.	3.110,42	3.110,42
			3. Budowa parkingu na działce nr 12 i 13 w miejscowości Raciniewo.	11.500,58	11.500,58
6	Domisław	26.788,00	Wyszczególnienie zadań:	26.788,00	26.788,00
			1. Budowa oświetlenia ulicznego w ciągu drogi gminnej nr 232092G.	24.110,00	24.110,00
			2. Spotkania integracyjne społeczności lokalnej.	2.678,00	2.678,00
7	Krzemieniewo	36.179,00	Wyszczególnienie zadań:	36.179,00	36.178,10
			1. Spotkania integracyjne społeczności lokalnej.	3.617,90	3.617,00
			2. Zagospodarowania terenu od kościoła do stawu.	32.561,10	32.561,10
8	Sokole	16.656,00	Wyszczególnienie zadań:	16.656,00	16.652,91
			1. Zakup donic, ziemi oraz sadzonek kwiatów i krzewów.	697,00	694,66
			2. Wykonanie i montaż mebli kuchennych w świetlicy wiejskiej.	10.900,00	10.900,00
			3. Organizacja imprez integracyjnych dla mieszkańców wsi Sokole.	1.000,00	999,25
			4. Wykonanie dokumentacji projektowej drogi gminnej wewnętrznej przy działce nr 32/4.	4.059,00	4.059,00
9	Kijno	15.767,00	Wyszczególnienie zadań:	15.767,00	15.766,00
			1. Spotkania integracyjne.	2.000,00	2.000,00
			2. Gablota na puchary.	1.600,00	1.600,00
			3. Tablica informacyjna.	1.500,00	1.500,00
			4. Warnik do wody.	300,00	300,00
			5. Zmywarka wolnostojąca.	2.000,00	2.000,00
			6. Ławki do ogniska.	2.000,00	2.000,00
			7. Namiot na potrzeby sołectwa.	3.000,00	3.000,00
			8. Impregnat.	500,00	500,00
			9. Doniczki, kwiaty, nawozy.	1.500,00	1.500,00
			10. Piłkarzyki stół.	1.000,00	999,00
			11. Sprzęt sportowy na potrzeby sołectwa.	367,00	367,00
10	Sierpowo	18.979,00	Wyszczególnienie zadań:	18.979,00	18.831,48
			1. Przeniesienie urządzeń placu zabaw w Sierpowie w pobliże świetlicy wraz z odnowieniem urządzeń oraz ogrodzeniem.	17.081,10	16.933,68
			2. Organizacja imprez kulturalno- rekreacyjnych dla mieszkańców wsi Sierpowo	1.897,90	1.897,8
RAZEM				253.254,00	252.845,44

2.7. Realizacja Budżetu Obywatelskiego

Z powodu trwającego od marca 2020 r. na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, w związku wirusem SARS-COV-2, (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. Dz. U. poz. 433), a następnie ogłoszenia w dniu 20 marca na

terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. Dz. U. poz. 491 z późn. zm.), na terenie gminy Czarne w 2021 roku nie realizowano Budżetu Obywatelskiego.

3. INFORMACJA O REALIZACJI INWESTYCJI

Strategia inwestycyjna gminy jest zorientowana na wiele dziedzin życia społecznego mieszkańców, podyktowana ich potrzebami w zakresie głównie infrastruktury drogowej, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska oraz likwidacji barier architektonicznych. Kierunki działań są ściśle związane z pojawiającymi się możliwościami finansowymi budżetu państwa w formie projektów, dofinansowań lub dotacji częściowo z udziałem środków unijnych kierowanych do samorządów.

Wydatki inwestycyjne w 2021 roku wykonano w wysokości **14.447.434,09 zł**, (w tym zwrot części należnej dla Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z wycinki drzew w kwocie **10.048.703 zł**). Wydatki inwestycyjne stanowią 23,56% wykonanych wydatków budżetu ogółem. Natomiast wydatki inwestycyjne bez należności dla WFOŚ to kwota **4.398.731 zł**, w tym pozyskane dofinansowania zewnętrznie w kwocie **1.895.702,14 zł**, które stanowi 43,10% bieżących wydatków inwestycyjnych.

Realizację wydatków inwestycyjnych z podziałem na działy przedstawia tabela nr 12

Tabela 12. Zestawienie wydatków inwestycyjnych z podziałem na działy oraz udział środków zewnętrznych w wydatkach majątkowych ogółem

Kierunki wydatków	Wykonanie	Wykonanie %	Udział środków zewnętrznych i zwroty cz. należnej dla WFSiGW	Udział śr. zewnętrznych w wykonaniu % w wydatkach majątkowych ogółem
Infrastruktura wodociągowa i sanitarna wsi	70 485,55	0,49	0	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię	123 168,21	0,85	0	0
Transport i łączność	3 399 928,32	23,53	1 593 646,17	10,55
Turystyka	26 881,00	0,19	0	0
Gospodarka mieszkaniowa	24 478,60	0,17	0	0
Administracja publiczna	11 900,00	0,08	0	0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	33 021,51	0,23	0	0
Oświata i wychowanie	408 660,07	2,83	302 055,97	2,09
Ochrona zdrowia	27 160,00	0,19	0	0
Pomoc społeczna	70 758,87	0,49	0	0

Gospodarka Komunalna i ochrona środowiska	10 103 365,96	69,93	10 048 703,00	69,55
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	18 225,00	0,13	0	0
Kultura fizyczna	129 401,00	0,90	0	0
Razem	14 447 434,09	100	11 944 405,14	82,19

Źródło: opracowanie w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarne.

3.1. Infrastruktura wodociągowa i sanitarna wsi

W zakresie powyższego działu wykonano następujące inwestycje:

1. **Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do posesji na odcinku od dz. Nr 135 obręb Nadziejewo do działki nr 11/2 obręb 0002-63 Czarne, - I etap - Opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej: wartość 35.670 zł.**
2. **Modernizacja ujęcia wody w m. Wyczechy na terenie działki nr 77/7 - wykonanie w 2021 roku dokumentacji projektowo kosztorysowej: wartość 6.765 zł.**
3. **Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przepompownią ścieków wraz z przyłączami w m. Bińcze (dz. Nr 241/6, 356/3, 158/1) Gmina Czarne - roboty dodatkowe, wartość 24.784,50 zł.**
4. **Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kijno, Sokole i Sierpowo wraz z przepompowniami ścieków i przewodem tłocznym, całkowita wartość 8.116.555 zł**

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości
Kijno, Sokole i Sierpowo
wraz z przepompowniami ścieków i przewodem tłocznym
Całkowity koszt realizacji inwestycji - 8.116.555,19 zł.

Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego
oczyszczania ścieków - 437 RLM.

Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 18,1 km.

Liczba wybudowanych podłączeń do zbiorczego
systemu kanalizacji - 88 sztuk.

Końcowy odbiór robót do 28 lutego 2022 roku.
Rozliczenie zadania do 31 marca 2022 roku.

Piotr Zabrocki
Burmistrz Miasta i Gminy Czarne

**całkowita
wartość:
8.116.555 zł**

W 2020 roku wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową. Realizacja inwestycji trwała w 2021 roku.

**Wartość inwestycji po
przetargu 8.116.555,19 zł.**

Inwestycję realizowała gminna spółka Przedsiębiorstwo Wodno Kanalizacyjne Spółka z o.o. w Czarnem. Na wykonanie zadania spółka zaciągnęła zobowiązanie w formie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w kwocie 6.598.825,36 zł. Gmina zapewnia spółce dopłatę w kwocie

1.517.729,83 zł na zapłatę podatku VAT od inwestycji oraz spłaty rat kapitałowych zaciągniętej pożyczki. Spółka spłatę pożyczki planuje rozłożyć na 15 lat od 2022 do 2036 roku. Przy spełnieniu rygorystycznych warunków spółka ma szansę na 50% umorzenie po pięciu latach spłaty.

3.2. Transport i łączność

W 2021 roku w ramach zadań inwestycyjnych w zakresie drogownictwa zrealizowano:

1. **Rozbudowa dróg gminnych: nr 232044G - ul. Strzelecka, nr 232035G - ul. Południowa, nr 232013G - ul. Pomorska wraz z budową kanalizacji deszczowej oraz budową oświetlenia drogowego w Czarnem. Ogółem wartość zadania 7.569.599,83 zł, dofinansowanie 3.784.799,00 zł, wkład Gminy Czarne 3.784.800,83 zł. Dofinansowanie w 2021 roku 1.593.646,17 zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - Funduszu Dróg Samorządowych (FDS) - na realizację inwestycji w 2021 r. - 3.784.799 zł**

**całkowita wartość
inwestycji:
7.569.599 zł**
pozyskane dofinansowanie
3.784.799 zł

Zadanie realizowane od 2020 do 2022 roku.
W ramach inwestycji planuje się budowę kanalizacji deszczowej, mostu, oświetlenia drogowego, nawierzchni drogowych i jej elementów, oświetlenia drogowego. Długość planowanej drogi: 2170 m. Wykonanie inwestycji zaplanowano na lata w następujących kwotach i zadaniach, to jest:

- 1) w 2021 roku - 3.187.292,35 zł (1.593.646,17 zł dofinansowania w 2021 roku)
– wykonano kanalizację deszczową, most, oświetlenie drogowego, nawierzchnie drogowe i jej elementy ul. Południowej i mostu;
 - 2) w 2022 roku - 4.382.307,62zł - planuje się wykonanie kanalizacji deszczowej, oświetlenia drogowego, nawierzchni drogowych i jej elementów ul. Strzeleckiej do ul. Pomorskiej.
2. **Zagospodarowanie terenu przyległego do stawu wiejskiego wraz z elementami małej architektury w Krzemieniewie**, inwestycja realizowana ze środków funduszu sołeckiego.

**wartość:
32.561,- zł,**

W ramach inwestycji wykonano:

- obrzeża chodnikowe - 100x20x6 – 344,64 m
- nawierzchnię z kruszywa naturalnego 0-31,5 mm o gr. 10 cm. – 425,39 m²
- nawierzchnię z kamienia naturalnego ciętego – 15,74 m²

3. Budowa zjazdu publicznego z drogi wojewódzkiej nr 201 na teren biblioteki w Wyczechach

wartość:
17.220,- zł

W ramach inwestycji wykonano:

- przepust rurowy z rury Ø 40 12 mb.,
- rów odwadniający: 20 mb.,
- nawierzchnię zjazdu z kostki brukowej betonowej gr. 8 cm – 51 m²
- humusowanie skarp z obsianiem trawą 15 m²

4. Utwardzenie terenu pod wykonanie chodnika dla pieszych na terenie działki nr 3/3 w Wyczechach.

wartość:
40.958,75 zł

W ramach inwestycji wykonano nawierzchnię z kostki brukowej gr. 6 cm. o pow. 266,40 m²

6. **Utwardzenie terenu działek nr 10/1, 12, 13 i 82 w m. Raciniewo** w kwocie 27.310,42 zł, w tym wydatki z F.S Raciniewo w kwocie 14.611 zł.

**wartość:
27.310 zł**

5. Budowa oświetlenia ulicznego w ciągu drogi gminnej nr 232092G w m. Domisław. Wartość 29.352,50 zł (inwestycja realizowana ze środków funduszu sołeckiego. W ramach inwestycji wykonano:
- Wybudowanie fundamentów betonowych pod słupy oświetleniowe - 9 szt.
 - Montaż słupów oświetleniowych h+7 m – 9 szt.
 - Montaż opraw oświetleniowych led 40 W - 9 szt.
 - Wymiana szafki ZN – 1 szt.
7. Przebudowa dróg gminnych: nr 232027G ul. Kanałowa, 232028G ul. Szkolna, 232030G ul. Strażacka w m. Czarne na wykonanie opracowania dokumentacji projektowo kosztorysowej w kwocie 25.000 zł.
8. Przebudowa chodnika w ciągu drogi gminnej nr 232033G ul. Lipowa w m. Czarne w kwocie 4.059 zł.
9. Opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej na przebudowę drogi gminnej nr 232103G w m. Bińcze w km0+967 do 0+1583 w kwocie 12.999,99 zł.
10. F.S. Wyczechy-Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej położonej w m. Wyczechy na terenie działki nr 4/12 - przygotowanie dokumentacji w kwocie 9.225 zł.
11. F.S. Sokole - Wykonanie dokumentacji projektowej drogi gminnej wewnętrznej przy działce nr 32/4 w kwocie 4.059 zł.
12. Opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej z zakresie budowy nawierzchni drogowych, kanalizacji deszczowej, kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej w ciągu dróg gminnych wewnętrznych położonych w m. Czarne przy ul. Pomorskiej w kwocie 29.516,31 zł.
13. Wiata przystankowa ul. Kościuszki m. Czarne - dostawa i montaż w kwocie 8.015 zł.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. długość dróg publicznych gminnych w gminie Czarne wynosiła 38,6 km, natomiast dróg wewnętrznych nie posiadających statusu drogi publicznej 30,16 km. Drogi publiczne gminne o nawierzchni twardej stanowiły na koniec roku 2021 - 51,18%.

3.3. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię – 123.168,21 zł.

1. Dotacja dla Przechlewskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Gospodarczych na instalacje energii odnawialnej w gminach: Czarne, Przechlewo i Rzeczenica - Poprawa efektywności energetycznej w kwocie **123.168,21 zł**. Zainstalowano dwie instalacje fotowoltaiczne: przy OSP Bińcze oraz przy stacji uzdatniania wody w Czarnem

wartość
123.168 zł

3.4. Pozostałe wydatki inwestycyjne

1. **Turystyka:** Pomorskie Szlaki Kajakowe - Biała-Czernica – zakup łodzi w kwocie 26.881 zł.

wartość:
26.881 zł

2. **Gospodarka mieszkaniowa** - zakup gruntów w kwocie 24.478,60 zł pod realizację inwestycji
3. **Administracja publiczna:** zakup urządzenia wielofunkcyjnego w kwocie 11.900 zł.
4. **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, razem: 33.021,51 zł**
 - 1) wykonanie remontu i ocieplenia stropodachu Remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Bińczu w kwocie 18.450 zł,
 - 2) zakup i montaż ogrzewania do Ochotniczej Straży Pożarnej w Bińczu w kwocie 8.644,58 zł,
 - 3) dotacja celowa dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Czarnem na dofinansowanie zakupu gniazda szybkiego ładowania (wartość środka trwałego 4.999,90 zł) w kwocie 1.742,90 zł.
5. **Oświata i wychowanie – 408.660,07 zł, w tym dofinansowanie zewnętrzne łącznie 302.055,97 zł:**
 - 1) Budowa przyłącza energetycznego do budynku stołówki szkolnej na dz. nr 47 w Czarnem w kwocie 30.996 zł.
 - 2) Laboratoria Przyszłości S.P. Krzemieniewo - Drukarka 3D w kwocie 8.345 zł.
 - 3) Laboratoria Przyszłości Sz.P. Czarne - drukarka 3D w kwocie 6.490 zł.
 - 4) Laboratoria Przyszłości Sz.P. Czarne - dwa zestawy estradowe nagłośnienia USB SD do Bluetooth MI w kwocie 11.600 zł.
 - 5) Laboratoria Przyszłości S.P. Krzemieniewo - pracownia Druku 3D SKriLAB (elementy do drukarki 3D) w kwocie 7.533,30 zł.
 - 6) Laboratoria Przyszłości S.P. Wyczechy - Drukarka 3D do Pracowni druku 3D SKriLAB w kwocie 8.345 zł.
 - 7) Laboratoria Przyszłości S.P. Wyczechy - Pracownia druku 3D SKriLAB w kwocie 7.533,30 zł
 - 8) Opracowanie dokumentacji projektowej zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń mieszkalnych w budynku Szkoły Podstawowej w Wyczechach w celu utworzenia oddziału przedszkolnego w kwocie 9.840 zł.
 - 9) Opracowanie wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie w ramach działania: jakość edukacji ogólnej w ramach RPO - Projekt pn. Czarneńskie przedszkole - dzieci w swoim żywiole – Wyczechy w kwocie 6.555,90 zł.
 - 10) Opracowanie wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie w ramach działania: jakość edukacji ogólnej w ramach RPO - Projekt pn. Czarneńskie przedszkole - dzieci w swoim żywiole. - Przedszkole Gminne w Czarnem w kwocie 13.111,80 zł.

- 11) Remont kuchni Przedszkola Gminnego w Czarnem. RFIL-COVID-19, Dokumentacja wykonana przez Gminę Czarne - w kwocie 252.209,37 zł.

**wartość:
252.209,37 zł
pozyskano dotację
z RFIL-COVID-19**

- 12) Opracowanie dokumentacji projektowej zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń mieszkalnych w budynku Przedszkola Gminnego w Czarnem w celu utworzenia oddziału przedszkolnego w kwocie 22.140 zł.
13) Remont sali dydaktycznej w Przedszkolu Gminnym w Czarnem w kwocie 23.960,40 zł.

**wartość:
23.960,40 zł**

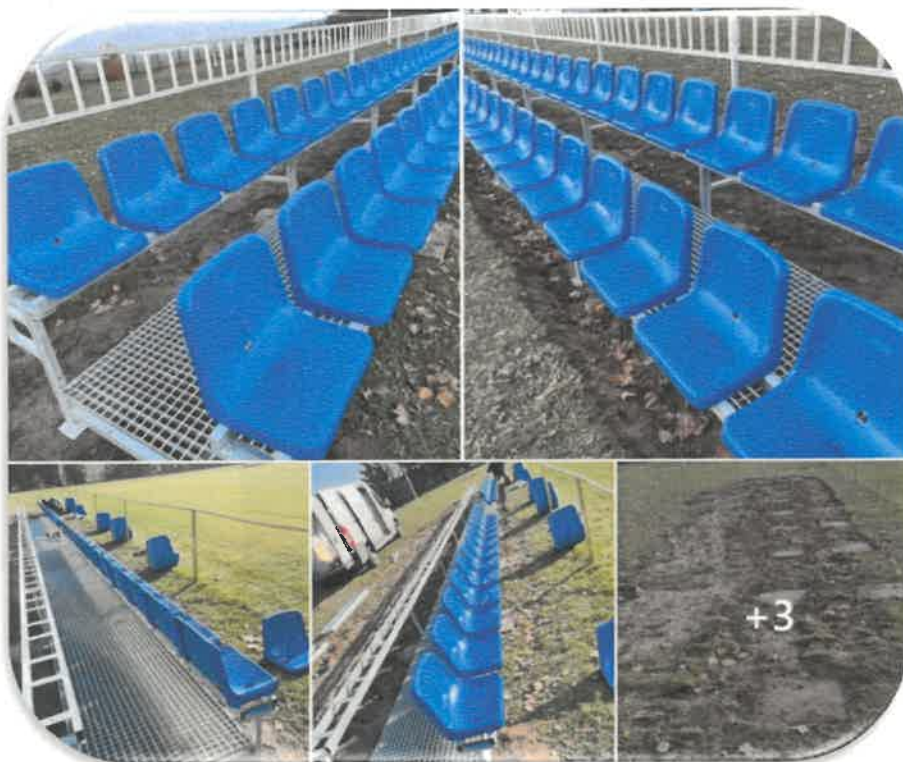
6. Ochrona zdrowia w kwocie 27.160 zł:

- 1) Tablica multimedialna w kwocie 11.200 zł.
- 2) Monitor multimedialny w kwocie 9.200 zł.

**wartość:
9.200 zł**

- 3) Dostawa i montaż trybun na terenie stadionu sportowego w m. Wyczekach w kwocie 14.760 zł.

**wartość:
14.760 zł**

7. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, razem 18.225 zł.

- 1) F. S. Sokole - Wykonanie i montaż mebli kuchennych w świetlicy wiejskiej w kwocie 10.900 zł.

wartość:
10.900 zł

- 2) Zakup i montaż garażu na składowanie opału przy świetlicy wiejskiej w Nadziejewie w kwocie 7.325 zł.
- 3) Miejski Skatepark w Czarnem w kwocie 121.401 zł – pierwszy etap

4. PROMOCJA GMINY CZARNE W 2021 ROKU

Działania promocyjne w Gminie Czarne w 2021 roku były istotnie ograniczone z powodu pandemii koronawirusa COVID-19. Działania promocyjne były dwukierunkowe tj. promocja wewnętrzna - skierowana do mieszkańców, jej celem było kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy jako miejsca przyjaznego, o wielu walorach, w którym warto mieszkać i do którego warto wracać po zakończeniu nauki oraz promocja zewnętrzna – jej odbiorcami były głównie osoby odwiedzające gminę i osoby zainteresowane terenem gminy. Aktualne hasła promocyjne: "Miasto i Gmina Czarne przyjazna mieszkańcom i turystom" oraz "Moja ukochana Gmina Czarne".

Rysunek 4. Logotyp promocyjny

Działania promocyjne mają za zadanie przygotowanie i przedstawienie oferty, jaką dysponuje Gmina Czarne dla poszczególnych grup docelowych. Najważniejszymi źródłami promocji jest aktualna, rzetelna, łatwo dostępna informacja. Do tego celu służą:

- strona internetowa Miasta i Gminy Czarne: www.czarne.pl
- strona internetowa facebook: <https://www.facebook.com/UMiGCzarne/>
- strona internetowa Biuletynu Informacji Publicznej: <http://bip.czarne.pl/>
- lokalne media i prasa,
- mapy turystyczne,
- tablice ogłoszeń przy budynku Urzędu Miasta i Gminy Czarne z bieżącymi komunikatami, oraz tablice ogłoszeń zlokalizowane w sołectwach Gminy Czarne.

W związku z trwającą pandemią wirusa SARS-COV-2 w 2021 r. gmina Czarne nie organizowała gminnych wydarzeń w 2021 roku.

INNE WYDARZENIA W GMINIE CZARNE W 2021 ROKU

- ❖ Rajd Baja Wysoka Grzęda w Czarnem – 12-13 czerwca 2021
- ❖ Uroczyste obchody 5 rocznicy nadania imienia Danuty Siedzikówny ps. Inka, Szkole Podstawowej w Czarnem – 19 czerwca, gościem był min. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Tomasz Rzymkowski

5. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ

Stosownie z art. 30 ustawy o samorządzie gminnym Burmistrz jako organ wykonawczy gminy wykonuje uchwały rady gminy i zadania określone przepisami prawa. Uchwały te były zrealizowane przy pomocy Urzędu Miasta i Gminy, jednostek organizacyjnych gminy, spółek ze 100% udziałem Gminy Czarne. Zgodnie z art. 90 ustawy o samorządzie gminnym podjęte uchwały w terminie 7 dni zostały przedłożone do organu nadzoru tj. do Wojewody Pomorskiego oraz do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku. Uchwały będące prawem miejscowym zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. Wszystkie uchwały zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

W 2021 r. Rada Miejska w Czarnem obradowała na 12 sesjach i podjęła 69 uchwał:

- 1) 0007.1.2021 z dnia 17.02.2021 r. w sprawie podjęcia współdziałania i utworzenia partnerstwa na rzecz realizacji wspólnego projektu pn. „Pod Żaglami w Gminie Rzeczenica i Czarne w ramach Podziałania 3.2.1 Jakość edukacji ogólnej RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 2) 0007.2.2021 z dnia 17.02.2021 r. w sprawie Statutu Czarneńskiego Centrum Kultury,
- 3) 0007.3.2021 z dnia 17.02.2021 r. w sprawie rozpatrzenia petycji,
- 4) 0007.4.2021 z dnia 17.02.2021 r. w sprawie rozpatrzenia petycji,
- 5) 0007.5.2021 z dnia 17.02.2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarne na lata 2021-2025,
- 6) 0007.6.2021 dnia 17.02.2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Czarne na rok 2021,

- 7) 0007.7.2021 z dnia 17.02.2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy,
- 8) 0007.8.2021 z dnia 17.02.2021r. w sprawie zaciągnięcia w 2021r. długoterminowego kredytu konsolidacyjnego na wykup obligacji i spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów,
- 9) 0007.9.2021 z dnia 17.02.2021 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego,
- 10) 0007.10.2021 z dnia 23.02.2021 r. w sprawie statutu OPS Czarne,
- 11) 0007.11.2021 z dnia 23.02.2021 r. w sprawie ustalenia zasad uczestnictwa oraz zasad ponoszenia odpłatności za pobyt uczestników w Klubie Senior+ w Nadziejewie,
- 12) 0007.12.2021 z dnia 23.02.2021r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarne w 2021r.,
- 13) 0007.13.2021 z dnia 23.02.2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarne na 2021 r.,
- 14) 0007.14.2021 z dnia 23.02.2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian w WPF Gminy Czarne na lata 2021-2033,
- 15) 0007.15.2021 z dnia 23.03.2021 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia – Klub Senior + w Nadziejewie,
- 16) 0007.16.2021 z dnia 21.05.2021 r. w sprawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2021-2024.
- 17) 0007.17.2021 z dnia 21.05.2021 r. w sprawie zmian Statutu Żłobka Gminnego w Czarnem,
- 18) 0007.18.2021 z dnia 21.05.2021 r. w sprawie rozpatrzenia skargi,
- 19) 0007.19.2021 z dnia 21.05.2021 r. w sprawie rozpatrzenia petycji,
- 20) 0007.20.2021 z dnia 21.05.2021 r. w sprawie rozpatrzenia petycji,
- 21) 0007.21.2021 z dnia 21.05.2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarne na 2021 rok,
- 22) 0007.22.2021 z dnia 21.05.2021 r. w sprawie zmian w WPF Gminy Czarne na lata 2021- 2033,
- 23) 0007.23.2021 z dnia 21.05.2021 r. w sprawie określenia wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz wzoru deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego,
- 24) 0007.24.2021 z dnia 21.05.2021 r. w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Czarne w roku szkolnym 2021/2022,
- 25) 0007.25.2021 z dnia 09.06.2021 r. w sprawie wotum zaufania dla Burmistrza Czarnego,
- 26) 0007.26.2021 z dnia 09.06.2021 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Czarne za 2020 rok,
- 27) 0007.27.2021 z dnia 09.06.2021 r. w sprawie udzielenia Burmistrzowi absolutorium z wykonania budżetu za 2020 rok.,
- 28) 0007.28.2021 z dnia 28.06.2021 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Czarne na dofinansowanie kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, szczelnych zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Czarne (uchwała uchylona w całości przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku)

- 29) 0007.29.2021 z dnia 28.06.2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarne na 2022 rok,
- 30) 0007.30.2021 z dnia 28.06.2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian do WPF Gminy Czarne na lata 2021-2033,
- 31) 0007.31.2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr 0007.37.2012 z dnia 3 października 2012 roku w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych oraz warunków i zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządcą jest Gmina Czarne,
- 32) 0007.32.2021 z dnia 10.08.2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarne na 2021 rok,
- 33) 0007.33.2021 z dnia 10.08.2021 r. w sprawie zmiany WPF Gminy Czarne na lata 2021-2033,
- 34) 0007.34.2021 z dnia 10.08.2021 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działanie Burmistrza Czarnego,
- 35) 0007.35.2021 z dnia 10.08.2021 r. w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych,
- 36) 0007.36.2021 z dnia 12.10.2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarne na 2021 rok,
- 37) 0007.37.2021 z dnia 12.10.2021 r. w sprawie zmian w WPF Gminy Czarne na lata 2021-2033,
- 38) 0007.38.2021 z dnia 12.10.2021 r. w sprawie rozpatrzenia petycji,
- 39) 0007.39.2021 z dnia 12.10.2021 r. w sprawie podatku od nieruchomości,
- 40) 0007.40.2021 z dnia 12.10.2021 r. w sprawie podatku od środków transportowych,
- 41) 0007.41.2021 z dnia 12.10.2021 r. w sprawie przekazania skargi wg właściwości,
- 42) 0007.42.2021 z dnia 12.10.2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarne na 2021 rok,
- 43) 000.43.2021 z dnia 12.10.2021 r. w sprawie zmiany WPF Gminy Czarne na lata 2021-2033,
- 44) 0007.44.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia miesięcznej opłaty za pobyt i wyżywienie w Gminnym Żłobku w Czarne,
- 45) 0007.45.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi organizacyjnej, finansowej i administracyjnej jednostkom organizacyjnym Gminy Czarne,
- 46) 0007.46.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie rozpatrzenia petycji,
- 47) 0007.47.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek o określonej pojemności,
- 48) 0007.48.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie ustalenia podwyższonej stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny,
- 49) 0007.49.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie ustalenia planu potrzeb w zakresie prac społecznie użytecznych w 2022 roku,
- 50) 0007.50.2021 r. z dnia 30.11.2021 r. w sprawie określenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dla dróg, których zarządcą jest Burmistrz Czarnego,

- 51) 0007.51.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie uchwalenia Programu współpracy Gminy Czarne z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok,
- 52) 0007.52.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarne na 2021 rok,
- 53) 0007.53.2021 z dnia 30.11.2021r. w sprawie zmiany WPF Gminy Czarne na lata 2021-2033,
- 54) 0007.54.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Czarnego,
- 55) 0007.55.2021 z dnia 30.11.2021 r. w sprawie ustalenia zasad i wysokości diet,
- 56) 0007.56.2021 z dnia 03.12.2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarne na 2021 rok,
- 57) 0007.57.2021 z dnia 03.12.2021 r. w sprawie zmiany WPF Gminy Czarne na lata 2021-2033,
- 58) 0007.58.2021 z dnia 16.12.2021 r. w sprawie WPF Gminy Czarne na lata 2022-2033,
- 59) 0007.59.2021 z dnia 16.12.2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Czarne na 2022 rok,
- 60) 0007.60.2021 z dnia 16.12.2021 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego,
- 61) 0007.61.2021 z dnia 29.12.2021 r. sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczej straży pożarnej za uczestnictwo w działaniach ratowniczych lub szkoleniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę,
- 62) 0007.62.2021 z dnia 29.12.2021 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Wyczechy na lata 2022-2030,
- 63) 0007.63.2021 z dnia 29.12.2021 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Bińcze na lata 2022-2030,
- 64) 0007.64.2021 z dnia 29.12.2021 r. w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Czarnem na 2022 rok,
- 65) 0007.65.2021 z dnia 29.12.2021 r. w sprawie przyjęcia planu pracy komisji stałych na 2022 rok,
- 66) 0007.66.2021 z dnia 29.12.2021 r. w sprawie wykazu wydatków budżetu Gminy Czarne, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego,
- 67) 0007.67.2021 z dnia 29.12.2021 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarne na 2021 rok,
- 68) 0007.68.2021 z dnia 29.12.2021 r. w sprawie zmian w WPF Gminy Czarne na lata 2021-2033,
- 69) 000.69.2021 z dnia 29.12.2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr 0007.37.2012 z dnia 3 października 2012 roku w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych oraz warunków i zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządcą jest Gmina Czarne.

6. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII

6.1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Czarne na lata 2016-2022

Najważniejszym, wyjściowym elementem Strategii jest w niej misja rozwoju gminy, która określa kierunki rozwoju w perspektywie kilkunastu lat. Określa ona w pewnym stopniu także priorytety działań samorządu w kontekście zapewnienia jego konkurencyjności oraz osiągnięcia oczekiwanego stanu. Sformułowanie misji jest przyjęciem zwięzłej sentencji, która w sposób syntetyczny ujmuje główne kierunki działań samorządu, zwracając jednocześnie uwagę na jego priorytety.

Gmina Czarne w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Czarne na lata 2016-2022 wyznaczyła **wizję, w której gmina jest otwarta na rozwój przedsiębiorczości i inwestycji przyjaznych środowisku naturalnemu oraz aktywnym ośrodkiem zamieszkania i aktywnego wypoczynku.**

W oparciu o przyjętą wizję gminy Czarne, została sformułowana misja gminy o następującym brzmieniu:

„Gmina Czarne, mobilizując potencjał mieszkańców, będzie stymulować rozwój przedsiębiorczości, przyciągać zewnętrznych inwestorów, i doskonalić infrastrukturę techniczną. Poprzez aktywne systematyczne działania informacyjne, inwestycyjne i promocyjne będzie sprzyjać rozwojowi turystyki i kultury oraz budować silną i rozpoznawalną markę własną”.

Strategia realizowana jest przez:

- podejmowanie inwestycji infrastrukturalnych – szczególnie w zakresie infrastruktury drogowej oraz przygotowania terenów inwestycyjnych,
- rozwój infrastruktury społecznej,
- inwestycje w rozwój bazy turystycznej i kulturalnej.

Rozwój infrastruktury społecznej jest celem strategicznym ujętym w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Czarne na lata 2016 - 2022. Rozwój ekonomiczny każdorazowo musi być ściśle powiązany z rozwojem infrastruktury społecznej. O ile zadania infrastrukturalne prowadzone są przez samorządy od lat (rozbudowa bazy materialnej), to działania podejmowane w tzw. sferze miękkiej są często pomijane i traktowane jako „drugoplanowe”. Społeczności lokalne (w tym społeczność czarneńska) są złożonymi organizmami, które reagują zarówno na różnorakie czynniki zewnętrzne, jak i wewnętrzne. Zrównoważony rozwój w sferze społecznej musi nieść za sobą działania stymulujące lokalną społeczność (rozwój trzeciego sektora, różnorodne przekazywanie części zadań stowarzyszeniom itp.), ale musi także eliminować lokalne zagrożenia objawiające się degradacją pewnych przestrzeni społecznych. Działania zawarte w tym celu strategicznym mają przyczynić się do likwidacji zagrożeń dla lokalnej społeczności oraz do pobudzania jej aktywności i zaangażowania.

Kreowanie aktywnych, prospołecznych zachowań mieszkańców z myślą o podnoszeniu poziomu identyfikacji z obszarem gminy, to następny ważny cel szczegółowy, ujęty jest w Strategii, który Gmina Czarne realizowała w 2021 roku. Bierność, apatia i marazm, to niezwykle częsta charakterystyka postaw mieszkańców małych społeczności. Zachowania tego sprawiają, że znacząco spada atrakcyjność miejsca, jawi się ono jako mało interesujące i nieatrakcyjne. Tego typu postawy często utrudniają także realizację wielu przedsięwzięć,

których beneficjentami jest cała społeczność lokalna. Praca nad procesem zmiany zachodzącej w świadomości społecznej niesie za sobą wiele potencjalnych pozytywnych efektów. Działania kreujące aktywne, prospołeczne zachowania i postawy pozwolą na powstanie trwałych podstaw silnego systemu identyfikacji z miejscem zmian w sferze tożsamości lokalnej. Działania prospołeczne wzmacniają także funkcjonowanie sektora pozarządowego. Efektywne i sprawnie funkcjonujące społeczeństwo obywatelskie na terenie gminy może stać się platformą współpracy z sektorem biznesu oraz otoczeniem gminy.

Niestety w związku z trwającym w 2021 r. (od marca 2020 r.) stanem epidemii, niektóre zadania zrealizowano częściowo lub konieczne było wstrzymanie ich realizacji.

6.2. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2015-2023

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czarne opracowany został w 2015 roku i przyjęty uchwałą nr 0007.56.2016 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 7 października 2016 r.. Uzyskano pozytywne opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku. Opracowany plan został pozytywnie zweryfikowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku z perspektywą obowiązywania do roku 2023. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czarne (PGN) jest dokumentem strategicznym, który wyznacza kierunki dla miasta i gminy w zakresie działań w takich obszarach jak: transport prywatny, publiczny transport niskoemisyjny, oświetlenie uliczne, budownictwo publiczne, zwiększenie efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Dokument oraz wyznaczone w nim cele, a także działania do realizacji obejmują teren należący administracyjnie i funkcjonalnie do miasta i gminy Czarne. W ujęciu lokalnym zadaniem PGN jest uporządkowanie i organizacja działań podejmowanych przez gminę sprzyjających obniżeniu emisji zanieczyszczeń, dokonanie oceny stanu sytuacji w gminie w zakresie emisji gazów cieplarnianych, wraz ze wskazaniem tendencji rozwojowych oraz dobór działań, które mogą zostać podjęte w przyszłości. Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czarne jest przedstawienie zakresu działań możliwych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach na terenie miasta i gminy, a co za tym idzie z redukcją emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂. Osiągnięcie tego celu bezpośrednio wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców. Cel główny będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych,
- redukcję zużycia energii finalnej,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- edukację społeczną i promowanie zachowań proekologicznych wśród mieszkańców Gminy,
- zmiany sposobu ogrzewania na proekologiczny.

6.3. Opieka nad zabytkami

Opieka nad zabytkami związana jest z problematyką ochrony dziedzictwa kulturowego miasta. Gmina Czarne jest na etapie opracowywania aktualnego Programu Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Czarne uwzględniającego pojawiające się nowe uwarunkowania prawne i administracyjne, zmieniające się warunki społeczne, gospodarcze i kulturowe, nowe

kryteria oceny oraz aktualny stan zachowania zasobu. Wskazane w programie działania są ukierunkowane na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów.

Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. formami ochrony zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na obszarze gminy Czarne funkcjonują jedynie dwie z ww. form, jest to wpis do rejestru zabytków oraz ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zabytki nieruchome i ruchome wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy Czarne znajduje się 13 zabytków nieruchomych oraz 32 zabytki ruchome, wpisane do rejestru zabytków, w tym 3 stanowiska archeologiczne. Są to jedne z najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie miasta i gminy. Obiekty te objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim – rygorami ochrony konserwatorskiej, wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie działania podejmowane przy tego typu obiektach wymagają pisemnego pozwolenia właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

6.4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarne na lata 2021-2025.

W przyjętej strategii określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych. W dokumencie opisano cztery cele strategiczne:

- Kompleksowe wspieranie rodzin i dzieci w gminie Czarne,
- Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i seniorów,
- Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia,
- Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zjawisku wykluczenia społecznego.

Powyższe cele w 2021 r. realizowano poprzez wykonywanie działań wyżej opisanych, jak również poprzez realizowanie różnych programów.

6.5. Program „Posilek w szkole i w domu”

Zapewniając pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku,

świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Ponadto na podstawie Uchwały Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 „W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku” - liczba dzieci, których objęto ww. pomocą w 2021 roku wyniosła 27, natomiast koszt wydanych posiłków wyniósł 7.403,- zł (w tym środki własne gminy – 1.480,- zł).

Tabela 13. Rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" realizowany w 2021 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym na wsi	w tym:			
			dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej i uczniowie do czasu ukończenia szkoły		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
			Ogółem	w tym na wsi	Ogółem	w tym na wsi
Rzeczywista liczba osób objętych programem	386	192	174	92	212	100
W tym liczba osób korzystających z posiłku	98	52	98	52	0	0
Liczba osób, którym dowieziono posiłek	28	28	28	28	0	0
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	381	189	169	89	212	100
KOSZT OGÓŁEM PROGRAMU w zł	312.157,-	165.426,-				
z tego środki własne	63.980,-	34.634,-				
Otrzymana dotacja	248.177,-	130.792,-				
Koszty dowozu	1.935,-	1.935,-				

6.6. Program „Opieka 75 +”

Gmina Czarne przystąpiła do **Programu „Opieka 75+”**, którego strategicznym celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób samotnych, starszych w wieku 75 lat i więcej. Koszt jednej godziny usług wynosi 23 zł (wynikający z Uchwały Rady Miejskiej w Czarnem), natomiast odpłatność za usługi uzależniona jest od wysokości posiadanych dochodów i może stanowić 3,48%, 6,96%, 10,43%, 17,40% lub 34,80% ustalonego kosztu. W 2021 liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych wyniosła ogółem 52 osoby, z czego 19 osób z Programu 75+. Koszt realizacji Programu „Opieka 75+” w 2021 roku wyniósł 120.888,00 zł.

6.7. Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021

Gmina Czarne w 2021 przystąpiła do Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021, który był kierowany do członków rodzin lub opiekunów sprawujących osobistą, bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem, przyznano usługi opiekuńcze w formie opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej na wniosek członka rodziny lub opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę. W 2021 r. w ramach ww. programu świadczone usługi 1 osobie, sprawującej opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem. Łączna liczba godzin usług wyniosła 79. Koszt realizacji programu wyniósł 3.002,00 zł, w 100% finansowane z Urzędu Wojewódzkiego.

6.8. Program Wspierania Rodziny w Gminie Czarne na lata 2019-2021

Głównymi celem programu jest wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizowany poprzez cele szczegółowe:

- zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo- wychowawcze dla dzieci,
- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowej szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie,
- zapewnienie dostępu do różnego rodzaju form aktywizacji zawodowej rodziców biologicznych, opiekunów dzieci w tym rodziców, opiekunów dzieci w wieku do lat 3.

Wydatki poniesione na realizację w/w programu w 2021 roku wynoszą 249.682,52 zł.

6.9. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Głównym celem programu jest stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwięzionych w zjawisko przemocy. Poniesiony koszt w 2021 roku wyniósł 352,00 zł.

6.10. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla Gminy Czarne

Na dzień 1 stycznia 2021 roku 22 podmioty posiadały zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, a na dzień 31 grudnia 2021 r. – 22 podmioty. Z pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do budżetu Gminy Czarne wpłynęło 164.654,70 zł.

W 2021 r. w ramach Program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla Gminy Czarne na rok 2021 sfinansowane zostały min. następujące zadania:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem, oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie – 52.501,03 zł;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych – 67.910,35 zł;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii 20.427,81 zł;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego 962,35 zł.

Ponadto w 2021 roku udzielono pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych (zasiłki okresowe, celowe, stałe) osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym na kwotę 146 748,44 zł (23 rodzin, 37 osób w tych rodzinach).

6.11. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnej przy współpracy z Bankiem Żywności w Chojnicach realizował program, którego celem jest udzielenie wsparcia osobom potrzebującym poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Łączna ilość otrzymanej żywności w 2021 roku, w ramach POPŻ wynosiła prawie 32 tony, oraz żywność otrzymana z innych źródeł niż POPŻ wynosiła ponad 10 ton. Wsparciem objęto 628 osób zamieszkujących miasto i gminę Czarne.

Tabela 14. Ilość żywności pozyskanej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Ogółem pozyskana żywność z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	31,81120 ton
Liczba przekazanych paczek żywnościowych (szt.)	6040 szt.
Ilość żywności pozyskanej ze źródeł innych niż POPŻ w 2021 roku	10,18772 ton

6.12. Informacja o realizacji programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarne

Zgodnie z art. 11 i 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r o ochronie zwierząt zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gminy.

Corocznie rada gminy zobowiązana jest określić w drodze uchwały do 31 marca każdego roku program opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

Na realizację tego zadania w 2021 roku wydano 40.212,43,- zł. Gmina Czarne podpisała umowę ze schroniskiem Chojnickim Stowarzyszeniem Miłośników Zwierząt oraz z Hotelem dla zwierząt domowych KAMIR w Jaromierzu, gdzie trafiają bezdomne zwierzęta. Bezdomne zwierzęta gospodarskie umieszczane są w budynku gospodarczym przystosowanym do przechowania zwierząt na Sarniaku.

W przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt gmina podpisała umowę z całodobowym gabinetem weterynaryjnym w Człuchowie - Przychodnia Weterynaryjna, 77-300 Człuchów ul. Sienkiewicza 1M na świadczenie usług. W roku 2021 wyłapano z terenu gminy Czarne 12 bezdomnych psów.

7. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

7.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Polityka planistyczna miasta i gminy Czarne oparta jest o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, który jest dokumentem planistycznym określającym politykę rozwoju przestrzennego miasta i gminy. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, nie oznacza to, że nie posiada ono żadnej funkcji prawnej. Ustalenia Studium mają charakter „aktu wewnętrznego”, który obowiązuje samorząd gminy i jednostki podległe gminie do prowadzenia działań zgodnie z przyjętym dokumentem. Miejskowe plany sporządzane po uchwaleniu tego dokumentu winny być zgodne z zapisami Studium.

Podstawowy zarys i kierunki zagospodarowania terenu miasta i gminy wyznacza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jest to dokument planistyczny o charakterze ogólnym, obejmujący obszar całego miasta i gminy. Istotą studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie studium należy do zadań własnych gminy, organem odpowiedzialnym za jego sporządzenie jest Burmistrz, uchwała je natomiast Rada Miejska w Czarnem.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Czarne zostało uchwalone Uchwałą Nr XLVII/297/10 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 27 października 2010 roku, zmienione Uchwałą Nr 0007.49.2013 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 24 października 2013 r.

Obszar gminy o powierzchni 23421 ha stanowią w około 55% grunty leśne, w ponad 37 % grunty rolne, wody ponad 0,3%, nieużytki ok. 2%, a tereny zurbanizowane łącznie ok. 5,5%.

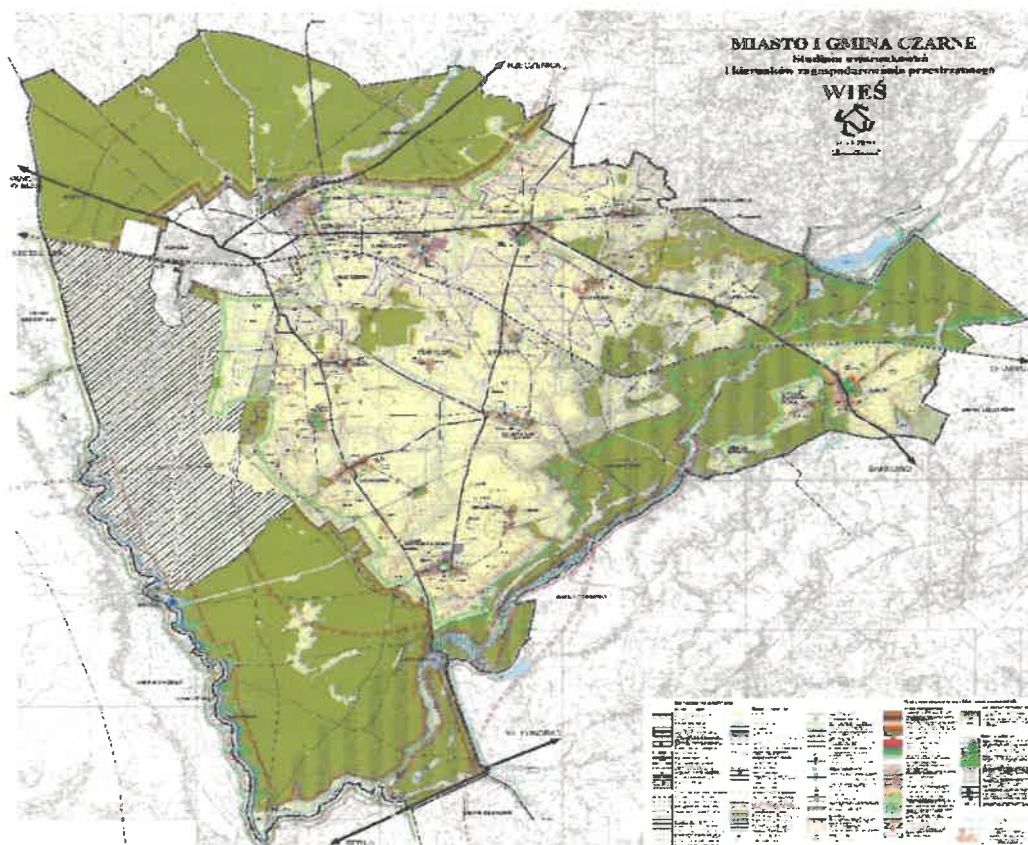
W 2020 roku Uchwałą Nr 0007.19.2020 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 11 maja 2020 r. przystąpiono do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Czarne uchwalonego uchwałą Nr 0007.49.2013 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 24 października 2013 roku. W 2021 r. trwały prace związane z aktualizacją Studium. Dokument wymaga aktualizacji w całości względem przepisów prawa. Zmiana studium ma głównie na celu wytyczenie nowych obszarów rozwojowych dających gminie znacznie większe korzyści niż wynikające z dotychczasowego sposobu zagospodarowania o lokalizacji umożliwiającej nisko lub

bezkosztowe uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i jednoczesnym podtrzymaniu dotychczasowych funkcji w tych obszarach, w których trwa lub rozpoczął się proces inwestycyjny.

W związku ze złożonymi wnioskami o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zgodnie z zapisami art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym mówiącego, że projekt planu miejscowego sporządza się zgodnie z zapisami studium, niezbędna jest zmiana ustaleń Studium, aby można było przystąpić do wnioskowanych zmian ustaleń obowiązujących planów miejscowych.

Rysunek 5. Granice opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarne

7.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawę planowania przestrzennego w gminie. Przyjmowane są w formie uchwały, która składa się z dwóch części: tekstowej i rysunkowej. Forma tekstowa jest dokładnym opisem planu, w którym określa się przeznaczenie konkretnego terenu, warunki jego zagospodarowania, rodzaj zabudowy i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Forma rysunkowa zwana też graficzną postacią planu, jest odzwierciedleniem rzeczywistego układu ulic i zabudowy oraz planów ich zagospodarowania wraz ze szczegółową legendą.

Na terenie miasta i gminy Czarne sukcesywnie sporządzane i uchwalane były miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – akty prawa miejscowego, określające przeznaczenie

terenu i warunki jego zagospodarowania, które są jednym z podstawowych narzędzi polityki przestrzennej gminy. W dokumentach tych, w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, wskazuje się możliwe kierunki zagospodarowania poszczególnych obszarów miasta i gminy.

Na terenie miejskim obowiązują 3 miejscowe plany, tj.:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obrębu miasta Czarne i części obrębu geodezyjnego Nadziejewo, przyjęty uchwałą Nr XLVIII/301/10 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 08 listopada 2010 roku i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 106, poz. 2149 z dnia 30 sierpnia 2011 r. Obręb Czarne – część miejska (teren zabudowany lub przeznaczony pod zainwestowanie) zajmuje powierzchnię około 670 ha, z czego grunty rolne zajmują powierzchnię 49,40%, wody powierzchniowe 1,1%, drogi 4,94%, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej łącznie 9,32%, usługowej 1,1%, produkcyjnej 3%, tereny infrastruktury technicznej 0,9%, cmentarze 0,46%, obiekty oświaty, sportu i rekreacji 0,95%, ogrody działkowe 3,28%, zieleń urządzonej 0,44%, tereny kolejowe 1,80%, zakład karny 2,47%, lasy 20,66%.
- 2) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu miasta Czarne i części obrębu geodezyjnego Nadziejewo zatwierdzona Uchwałą Nr 0007.36.2018 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 27 czerwca 2018 roku ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 3118 z dnia 1 sierpnia 2018 r. Obszar opracowania planu składa się z 25 części o łącznej powierzchni wynoszącej ok. 72,47 ha. Tereny te rozrzucone są w granicach administracyjnych miasta i zlokalizowane są głównie w jego części centralnej i północnej.
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w mieście Czarne pomiędzy rzeką Czernicą i ul. Ogrodową zatwierdzony uchwałą Nr 0007.29.2017 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 10 maja 2017 r. ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 2192 z dnia 7 czerwca 2017 r. Obszar opracowania planu o powierzchni ok. 2,35 ha.

Na terenie wiejskim obowiązuje 11 miejscowych planów, tj.:

- 1) Uchwała Nr XXXV/186/1998 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 30 marca 1998 r. w sprawie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego – Wieś Sierpowo. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego Nr 42 poz. 174 z dnia 4 maja 1999 r.
- 2) Uchwała NR 0007.10.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru we wsi Bińcze, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1306 z dnia 2 kwietnia 2014 r.
- 3) Uchwała NR 0007.11.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 194/39 w obrębie geodezyjnym Sokole, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1307 z dnia 2 kwietnia 2014 r.
- 4) Uchwała NR 0007.12.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 100/1 w obrębie geodezyjnym Biernatka, gmina Czarne.

- Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1308 z dnia 2 kwietnia 2014 r.
- 5) Uchwała NR 0007.13.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 357/15 w obrębie geodezyjnym Bińcze, gmina Czarne.
Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1309 z dnia 2 kwietnia 2014 r.
- 6) Uchwała NR 0007.14.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 90/3 w obrębie geodezyjnym Raciniewo, gmina Czarne.
Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1310 z dnia 2 kwietnia 2014 r.
- 7) Uchwała NR 0007.15.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 31/6 w obrębie geodezyjnym Domisław, gmina Czarne.
Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1311 z dnia 2 kwietnia 2014 r.
- 8) Uchwała NR 0007.16.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 94/11 w obrębie geodezyjnym Biernatka, gmina Czarne.
Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1312 z dnia 2 kwietnia 2014 r.
- 9) Uchwała NR 0007.17.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 189/12 w obrębie geodezyjnym Krzemieniewo, gmina Czarne.
Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1313 z dnia 2 kwietnia 2014 r.
- 10) Uchwała NR 0007.18.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 115/4 w obrębie geodezyjnym Bińcze, gmina Czarne.
Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1314 z dnia 2 kwietnia 2014 r.
- 11) Uchwała NR 0007.7.2015 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów obejmujących część obrębów geodezyjnych Domisław, Nadziejewo, Raciniewo i Wyczechy, gmina Czarne.
Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 602 z dnia 02 marca 2015 r.

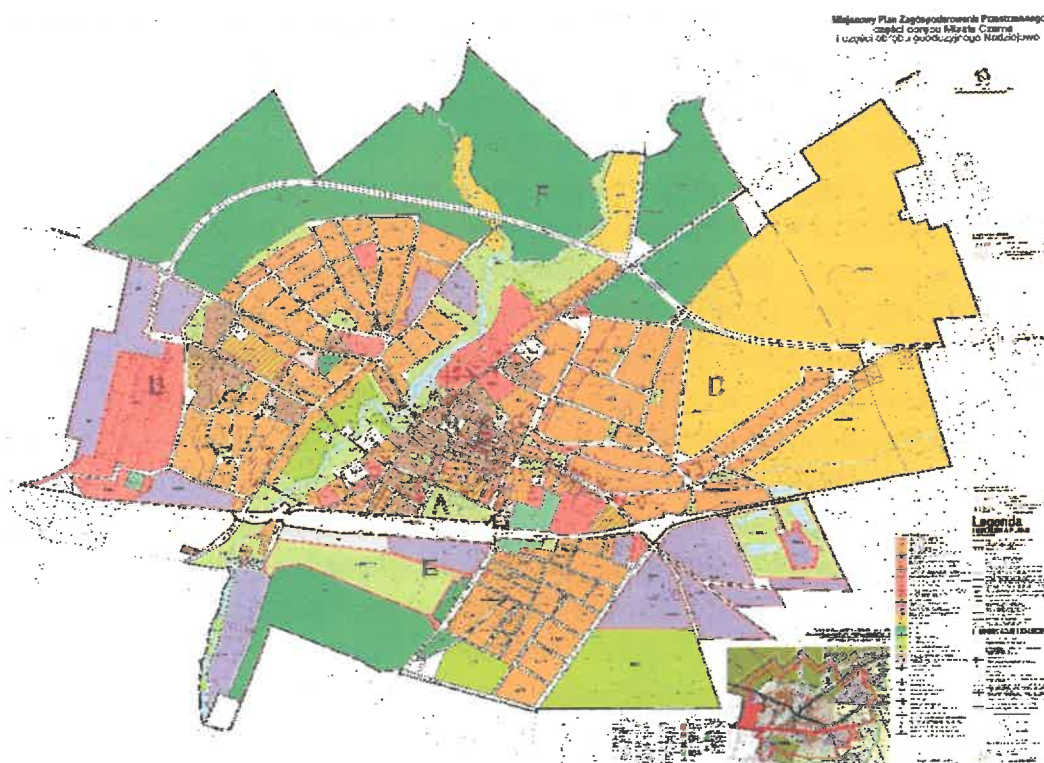
Dla obszarów, gdzie nie obowiązują ustalenia planów miejscowych składane są wnioski o ustalenie warunków zabudowy oraz o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego jak również o wydanie zaświadczeń.

Burmistrz Czarnego wydał w 2021 roku:

- decyzji o warunkach zabudowy: 31 szt.
- decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego: 3 szt.
- wypisów i wyrysów oraz zaświadczeń: 250 szt.

Rysunek 6. Granice opracowania miasta Czarne i część obrębu Nadziejewo objętych miejscowym planem zagospodarowania i jego zmian

8. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA

8.1. Gospodarowanie odpadami

Dnia 9 grudnia 2008 r. Gmina Czarne dołączyła do porozumienia międzygminnego, którego przedmiotem było powierzenie realizacji zadania publicznego dotyczącego osiągnięcia celów polityki ekologicznej państwa oraz organizowanie i nadzór nad funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami. W skutek podpisanego porozumienia powstała spółka Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o., do którego dostarczane są odpady komunalne z gminy Czarne.

Na terenie gminy Czarne działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany w Nadziejewie na terenie dawnego zamkniętego składowiska odpadów. Do obsługi PSZOK-u zatrudniony jest jeden pracownik. PSZOK otwarty jest codziennie od godziny 9:00 do 17:00 i w sobotę w godzinach od 9:00 do 13:00.

Do PSZOK-u mieszkańcy mogą dostarczać odpady komunalne według następujących frakcji: papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania z tworzyw sztucznych, metale, opakowania z metali oraz opakowania wielomateriałowe, szkło oraz opakowania ze szkła, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, popioły.

Od 01 stycznia 2021 r. odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych gmina organizuje tylko od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i nieruchomości mieszanych. W drodze postępowania przetargowego stosownie do przeprowadzenia zamówienia publicznego na lata 2021-2023 wyłoniono firmę świadczącą usługi odbierania odpadów komunalnych, którą jest Usługi Komunalne Ekspres s.c. Jerzy Skotarczak, Robert Brodecki,

ul. Kościuszki 42, 77-330 Czarne.

Odpady komunalne z terenu gminy Czarne w roku 2021 były odbierane w postaci selektywnej. Selektywna zbiórka prowadzona jest w systemie workowym i pojemnikowym z podziałem na frakcje:

- 1) NIEBIESKIM w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia papieru
- 2) ŻÓŁTYM w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia tworzyw sztucznych, metali i opakowań wielomateriałowych;
- 3) ZIELONYM w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia szkła;
- 4) BRĄZOWYM w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia odpadów zielonych;
- 5) CZARNYM LUB SZARYM, w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia komunalnych odpadów zmieszanych lub popiołów.

Tabela 15. Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości oraz nieruchomości mieszanych w 2021 roku, bez PSZOK-u

RODZAJ ODPADÓW	KOD	J.M.	RAZEM W KODACH
Niesegregowane (zmieszane)	20 03 01	MG	1 143,908
Mebli i innych odpadów wielkogabarytowych	20 03 07	MG	142,24
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	MG	98,04
Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	MG	216,008
Opakowania ze szkła	15 01 07	MG	163,598
Zużyte opony	16 01 03	MG	18,600
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	20 01 35*	MG	3,120
Urządzenia zawierające freony	20 01 23*	MG	5,785
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20 01 36	MG	6,700
Bio	20 01 99	MG	401,624
Zużyte leki	20 01 32	MG	0,210
Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach - popiół	20 03 99	MG	150,900
Razem		MG	2 350,733

Tabela 16. Ilość odpadów komunalnych zebranych od właścicieli nieruchomości w 2021 roku w PSZOK-u

RODZAJ ODPADÓW	KOD	J.M.	RAZEM W KODACH
Mebli i innych odpadów wielkogabarytowych	20 03 07	MG	57,240
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	MG	2,220
Zużyte opony	16 01 03	MG	3,280
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20 01 36	MG	0,880
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	20 01 35*	MG	1,180
Urządzenia zawierające freony	20 01 23*	MG	3,555
Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	17 09 04	MG	14,240
Tworzywa sztuczne (styropian)	17 02 03	MG	5,160
Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	17 01 03	MG	3,500
Odpady z gruzu	17 01 01	MG	96,4006
Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	17 06 04	MG	8,200
Razem		MG	195,8556

Tabela 17. Wydatki związane z gospodarką odpadami w 2021 roku

LP	KATEGORIA WYDATKÓW	WYDATKI 2021 r.
1	Odbiór odpadów- umowa ekspres	852 826,50
2	Zagospodarowanie odpadów	797 398,35
3	PSZOK	
	Prowadzenie pszok	72 844,51
	Monitoring składowiska	6 297,60
4	Administracja	
	Koszty pracownicze	118 952,81
	Oprogramowanie	2 952,00
	Opłata za odpady	9 566,00
	Szkolenia/delegacje	350,95
	Koszty egzekucji	1 012,38

	Pozostałe usługi	1 573,17
5	Pozostałe	
	Zakupy (pojemniki na odpady na cmentarze, śmietniczki)	15 913,13
6	Uprzątnięcie nielegalnego wysypiska	12 292,20
	Razem wydatki	1 891 979,60
	Wpływy	1 936 951,24

Gmina Czarne uzyskała z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi kwotę **1 936 951,24 zł**, na koniec 2021 roku zaległości z tytułu wyżej wymienionej opłaty wyniosły **54 306,18 zł**. Wystąpiła nadpłata w kwocie **7 773,28 zł**.

8.2. Zadania z zakresu ochrony środowiska

Rada Ministrów dnia 15 marca 2010 r. przyjęła zmiany do „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Celem programu jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko. Na tej podstawie Gmina Czarne opracowała i przyjęła do realizacji „**Program usuwania azbestu z terenu gminy Czarne**”. Program wskazuje m.in. cele i strategiczne działania w kierunku usuwania azbestu, aktualny stan, ilość i rodzaj wyrobów zawierających azbest. Program stanowi także podstawowy dokument wspierający pozyskiwanie środków zewnętrznych na zadania zmierzające do oczyszczenia terenu gminy Czarne z wyrobów zawierający azbest. W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono, że:

1. w 602 budynkach mieszkalnych wraz z zabudową gospodarczą oraz innych obiektach zamontowane zostały płyty azbestowo-cementowe o łącznej powierzchni 116424 m²,
2. dwa obiekty użyteczności publicznej pokryte są płytami azbestowo-cementowymi o łącznej powierzchni 1324 m²,
3. w wodociągach gminnych wykorzystywane są rury azbestowo-cementowe,
4. brak jest dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest.

W 2021 r. pozyskano dotację w kwocie 57.226,00 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na lata 2021/2022, na Program usuwania azbestu z terenu Gminy Czarne edycja 2021/2022. Wniosek o dotację obejmuje demontaż, transport oraz unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z 3 budynków stanowiących własność osób fizycznych oraz 20 miejsc, z których zostaną zabrane i unieszkodliwione wyroby zawierające azbest. Prace obejmować będą demontaż, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest, w terminie do 15 września 2022 r.. Zadanie obejmuje likwidację wyrobów zawierających azbest o masie 193,156 Mg. Rozliczenie nastąpi w terminie do 31.12.2022 r.

9. ZDROWIE I POMOC SPOŁECZNA

9.1. Pomoc Społeczna

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem określone zostały w statucie Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w ustawach i rozporządzeniach:

- o pomocy społecznej,
- o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- o przeciwdziałaniu narkomanii,
- o świadczeniach rodzinnych,
- o zaliczce alimentacyjnej (dłużnicy alimentacyjni),
- o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”,
- o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- o Karcie Dużej Rodziny,
- o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
- w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W realizacji zadań spoczywających na Ośrodku kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, stałe doskonalenie kadry oraz zapewnienie adekwatnych do zidentyfikowanych potrzeb form wsparcia mieszkańcom gminy. Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością wypłaty świadczeń w ramach rządowych programów (w szczególności 500+) - podobnie, jak w latach poprzednich wysoko oceniona została organizacja obsługi mieszkańców (kampania informacyjna, przyjmowanie wniosków).

W 2021 roku rozwijano również ofertę wysokospecjalistycznych usług (w tym, asystenta rodziny, opieka wytchnieniowa), poradnictwa specjalistycznego (w tym, terapii indywidualnej, terapii podtrzymującej, wsparcia psychologicznego, poradnictwa pedagogicznego, prawnego) oraz programów aktywności lokalnej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem obejmuje swoim działaniem teren całej gminy. Według stanu na dzień 31.12.2021 zatrudnionych na umowę o pracę było 32 pracowników: kierownik, 5 pracowników socjalnych, 2 asystentów rodziny, 12 pracowników wykonujących usługi opiekuńcze (w tym 6 osób zatrudnionych w ramach robót publicznych oraz 1 osoba zatrudniona z Programu 75+), 8 pracowników administracyjnych, 2 pracowników obsługi oraz dwie osoby zatrudnione na ½ etatu, które świadczyły pracę w Klubie „Senior+” w Nadziejewie.

Ponadto w 2021 roku zatrudniono w formie umowy zlecenia 29 osób, z tego 9 osób do obsługi usług opiekuńczych – zatrudnienie finansowane z budżetu Gminy, 7 osób finansowanych z budżetu Państwa wykonujące specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz 1 osoba świadcząca pracę w formie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą niepełnosprawną z orzeczeniem

o niepełnosprawności, a także 12 osób świadczących pracę jako asystenci osobiści osoby niepełnosprawnej. W 2021 roku koszt zawartych umów wyniósł 588.738,29 zł. Dodatkowo zatrudniono 3 osoby świadczące usługi administracyjne (BHP, ppoż, informatyczne, usługi prawne, serwerowe, biurowe) – koszt zawartych umów wyniósł - 26.133,00 zł.

Na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem, zatrudnienie opiekunów, asystentów rodziny, pracowników obsługujących świadczenia rodzinne, wychowawcze i fundusz alimentacyjny wydatkowano 2.004.594,92 zł, z czego na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 1.757.103,73 zł.

1. Wynagrodzenia:

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników OPS:

(w tym 13-tka, nagrody jubileuszowe i inne świadczenia jednorazowe)

- Kierownik OPS – 6.933,54 zł brutto
- kadra kierownicza - 7.234,05 zł brutto,
- pracownicy socjalni - 4.608,56 zł brutto,
- pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze - 3.042,04 zł brutto,
- asystenci rodziny - 3.978,11 zł brutto,
- pracownicy do obsługi świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i świadczeń wychowawczych – 5.186,58 zł brutto,
- pozostali pracownicy administracji i obsługi – 5.136,64 zł brutto,
- pracownicy Klubu „Senior+” w Nadziejewie – 1.385,93 zł brutto (2x po ½ etatu zatrudnienie od lipca i sierpnia 2021 r.)

Beneficjentami pomocy społecznej są zarówno całe rodziny jak i osoby samotnie gospodarujące. W 2021 roku liczba rodzin objętych pomocą społeczną wyniosła 445 rodzin (liczba osób w tych rodzinach 1038), udzielono świadczeń dla 223 rodzin (liczba osób w tych rodzinach - 513). Ponadto świadczenia pieniężne otrzymało 160 rodzin (397 osób w tych rodzinach), natomiast świadczenia niepieniężne tj. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz posiłek udzielono ogółem 112 rodzinom (339 osób w tych rodzinach).

Tabela 18. Udzielone świadczenia z pomocy społecznej w 2021 roku

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	w tym kwota z budżetu Gminy Czarne	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe	52	518	280 422	0	52	60
Zasiłki okresowe	67	449	152 127	0	66	149
Zasiłki celowe i w naturze	146	977	243 378	50 872	144	381
Zasiłki celowe – zdarzenie losowe	2	2	3 500,-	3 500,-	2	3
Posiłek	98	10 052	62 185	12 437	52	240

Usługi opiekuńcze	58	18 425	361 041	300 597	52	67
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	8	1 632	121 324	0	8	34
Odpłatność Gminy za DPS	16	164	554 558	554 558	16	16

Tabela 19. Wypłaty świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekunów w 2021 roku

L.p.	Rodzaj świadczenia	Kwota wypłacona w zł	Ilość świadczeń	Ilość osób uprawnionych	Ilość rodzin	Ilość dzieci
1.	zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego	611 055,30	5 426	231	231	529
2.	dodatki do zasiłku rodzinnego	366 886,86	3 677	x		
3.	zasiłki rodzinne + dodatki do zasiłków (w.1+w.2)	977 942,16	9 103	231		
4.	zasiłek pielęgnacyjny	1 084 610,24	5 027	456		
5.	świadczenie pielęgnacyjne	1 910 217,90	977	97		
6.	specjalny zasiłek opiekuńczy	7 440,00	12	1		
7.	zasiłek dla opiekuna	0	0	0		
8.	świadczenie rodzicielskie	245 265,30	274	44		
9.	jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	50 000,00	50	48		
Razem		4 275 475,60				

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 roku realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny "Za życiem". Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały

w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, w wysokości 4.000,00 zł wypłacono jednej osobie uprawnionej do tego świadczenia t.j. matce dziecka.

Tabela 20. Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota wypłaconych świadczeń w 2021 r w zł	Liczba wypłaconych świadczeń w 2021
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku	375 057,90	940
2.	0-17 lat	335 399,96	843
3.	18-24 lat	39 657,94	97
4.	25 lat i więcej	0	0

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na dzień 31 grudnia 2021 wyniósł 4.196.001,00 zł.

Tabela 21. Realizacja programu świadczenie wychowawcze R.500+

L.p.	Rodzaj świadczenia	R.500+
1.	Ilość rodzin	972
2.	Ilość dzieci	1 559
3.	Ilość świadczeń	17 462
4.	Wartość wypłaconych świadczeń w złotych	8.637.657,22 zł

Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2021 roku odbywała się na podstawie decyzji o udzieleniu pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny do danej rodziny. Decyzję podejmuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizy sytuacji danej rodziny. W 2021 roku wspierającymi, motywującymi i pomocowymi działaniami asystenta rodziny objętych zostało 105 osób (31 rodzin, w tym 74 dzieci).

W roku 2021 asystenci rodziny zakończyli współpracę z 5 rodzinami, w tym:

- 3 rodziny ze względu na osiągnięty cel,
- 2 rodzina ze względu na zmianę metody pracy.

Na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2021 roku Gmina Czarne wydatkowała środki finansowe w kwocie 257.832,90 zł, w tym asystenci rodziny 129.921,54zł, piecza zastępcza 127.911,36 zł. Z ogólnej kwoty 129.921,54 zł, wkład własny gminy wyniósł 125.921,54 zł, pozostałe środki pozyskano w kwocie 4.000,00 zł z Programu Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, czyli systemu zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych w Gminie Czarne w 2021 roku przyznano dla 36 nowych rodzin, wydając bezpłatnie 148 spersonalizowanych Kart każdemu uprawnionemu członkowi dużej rodziny.

Gmina Czarne posiada 5 mieszkań chronionych, 4 znajdujące się w miejscowości Domisław oraz 1 mieszkanie znajdujące się w miejscowości Krzemieniewo. W 2021 roku ze wsparcia w mieszkaniach chronionych korzystało ogółem 5 rodzin (13 osób w tych rodzinach).

9.2. Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem

Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem powstało w 2018 roku. Głównym celem funkcjonowania placówki jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem oraz specjalistycznym wsparciem. CWRiD realizuje swoje cele w szczególności poprzez:

- prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego w Czarnem,
- opiekę i wychowanie,
- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, odpowiednich zabaw dostosowanych do wieku, możliwości oraz predyspozycji rozwojowych dziecka,
- objęcie dzieci i młodzieży opieką oraz wychowaniem w celu wsparcia rodziny przeżywającej różnego rodzaju trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- integrację dzieci i ich rodzin z lokalną społecznością, zapobiegając wykluczeniu społecznemu,
- stwarzanie warunków sprzyjających zaspokajaniu potrzeb wyższych tj.: poczucia bezpieczeństwa, akceptacji, zrozumienia, przynależności do określonej grupy społecznej oraz możliwości rozwoju,
- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań,
- aktywny udział w życiu kulturalnym, w tym zajęcia kulturalno-rekreacyjne (tj. wyjazdy do kina, teatru, na basen, uczestnictwo w półkoloniach, itp.),
- działania animacyjne w formie pracy podwórkowej.

Uchwałą Rady Miejskiej w Czarnem nr 59/2020 z 21.12.2020 r. został zatwierdzony plan wydatków Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem na 2021 rok. Na działalność

w 2021 r. jednostka budżetowa otrzymała kwotę 1.864.039,12 zł w tym: 1.598.992,75 zł w ramach realizacji umowy nr RPPM.0602.02-22-0017/17-00 o dofinansowanie projektu pn: „Myśląc o Rodzinie w Gminie Czarne i Rzeczenica” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Dane o zatrudnieniu: w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem w roku 2021 zatrudnione były 4 osoby w pełnym wymiarze czasu pracy: kierownik CWRiD w Czarnem (1 etat), wychowawca (1 etat), samodzielny referent (1 etat), kierownik Klubu Seniora (1 etat). Obsługa finansowo-kadrowa jednostki wykonywana była przez Urząd Miasta i Gminy w Czarnem.

Wynagrodzenia w CWRiD:

Dochód brutto za 2021 rok w przeliczeniu na miesiąc *(w tym 13-tka, nagrody jubileuszowe i inne świadczenia jednorazowe)*

- kierownik jednostki: 6.604,7 zł brutto.

Średnie wynagrodzenie brutto pozostałych pracowników:

- wychowawca: 3336,71 zł brutto (5-miesięczna absencja chorobowa),
- samodzielny referent: 4.327,51 zł brutto,
- kierownik Klubu Seniora: 3.429,75 zł brutto.

W dni powszednie placówka prowadzi wsparcie dla dzieci w formie zajęć socjoterapeutycznych dzięki, którym nabywają one kompetencje społeczne niezbędne do odpowiedniego funkcjonowania w codziennym życiu.

W związku z rozprzestrzenianiem się choroby COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2 w okresie od stycznia do maja 2021 roku jednostka funkcjonowała zgodnie z wytycznymi Wojewody Pomorskiego. W tym czasie Placówka Wsparcia Dziennego Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem prowadziła działania w oparciu o pracę zdalną.

Mimo trudności jednostka podjęła następujące działania:

- umożliwiła kontakt telefoniczny oraz mailowy z wychowawcami, którzy swoim wsparciem otaczali podopiecznych oraz ich rodziny poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej za pomocą mediów społecznościowych,
- udostępniła sprzęt komputerowy (wymagany do nauki zdalnej) najbardziej potrzebującym uczestnikom,
- świadczyła dyżury psychologa (4x w miesiącu) oraz prawnika (2x w miesiącu),
- motywowała uczestników projektu za pomocą portalu społecznościowego „Facebook” poprzez organizowanie licznych konkursów, rebusów, quizów itp..

Rok 2021 pozwolił również na otoczenie opieką dzieci w okresie wakacyjnym organizując dla nich liczne atrakcje. Od czerwca 2021 r. od poniedziałku do piątku w placówce prowadzone były zajęcia z wychowawcą. W ciągu pierwszych miesięcy od rozpoczęcia zauważono bardzo duże zainteresowanie oraz zapotrzebowanie na taką formę wsparcia. Dzieci biorące udział w zajęciach otrzymywały profesjonalną pomoc w nauce, dzięki czemu nie miały zaległości w szkole. Wychowawcy zapewniali również pomoc opiekuńczo-wychowawczą, rozpowszechniając wśród dzieci zasady kultury osobistej oraz rozwijali ich samodzielność.

W ramach zajęć pedagogicznych oraz wychowawczych odbywających się w PWD w Czarnem zorganizowano wiele ciekawych przedsięwzięć. Między innymi:

- „Strefę Kibica”,
- Ognisko na Sarniaku na rozpoczęcie wakacji,
- Kącik czytelniczy,
- Seanse filmowe,
- Wakacyjną strefę zieleni,
- Dyskotekę andrzejkową oraz wakacyjną,
- Mikołajki,
- Warsztaty kulinarne dla dzieci,

Zdjęcie 1 Zajęcia w CWRiD w Czarnem

Zdjęcie 2 Zajęcia w CWRiD w Czarnem

- Zabawy na świeżym powietrzu,
- Liczne spacery edukacyjne,
- Grill dla dzieci i ich rodzin przy CWRiD w Czarnem.

Poprzez organizację powyższych działań wychowawcy pobudzali aktywność dziecka do pracy w grupach rówieśniczych. Dzięki takiej formie zajęć uczestnicy mogli rozładować nadmiar emocji i stresu związanego z wybuchem pandemii (zamknięcie szkół, zdalne nauczanie, brak bezpośredniego kontaktu z kolegami z klasy).

W minionym roku placówka była chętnie odwiedzana przez uczniów Szkoły Podstawowej im. Danuty Siedzikówny ps. „Inka” w Czarnem, uczniów Szkoły Ponadpodstawowej im. Jana Pawła II w Czarnem oraz dzieci z Przedszkola Gminnego w Czarnem. Celem tych wizyt było zapoznanie młodych ludzi z charakterystyką jednostki oraz jej codziennym funkcjonowaniem.

Szopka Bożonarodzeniowa, to element, bez którego trudno wyobrazić sobie święta Bożego Narodzenia. Przypomina nam o istocie celebrowania tych najpiękniejszych kilku dni w roku. W związku z mocno zakorzenioną tradycją tworzenia szopek w Polsce, Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnej wraz z dziećmi stworzyło przepiękną Bożonarodzeniową stajenkę, która stała przed budynkiem Centrum przy ulicy Cichej. Miejsce było często odwiedzane przez mieszkańców oraz gości odwiedzających Czarne.

Śpiewanie kolęd to jeden z najpiękniejszych polskich zwyczajów związany ze Świętami Bożego Narodzenia. Wspólne kolędowanie zbliża ludzi, buduje między nimi więź, daje uczucie bliskości. Ponieważ zwyczaj wspólnego rodzinnego śpiewania kolęd zanika, Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnej w dniu 19 grudnia 2021 r. zorganizowało Koncert Kolęd, który odbył się w Kościele Św. Józefa. Do wspólnego kolędowania zaproszono młodzież ze Studia Piosenki działającego przy Czarneńskim Centrum Kultury, Uczniów Szkoły Podstawowej im. Danuty Siedzikówny ps. „Inka” w Czarnej oraz lokalną scholę. W koncercie udział wzięli mieszkańcy oraz Burmistrz Czarnej. Po wspólnym kolędowaniu każdy z uczestników otrzymał ciepły barszcz oraz pierniki, które zostały wykonane przez Panie z koła Gospodyń Wiejskich z Sokola, Bińcza oraz Domisławia. Atmosfera panująca na koncercie i tuż po jego zakończeniu na długo pozostanie w pamięci mieszkańców.

Od 2021 roku jednostka rozpoczęła realizację zadań zawartych w projekcie unijnym pn. „Myśląc o Rodzinie w Gminie Czarne i Rzeczenica” w ramach Działania 06.02. Usługi Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, którego Beneficjentem jest Gmina Czarne reprezentowana przez Burmistrza Czarnej Pana Piotra Zabrockiego.

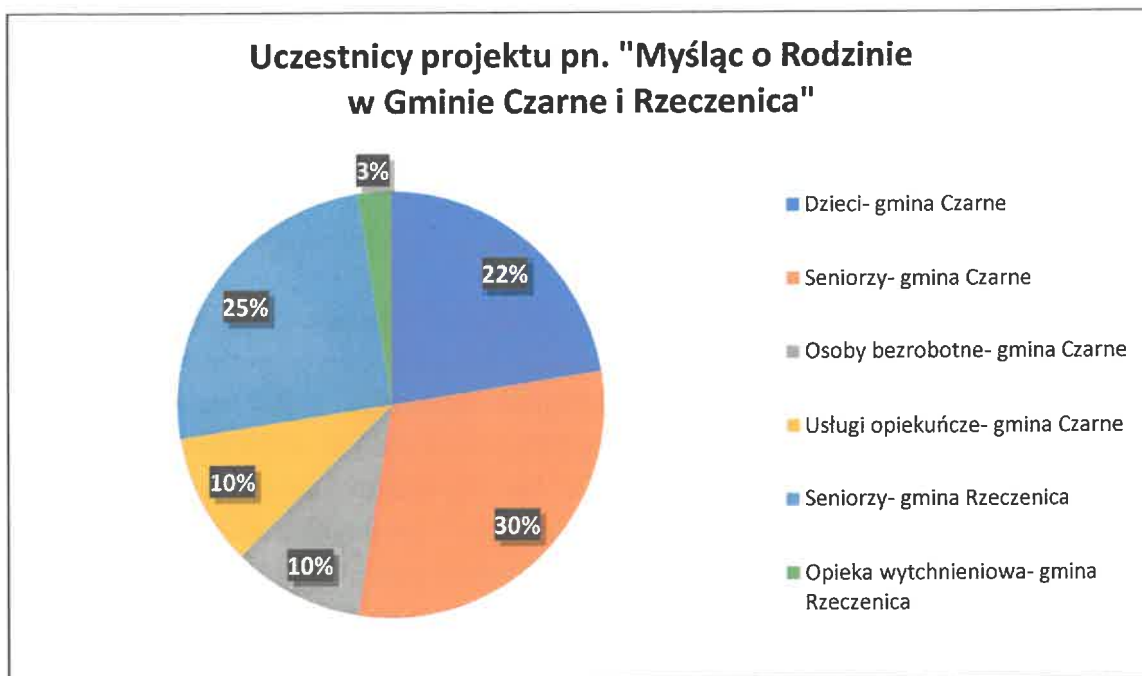
W projekcie udział biorą następujący partnerzy:

- Gmina Czarne- Partner Wiodący,
- Stowarzyszenie „Inspiracja”- Partner nr 1,
- Stowarzyszenie „Z Otwartym Sercem”- Partner nr 2,
- Gmina Rzeczenica- Partner nr 3,
- Spółdzielnia Socjalna „Klemens”- Partner nr 4.

W ramach projektu zrekrutowano następującą ilość uczestników:

- 45 dzieci,
- 20 osoby dorosłe,
- 20 osób objętych usługami opiekuńczymi w gminie Czarne,
- 60 seniorów,
- 50 seniorów z gminy Rzeczenica,
- 5 osób objętych opieką wytechnieniową.

Wykres 1 Procentowa liczba uczestników projektu

W kolejnych miesiącach zgodnie z rekomendacjami Ministra Rodziny i Polityki Społecznej dotyczącymi działalności PWD Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem w 2021 roku w kierunku ww. uczestników zrealizowało poniższe działania.

Pierwszym wsparciem na rzecz dzieci była organizacja Dnia Dziecka, 29 maja 2021 r. w Wyczechach. Dzień ten obfitował w liczne atrakcje: animacje plastyczne z animatorami, park zabaw, zabawy z chustą animacyjną, konkursy, malowanie twarzy, wielkie bańki mydlane, tańce i wiele innych, dzięki którym nasi uczestnicy mogli się lepiej poznać i zintegrować. W trakcie zabawy nie zabrakło też aktywności na świeżym powietrzu. Poprzez zabawę dzieci miały możliwość stworzenia na chodniku przepięknych malowideł, do powstania których wykorzystali specjalne przystosowane do tego kredki. Każdy uczestnik otrzymał ciepły

poczęstunek.

W 2021 roku w placówce organizowane były cykliczne zajęcia inspiracji plastycznych. Dzięki nim każdy z uczestników utrwalał swoją tożsamość, rozwijał samodzielność, wytrwałość, wyobraźnię oraz spostrzegawczość, kształtował umiejętność świadomej obserwacji zjawisk, rzeczy i ludzi. Zajęcia plastyczne przede wszystkim dostarczyły dziecku radość i zadowolenie a także wzmocniły poczucie własnej wartości, które jest niezbędne do kształtowania osobowości dziecka.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia z „Dramy”. To tutaj dzieci mogły wzbogacić swoją wyobraźnię, oderwać się od codziennych problemów, rozładować swoje kompleksy oraz napięcia psychiczne. Poprzez dramę nawiązały lepsze kontakty z rówieśnikami, rozbudzając przy tym wiarę we własne siły i możliwości.

W dniach 25-27 października 2021 r. osoby dorosłe tj. osoby bezrobotne oraz bierne zawodowo zakwalifikowane do ww. projektu otrzymały wsparcie w formie warsztatów pn. „Mediacje w rodzinie”. Część teoretyczna i praktyczna pozwoliła uczestniczkom na zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do rozwiązywania konfliktów i problemów w rodzinie.

Kolejne warsztaty pn. „Asertywna komunikacja” odbyły się w dniach 08-10 listopada 2021 r. Dzięki przeprowadzonym zajęciom Panie poznały szereg nowych możliwości komunikowania się oraz budowania dobrych relacji interpersonalnych. Uczestnicy projektu mieli możliwość skorzystania ze specjalistycznych konsultacji z logopedą, psychologiem dziecięcym, psychologiem rodzinnym oraz prawnikiem. Dzięki temu w szybki i profesjonalny sposób otrzymali oni niezbędne wsparcie. Harmonogram pracy specjalistów ustalany był na bieżąco z kierownikiem CWRiD w Czarnem.

Tabela 22. Miesięczny czas pracy przypadający na specjalistę

Rodzice	Dzieci	Ilość godzin pracy w miesiącu
Specjalista		
Psycholog Rodzinny	Logopeda	6h/8h
Prawnik Rodzinny	Psycholog dziecięcy	6h/8h

Jednym z zadań w projekcie pn. „Myśląc o Rodzinie w Gminie Czarne i Rzeczenica” było utworzenie Klubu Seniora, który swoje działania rozpoczął dwoma uroczystymi inauguracjami. Pierwszym w Wyczechach, drugim zaś w Czarnem. Obecni na nich uczestnicy (tj. łącznie 60 osób) zostali obdarowani drobnymi prezentami w postaci koszulek oraz toreb zakupowych z nadrukiem: KLUB SENIORA. Zakwalifikowani Seniorzy mieli możliwość zaznajomienia się z realizowanym projektem, w którym biorą udział oraz dostosowanymi w tym celu miejscami spotkań. W trakcie otwarcia nie zabrakło również akcentu muzycznego, który dodatkowo umilił czas wszystkim przybyłym. Na koniec uroczystości wszyscy otrzymali ciepły posiłek.

W 2021 roku uczestnicy Klubu Seniora mieli możliwość skorzystania ze specjalistycznych porad oraz konsultacji, które były prowadzone przez psychologa, onkologa, prawnika oraz pielęgniarkę. Dodatkowo dla Seniorów były zorganizowane warsztaty z dietetykiem, warsztaty florystyczne oraz zajęcia fizjoterapeutyczne. Spotkania w Klubie Seniora organizowane są w Czarnem (3x w tygodniu), Wyczechach, (1x w tygodniu), Bińczu (1x w tygodniu) oraz Krzemieniewie (1x w tygodniu). Na realizację powyższych działań Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem w ramach partnerstwa udostępnia lokal przy ulicy Kościuszki 10.

10. EDUKACJA

Sieć publicznych szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Czarne:

- 1) Szkoła Podstawowa im Danuty Siedzikówny ps. INKA w Czarnem, ul. Parkowa 4,
- 2) Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie - Krzemieniewo 16,
- 3) Szkoła Podstawowa w Wyczechach - Wyczechy 29.

Sieć publicznych przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Czarne:

- 1) Przedszkole Gminne w Czarnem – Czarne ul. Parkowa 7.

Sieć uzupełniają również oddziały przedszkolne, które zostały utworzone w Szkołach Podstawowych w Krzemieniewie i Wyczechach.

Na terenie Gminy Czarne funkcjonuje również Gminny Żłobek w Czarnem – Czarne ul. Wojska Polskiego 1.

Tabela 23. Liczba dzieci, oddziałów i nauczycieli w poszczególnych jednostkach

Nazwa placówki	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli
Szkoła Podstawowa w Czarnem	497	27	68
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie	64	9	16
w tym oddział przedszkolny	14		
Szkoła Podstawowa w Wyczechach	112	9	18
w tym oddział przedszkolny	21		
Przedszkole Gminne w Czarnem	219	9	23
Gminny Żłobek w Czarnem	25	2	4
O g ó ł e m	917	56	129

dane na dzień 31.12.2021 r.

Struktura zatrudnienia w szkołach

W placówkach oświatowych Gminy Czarne było 116,56 etatów nauczycielskich oraz 51,00 etatów pracowników administracji i obsługi. Awans: 3 nauczycieli uzyskało stopień nauczyciela dyplomowanego, 2 nauczycieli uzyskało awans na stopień nauczyciela mianowanego, 1 nauczyciel uzyskał awans na stopień nauczyciela kontraktowego.

Strukturę zatrudnienia według stopnia awansu zawodowego przedstawia tabela nr 24. Najliczniejszą grupę stanowią nauczyciele dyplomowani – 73,62%. Drugą co do wielkości grupą są nauczyciele kontraktowi – 22,95%. Nauczyciele mianowani stanowią 18,99% ogółu zatrudnionych nauczycieli w gminie Czarne. Niski odsetek stażystów 1% pozwala sformułować tezę, że wśród nauczycieli awans zawodowy będzie odbywał się przede wszystkim z poziomu nauczyciela kontraktowego na mianowanego oraz nauczyciela mianowanego na dyplomowanego.

Tabela 24. Liczba zatrudnionych nauczycieli w poszczególnych placówkach oświatowych

Wyszczególnienie	Liczba nauczycieli w etatach wg stanu na dzień 31.XII.2021 r.				
	ogółem	stażysta	kontraktowy	mianowany	dplomowany
Szkoła Podstawowa w Czarnem	67,73	1	9	10,73	47
Szkoła Podstawowa w Wyczechach	14,02	0,00	1,17	2,27	10,58
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie	14,63	0,00	4,78	2,63	7,22
Przedszkole Gminne w Czarnem	20,18	0,00	8	3,36	8,82
Ogółem	116,56	1	22,95	18,99	73,62

Wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i przedszkolu prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego w Czarnem za 2021 r. przedstawia tabela nr 22.

Tabela 25. Średnie wynagrodzenia brutto nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w Gminie Czarne

Stopień awansu zawodowego	Średnioroczna liczba etatów	Kwota średniego wynagrodzenia brutto w zł
Nauczyciel stażysta	1,91	3.5437,80
Nauczyciel kontraktowy	22,98	3,926,96
Nauczyciel mianowany	16,42	5.094,94
Nauczyciel dyplomowany	70,69	6509,55

źródło: Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego – Gmina Czarne – za rok 2021.

Dochód brutto za 2021 rok w przeliczeniu na miesiąc (w tym 13-tka, nagrody jubileuszowe i inne świadczenia jednorazowe), dyrektorów poszczególnych placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Czarne:

- Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem – 10.384,82 zł
- Dyrektor Szkoły Podstawowej w Wyczechach – 9.109,82 zł,
- Dyrektor Szkoły Podstawowej w Krzemieniewie – 10.756,75 zł,
- Dyrektor Przedszkola Gminnego w Czarnem – 8.720,61 zł,
- Dyrektor Gminnego Żłobka w Czarnem 1/4 etatu - 1.779,55 zł.

Pozostałe zatrudnienie w jednostkach oświatowych na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz średnia płaca brutto przedstawia się następująco:

Tabela 26. Średnia płaca brutto pracowników administracji i obsługi

Nazwa jednostki	Pracownicy administracji		Pracownicy obsługi	
	etaty	średnie wynagrodzenie	etaty	średnie wynagrodzenie
Szkoła Podstawowa w Czarnem	2,10	3.955,72 zł	16	3.338,11 zł
Szkoła Podstawowa w Wyczechach	1,10	4.386,33 zł	3	3.341,33 zł
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie	1,10	4.200,71 zł	4	3.080,00 zł
Przedszkole Gminne w Czarnem	2,10	4.446,94 zł	20,5	3.172,10 zł
Gminny Żłobek w Czarnem	0,10	567,24 zł	7,5	3.359,70 zł

Realizowane zadania oświatowe

Gmina Czarne realizowała zadania oświatowe wynikające z ustawy Prawo Oświatowe, ustawy o finansowaniu zadań oświatowych i rozporządzeń wykonawczych poprzez zabezpieczenie działalności szkół podstawowych, oddziałów gimnazjalnych i oddziałów przedszkolnych. W szkołach odbywała się nauka języka obcego – wszyscy uczniowie korzystali z nauki języka angielskiego 676 uczniów, a dodatkowego z języka obcego – niemieckiego uczyło się 232 uczniów. W Szkole Podstawowej w Czarnem funkcjonowały oddziały integracyjne (5 oddziałów) z liczbą 84 uczniów i sportowe 4 oddziały z liczbą 96 uczniów. W oddziałach sportowych prowadzono szkolenie sportowe w kierunkach: piłka nożna, piłka koszykowa, piłka ręczna.

We wszystkich szkołach podstawowych podejmowano różnego rodzaju działania, ukierunkowane na uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które dostosowane były do indywidualnych potrzeb poszczególnych uczniów. Uczestniczyli oni w zajęciach: rewalidacja, logopedia, zajęcia wyrównawcze, zindywidualizowana ścieżka rozwoju, praca z nauczycielem wspomagającym, nauczanie indywidualne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.

Pozyskane środki finansowe

- Szkoła Podstawowa w Wyczechach w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025” otrzymała 5875,00 zł.
- Laboratoria Przyszłości to program edukacyjny realizowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Z tego programu Szkoła Podstawowa w Wyczechach otrzymała 30000 zł. i kupiła m.in. drukarkę 3D, sprzęt audio-wideo, roboty do nauki robotyki.
- W ramach współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czarnem i realizowanych

wspólnie programów profilaktycznych, Szkoła Podstawowa w Wyczechach otrzymała monitor interaktywny z OPS za 9200 zł.

- Sponsorzy wsparli szkołę w Wyczechach kwotą 1100 zł.
- W związku z programem Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na rok 2021, Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie pozyskała środki na oddział przedszkolny- 1.500,- zł (zakupiono 104 woluminy), szkoła - 3.000,- zł (zakupiono regał i 162 woluminy - głównie pozycje z nowej listy lektur).
- Szkoła w Krzemieniewie otrzymała 2 tablice interaktywne (otrzymano z OPS) o wartość 11.200,00 zł.
- program Laboratoria Przyszłości – szkoła Krzemieniewo pozyskała 30.000,00 zł.
- Szkoła Podstawowa im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem systematycznie podejmuje intensywne działania na rzecz pozyskiwania środków zewnętrznych, w roku 2021 pozyskano środki w wysokości:
 - 35000,- zł - dla Uczniowskiego Klubu Sportowego na zakup sprzętu sportowego oraz organizację imprez sportowych,
 - 2.000,- zł – dla Szkolnego Koła Szachowego,
 - 12.000,- zł z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa,
 - 150.000,- zł w ramach programu rządowego „Laboratoria Przyszłości”,
 - od prywatnych darczyńców środki:
 - na zakup trzech tablic interaktywnych wraz ze stojakami w kwocie 25.910 zł
 - na inne potrzeby szkoły 22.903 zł.

Szkoła Podstawowa im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem w ramach dotacji z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa zakupiła 331 nowości wydawniczych do czytania dla uczniów, 2 laptopy wraz z oprogramowaniem w celu stworzenia Centrum Informacji Naukowej w bibliotece szkolnej oraz materiały papiernicze do organizacji imprez czytelniczych (wystawy, konkursy).

Udział w gminnych, powiatowych i ogólnopolskich przedsięwzięciach

1. Szkoła Podstawowa w Wyczechach

W ramach działalności profilaktycznej poruszano tematy:

Jak dbać o higienę okresu dojrzewania, Szkodliwość palenia papierosów, AIDS - epidemia wciąż niepokonana. Szkoła realizowała projekty edukacyjne takie jak: Cyberprzemoc, Szkodliwość zażywania dopalaczy, Biologiczna i chemiczna rola wody, Śmieci mniej Ziemi lżej.

W ramach działań dydaktycznych uczniowie szkoły brali udział w:

1) Szkolnym konkursie kolędowym. 2) Diecezjalnym konkursie plastycznym – Mój Kościół na Pomorzu, 3) Ogólnopolskim konkursie plastycznym KRUS dotyczącym bezpieczeństwa dzieci, 4) Gminnym konkursie plastycznym o historycznych miejscach w Gminie Czarne, 5) Szkolnym turnieju piłki ręcznej, 6) Szkolnych biegach na orientację.

Szkoła Podstawowa w Wyczechach bierze udział w: 1) ogólnopolskim programie „Szkolny Klub Sportowy”, 2) ogólnopolskim programie dla szkół w ramach którego uczniowie oddziałów 1-5 otrzymują warzywa, owoce i przetwory mleczne.

Wśród zadań wychowawczych zaplanowanych w roku szkolnym 2020/2021, mimo

pandemii i edukacji zdalnej, udało się zrealizować działania:

- Dzień Dziecka, Narodowe czytanie, Święto pieczonego ziemniaka, Światowy dzień tabliczki mnożenia, Spotkanie ze strażakami i próbny alarm, Niepodległa do hymnu, Noc bibliotek, Dyskoteki szkolne na Dzień Chłopaka i Andrzejkę, Wycieczki szkolne: do Chojnic do „Eksperymentarium”, Teatru Muzycznego w Gdyni, Parku rozrywki „Owadogigant” w Lubnicy.

2. Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Krzemieniewie brali udział w:

1) ogólnopolskim programie dla szkół w ramach którego uczniowie oddziałów 1-5 otrzymują warzywa, owoce i przetwory mleczne, 2) 14 Ogólnopolskim Konkursie Ekologia w moim domu - wyróżnienie w kraju.

Ponadto Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie uczestniczyła i brała udział w przedsięwzięciach wychowawczych i edukacyjnych takich jak: Międzynarodowy Dzień Tabliczki Mnożenia, Sprzątanie Świata, Zapalamy Znicz, Narodowe Czytanie, Pomorski Bieg Przelajowy, Szkoła do Hymnu, Szkoła Pamięta, Bohater ON, Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka z UNICEF, Dzień Bezpiecznego Internetu, Akcja charytatywna dla Fundacji Małych Stópek – Pacuszka dla Maluszka, Kartki świąteczne dla żołnierzy w ramach akcji Murem za Polskim Mundurem, zbiórka nakrętek dla chorych dzieci z terenu Gminy Czarne, udział w akcji Gang Swojaków, udział w akcji Bezpieczna Droga do Szkoły, udział w projekcie „Pod Żaglami w Gminie Rzeczynica i Czarne”, zajęcia ekologiczne - prawidłowa segregacja odpadów – Śladami Naszych Odpadów, Dzień Pluszowego Misia, cykliczne akcje profilaktyczne Stop Uzależnieniom, udział w programie Trzymaj Formę, udział w konkursie diecezjalnym Różaniec dla Maryi oraz Mój Kościół na Pomorzu, pierwsza pomoc przedmedyczna- pokaz strażaków z OSP Bińcze - z okazji Dnia Dziecka, pokaz popularnonaukowy Fascynująca Fizyka, Fizyka Kluczem do Zrozumienia Świata - akcja MEiN oraz Instytutu Fizyki Jądrowej PAN, Góra Grosza, WOŚP, Światowy Dzień Zwierząt - zbiórka karmy dla schroniska w Człuchowie, pokaz Efektu Ciepłarnianego – ZZO Nowy Dwór k/ Chojnic, organizacja klasowego ogródka warzywnego w ramach akcji Zdrowo Jem, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów w ramach Doradztwa Zawodowego, Światowy Dzień Ziemi- lekcje z klimatem - Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Akcja Żonkile, konkurs Mój Wymarzony Lizak, Ogólnopolski konkurs plastyczny Bezpiecznie na Wsi - organizator MRiRWsi oraz KRUS, Obchody Dnia Dziecka, Projekt Edukacyjny Skarby Bałtyku, Bezpieczne ferie, Bezpieczne wakacje.

W ramach realizacji zadań statutowych szkoły ze względu na pandemię zorganizowano w formie online przedstawienia artystyczne: Jasełka, Dzień Edukacji Narodowej, Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Zapalmy Znicze, pasowanie na ucznia klasy I, Poranek Wielkanocny, Dzień Niepodległości, Święto Pracy, Dzień Flagi, Rocznica Konstytucji 3 Maja, konkurs Kapliczka dla Maryi, Dzień Mamy i Taty, Dzień Kobiet.

3. Szkoła Podstawowa im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem

W roku 2020/2021 r. Szkoła Podstawowa zrealizowała programy innowacyjnych: zawód dla mnie, integracja bilateralna, jak się uczyć, żeby się nauczyć, ratujemy i uczymy

ratować, TIK TAK – przez komputer na świat, lekturki spod chmurki, dziecko w świecie eksperymentów, poznajemy język angielski poprzez gry i zabawy, szachy w szkole.

Szkoła prowadziła działania profilaktyczne, których celem było zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, przeciwdziałanie uzależnieniom. W ramach takich działań przeprowadzono następujące inicjatywy: Kampania „!9 dni przeciw przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, Happening Niebieska Sznurówka – akcja przeciwko hejtowi, Kampania „Prawa Dziecka”, Dzień Bezpiecznego Internetu, Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka, Akcja „Stop Handlowi Ludźmi”, „Nie każdy pociąg jedzie do Hollywood” – kampania edukacyjna o zorganizowanej przestępczości związanej z handlem ludźmi i w szczególności dziećmi, Dzień Pluszowego Misia, Bezpieczna Droga do Szkoły – przepisowy ruch drogowy (we współpracy z Policją Państwową), Akcja przeciwko hejtowi – kampania we współpracy z Fundacją ORANGE, Rady nie od parady, Savoir – vivre online, Europejski Dzień Mózgu, Najlepsze rzeczy są za darmo, Bądź zdrowy na wiosnę, Młodzieżowa Piramida Żywienia, 5 zasad szczęśliwego życia, „Nie tylko bicie jest przemocą” – kampania „Słowa mogą ranić równie mocno”, Słowa, które odbierają moc, Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją, Bicie uczy złych rzeczy, Hejt w internecie, „Pomarańczowa sznurówka” – przeciwdziałanie hejtowi w internecie, Hazard? Nie, dziękuję.

W ramach działań mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i podnoszenie umiejętności postępowania w sytuacjach trudnych przeprowadzono spektakle profilaktyczne: „Szlachetne zdrowie” – dla klas 1-3, „Kraina przygód” – dla klas 1-3, „Dzieci sieci” – dla klas 1-3, „Impreza” – dla klas 4-6, „Internetowa afera” – dla klas 4-6, „Zmowa milczenia” – dla klas 7-8, „Powód do życia” – dla klas 7-8. Odkonano również spotkanie uczniów klas I z policjantką na temat przemocy i agresji.

W ramach innych działań dydaktycznych przeprowadzono ponad liczne konkursy wśród których warto wymienić: Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Krajach Anglojęzycznych – Anglia i Szkocja, Wojewódzki Quiz Wiedzy o Państwach Anglojęzycznych – Kanada, Konkurs Wiedzy o Rynku Pracy, „Potyczki matematyczne dla klas IV”, „Potyczki matematyczne dla klas V”, „Pomoc bliźniemu” – konkurs multimedialny, „Odpady” – konkurs ekologiczny, „Pamięci ofiar Katynia i Smoleńska” – konkurs na prezentację multimedialną we współpracy z Nadleśnictwem Czarne Człuchowskie,

Uczniowie szkoły mają w swoim dorobku liczne udziały w zawodach sportowych oraz wysokie miejsca w rywalizacji, należy wymienić: III miejsce w Mistrzostwach Powiatu Igrzysk Dzieci i Młodzieży w Biegach Przełajowych, II miejsce w Mistrzostwach Powiatu Igrzysk Dzieci i Młodzieży w Piłce Nożnej Chłopców, Finał Wojewódzki Igrzysk Dzieci i Młodzieży w Piłce Nożnej Dziewcząt, II miejsce w Mistrzostwach Powiatu Igrzysk Dzieci i Młodzieży w Koszykówce 3x3 Chłopców, III miejsce w Mistrzostwach Powiatu Igrzysk Dzieci i Młodzieży w Koszykówce 3x3 Dziewcząt, I miejsce w Mistrzostwach Powiatu Igrzysk Dzieci i Młodzieży w Piłce Nożnej Dziewcząt, II miejsce w Wojewódzkim Turnieju Szachowym.

Wśród licznych zadań wychowawczych i edukacyjnych zrealizowanych w roku 2021 pojawiły się działania o charakterze patriotycznym: Uroczyste obchody Dnia Patrona Szkoły – 1 Marca, Tydzień z Patronem Szkoły, Uroczysta Akademia z okazji Rocznicy Konstytucji

3 Maja, Uroczyste obchody 5. rocznicy nadania szkole imienia Danuty Siedzikówny ps. Inka z udziałem wiceministra edukacji i nauki Tomasza Rzymkowskiego, posła na Sejm RP Aleksandra Mrówczyńskiego, Narodowe Czytanie, Uroczysta Akademia z okazji Dnia Edukacji Narodowej, Udział w Ogólnopolskim Konkursie „Do hymnu!”, „Szkola Pamięta 2021” -ogólnopolska akcja pod patronatem MEiN, Uroczysta Akademia z okazji Narodowego Święta Niepodległości 11 Listopada. W szkole przeprowadzono również liczne projekty edukacyjne.

Sześć uczennic szkoły otrzymało tytuł Wolontariusza Roku w kategorii Młodzież przyznany przez Kapitułę Akcji „Wolontariusz Roku”. Dwie nauczycielki otrzymały tytuł Nauczyciela Pomorza 2021 w konkursie organizowanym przez Marszałka Województwa Pomorskiego.

4. Przedszkole Gminne w Czarnem

W roku 2021 w ramach działań edukacyjno-profilaktycznych zrealizowano programy: innowacyjny program czytelniczy „Podróże z książką”, program edukacyjny „Edukacja leśna”, program patriotyczny, program adaptacyjny, program doradztwa zawodowego, program edukacyjny związany z segregacją śmieci „Działaj z imPETem!”, program edukacyjny „Mamo, Tato wolę wodę”, program edukacyjno-profilaktyczny „Przedszkole promujące zdrowie”.

Przedszkole Gminne w Czarnem wzięło udział w realizacji wielu projektów edukacyjnych:

- projekt zainicjowany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zorganizowany przez Lasy Państwowe # sadzimy;
- projekt zainicjowany przez Ministra Edukacji i Nauki „Szkola pamięta”, „Szkola do Hymnu”;
- przystąpienia do Ogólnopolskiego Projektu Polskiego Związku Szachowego „Edukacja przez szachy w Szkole i przedszkolu”;
- w ramach działań związanych z przynależnością do „Pomorskiej sieci przedszkoli i szkół promujących zdrowie” zrealizowano zajęcia edukacyjne m.in. na temat: „Sprzątanie świata”, „Dzień dyni”, „Święto jabłka i gruszki”, „Światowy dzień wody”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Bezpieczny przedszkolak”, „Woda bogactwem Gminy Czarne”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, „Olimpiada sportowa”.

Realizując zadania wynikające z Planu Rocznego przygotowano i zorganizowano uroczystości przedszkolne, akcje charytatywne, przedstawienia teatralne:

- Dzień Edukacji Narodowej, pasowanie na przedszkolaka, Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka, Andrzejki, Światowy Dzień Pluszowego Misia, Dzień Babci i Dziadka, bal karnawałowy, Jasełka, Dzień Rodziny, uroczyste zakończenie roku szkolnego;
- przedstawienia teatralne: „Piękna i Bestia”, „Wędrówka krasnoludków”, „Świąteczne zamieszanie”;
- udział w konkursie plastycznym zorganizowanym przez Gminę Czarne na temat „Woda bogactwem Gminy Czarne”, oraz w konkursie zorganizowanym przez CCK „Opowieści z Laponii”;
- udział w akcjach charytatywnych: zbieranie nakrętek we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Bińczu oraz we współpracy z Dziennikiem Bałtyckim dla Olusia chorego na SMA, zbiórka na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, zbiórka karmy dla zwierząt przekazanej dla TOZ Człuchów oraz dla Stowarzyszenia „Szansa”, udział w akcji „Pacuszka

dla maluszka".

W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym zorganizowano wspólnie z Radą Rodziców przedszkola Kiermaszu Bożonarodzeniowego na którym zebrano kwotę 4371,22 zł. Szkoła współpracowała ze Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Człuchowie w ramach realizacji programu „Przedszkole promujące zdrowie”, a także z Nadleśnictwem Czarne-Człuchowskie w ramach realizacji programu „Edukacja leśna”. Ponadto realizowano projekty edukacyjne z Ochotniczą Strażą Pożarną, Biblioteką Publiczną, CCK, OPS, Posterunkiem Policji, Szkołą Podstawową, Zespołem Szkół Ponadpodstawowych w Czarnem.

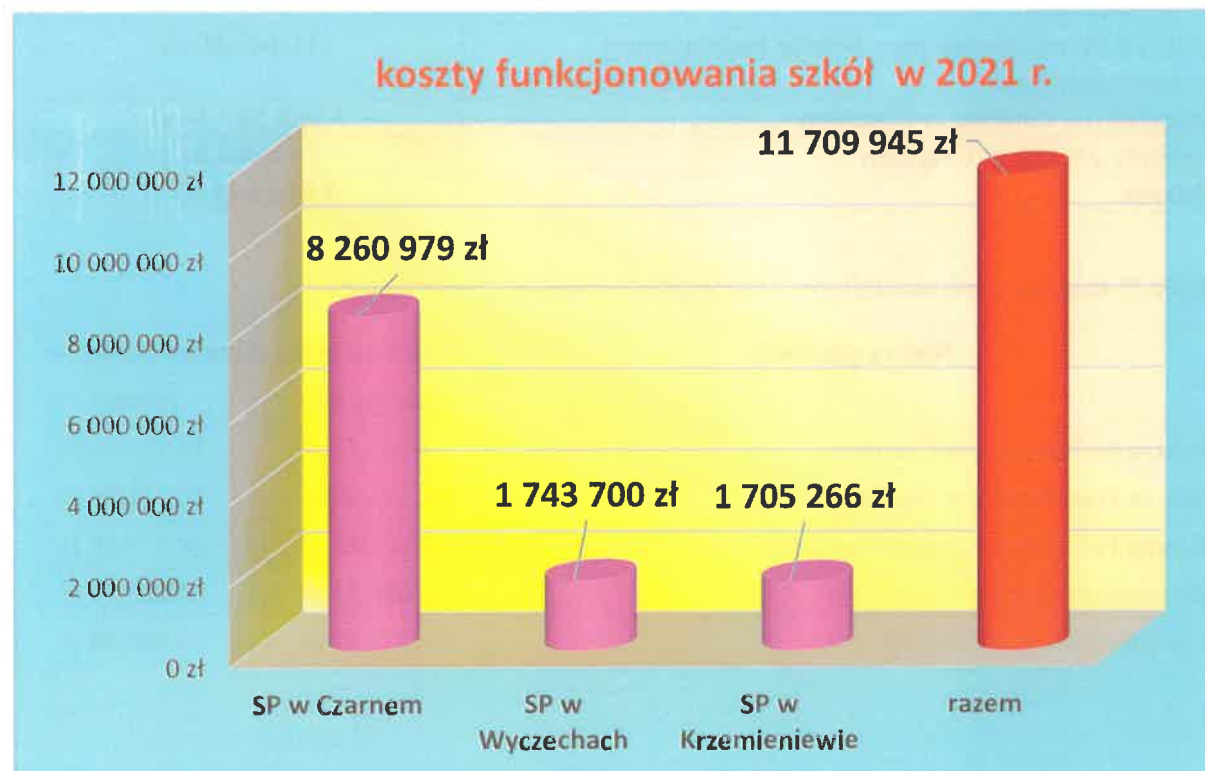
Finanse oświaty

Wydatki na oświatę i edukację to jedno z największych obciążeń dla budżetu gmin, które są odpowiedzialne za prowadzenie szkół i przedszkoli. Jednym z dochodów gminy jest część oświatowa subwencji oświatowej. Zgodnie z art. 237 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wysokość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa

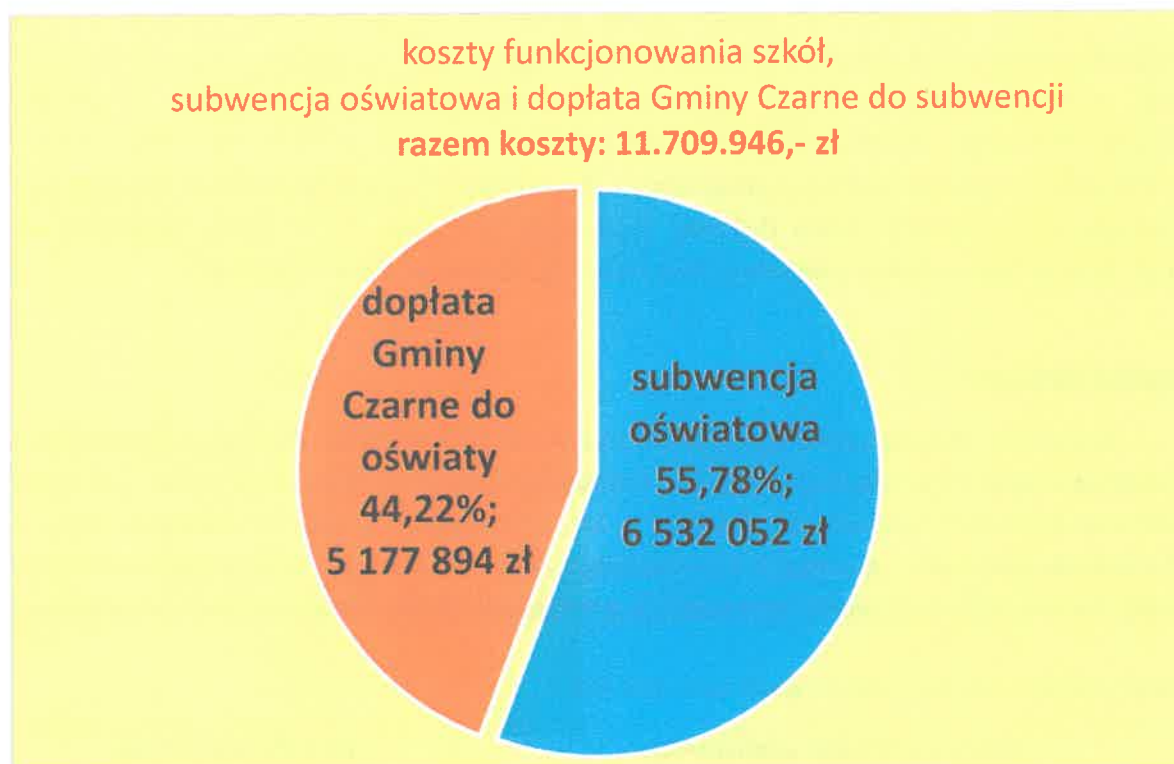
Tabela 27. Wydatki poniesione na zadania oświatowe w 2021 roku

Nazwa jednostki oświatowej	Wydatki wykonane
Szkoła Podstawowa w Czarnem	8.260.979 zł
Szkoła Podstawowa w Wyczechach	1.743.700 zł
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie	1.705.266 zł
Razem	11.709.945 zł

Wykres 6. Koszty funkcjonowania szkół

Wykres 7. Koszty funkcjonowania szkół - subwencja i dopłata gminy do subwencji w 2021 r.

Przedszkola, Oddziały Przedszkolne i Żłobek

Tabela 28. Wydatki przedszkola, oddziały przedszkolne i żłobek

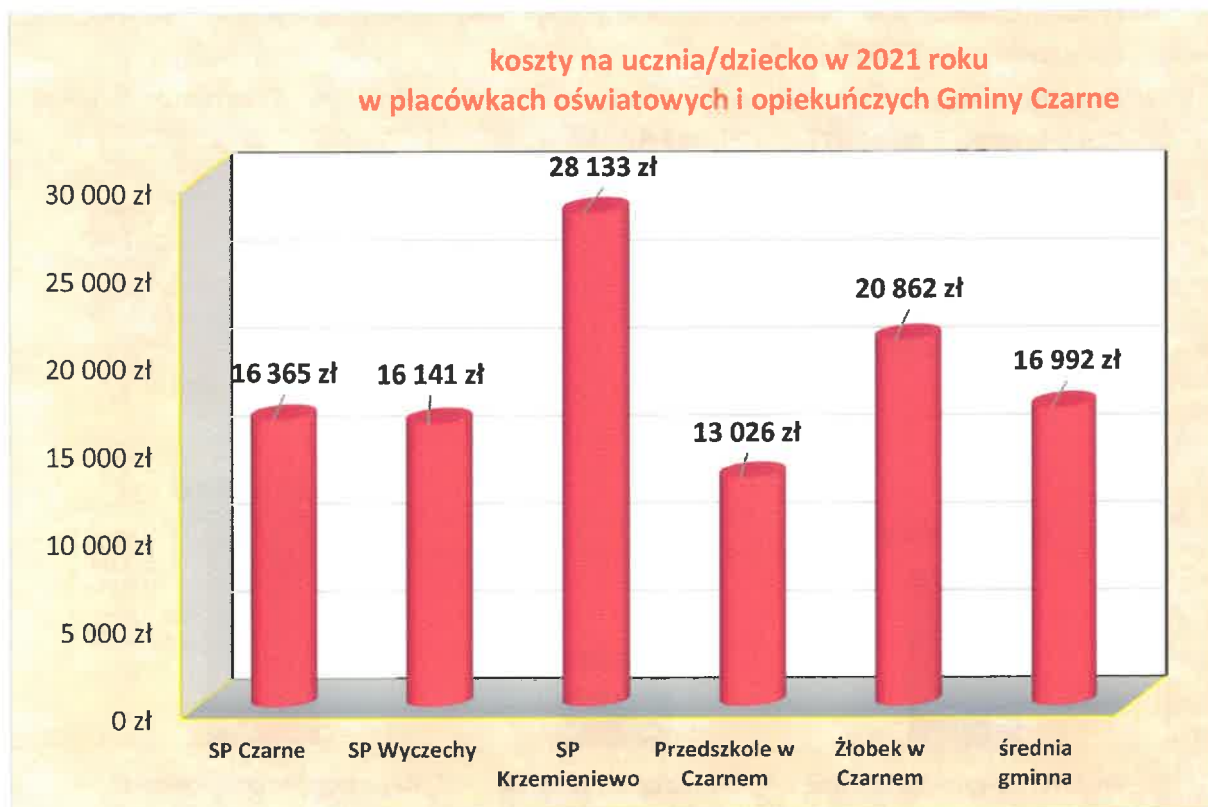
Nazwa jednostki oświatowej	Wydatki wykonane
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Wyczechach	79.963,44 zł
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Krzemieniewie	111.147,80 zł
Przedszkole Gminne w Czarnem	3.068.587,34 zł
Gminny Żłobek w Czarnem	548.943,88 zł
Razem	3.808.642,46 zł

Tabela 29. Koszt utrzymania ucznia/dziecka w poszczególnych placówkach oświatowych w 2021

Nazwa placówki	Koszt utrzymania ucznia/dziecka	
	miesięcznie	rocznie
Szkoła Podstawowa w Czarnem	1.363,83 zł	16.365,96 zł
Szkoła Podstawowa w Wyczechach	1.345,09 zł	16.141,08 zł
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie	2.344,45 zł	28.133,40 zł
Przedszkole Gminne w Czarnem	1.085,53 zł	13.026,36 zł
Gminny Żłobek w Czarnem	1.738,52 zł	20.862,24 zł

Wykres 8. Koszty utrzymania ucznia/dziecka w 2021 roku w placówkach oświatowych i opiekuńczych Gminy Czarne

Finansowanie zadań oświatowych, stanowi bardzo istotną pozycję w budżecie Gminy i pochłania znaczną część środków z budżetu. **Część oświatowa subwencji ogólnej dla Gminy Czarne w 2021 r. wynosiła 6.532.052,75 zł i nie wystarczała na pokrycie wszystkich wydatków, również tych wydatków, które w pełni winny być finansowane z subwencji oświatowej.**

Plan wydatków placówek oświatowych w 2021 r. oprócz subwencji oświatowej, to środki między innymi z:

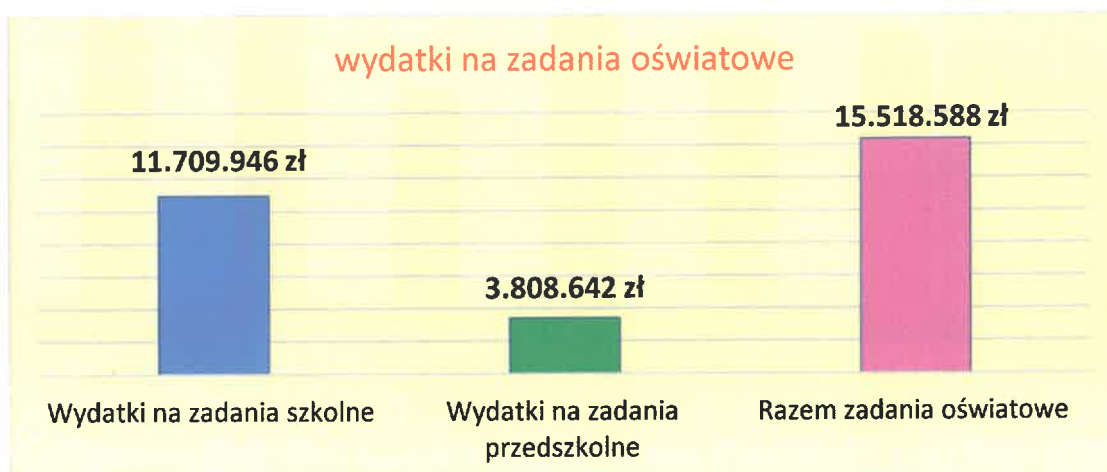
- Dotacji celowej na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z realizacją zadań służących rozwojowi wychowania przedszkolnego – **264.780,00 zł**
- Środki z rezerwy subwencji oświatowej z przeznaczeniem na zajęcia wspomagające dla uczniów klas IV-VIII- **25.550,00 zł**.
- Dotacja na wyposażenie szkół w podręczniki i materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe – **97.227,16 zł**,
- Dotacja celowa z budżetu państwa w wysokości **51.000,00 zł** na dofinansowanie realizacji zadania w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi, w zakresie określonym w programie „**Maluch plus**”.
- Wsparcie finansowe od państwa – Laboratorium Przyszłości program realizowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy c Centrum Gov Tech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Program miał na celu wsparcie finansowe dla szkół

podstawowych i wyposażenia ich w nowoczesne produkty wspierające proces edukacji
- 210.000,00 zł.

- Dotacja celowa na wyposażenie szkół w podręczniki i materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe – 97.227,16 zł.
- Dotacja celowa na realizację Priorytetu 3 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 w 2021 r. – 21.993,30 zł.

Wydatki na zadania szkolne: 11.709.946,18 zł
Wydatki na zadania przedszkolne 3.808.642,46 zł
Razem zadania oświatowe: 15.518.588,64 zł

Wykres 9. Wydatki na zadania oświatowe

Wyniki egzaminu ósmoklasisty 2021 r.

Egzamin ósmoklasisty był przeprowadzany w formie pisemnej przez trzy kolejne dni. Uczeń w klasie ósmej przystępował do egzaminów z trzech przedmiotów: języka polskiego (120 minut), matematyki (100 minut), języka nowożytnego (90 minut).

Tabela 30. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w podziale na poszczególne szkoły - gmina Czarne.

Szkoła	Język polski		Matematyka		Język angielski		Język niemiecki	
	Liczba zdających	wynik	Liczba zdających	wynik	Liczba zdających	wynik	Liczba zdających	wynik
Szkoła Podstawowa w Czarne	59	57,00%	59	49,00%	58	68,00%	1	22,00%
Szkoła Podstawowa w Wyczechach	11	54,00%	11	43,00%	11	35,00%	-----	-----
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie	9	65,00%	9	52,00%	1	64,00%	8	55,00%
Gmina Czarne (obszar wiejski)	20	59,00%	20	47,00%	12	37,00%	8	55,00%
Gmina czarne (miasto Czarne)	59	57,00%	59	49,00%	58	68,00%	1	xxx

Tabela 31. Wyniki egzaminu w podziale na poszczególne gminy powiatu człuchowskiego.

lp.	miasto/ gmina	język polski	matematyka	język angielski
1	Czarne M-Gm	58,00%	48,00%	52,5%
2	Człuchów Gmina	47,00%	33,00%	46,00%
3	Człuchów Miasto	54,00%	42,00%	67,00%
4	Debrzno M-Gm	46,00%	32,00%	44,00%
5	Koczała	50,00%	44,00%	58,00%
6	Przechlewo	59,00%	44,00%	59,00%
7	Rzeczenica	58,00%	35,00%	51,00%

Tabela 32. Zestawienie wyników egzaminu- gmina- powiat- województwo pomorskie – kraj.

	język polski	matematyka	język angielski
gmina Czarne	58 %	48%	52,5%
powiat Człuchowski	52%	39%	56%
województwo pomorskie	58%	46%	65%
kraj	60%	47%	66%

Wnioski na stypendia szkolne

Tabela 33. Liczba przyznanych stypendiów szkolnych

wyszczególnienie		Stypendia szkolne 2020/2021	Stypendia szkolne 2021/2022
liczba przyznanych stypendiów szkolnych		90	97
w tym odnoszących się do uczniów:	szkół podstawowych	63	62
	szkół ponadpodstawowych	27	35
	szkół policealnych	-	-
nakłady finansowe w zł		80.599,46	62.288,00

Na wypłaty stypendiów i zasiłków szkolnych Gmina poniosła 20% nakładów, pozostałą część stanowią środki przekazane z budżetu państwa.

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników w 2021 r.

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie gminy Czarne rozpatrywano zgodnie z art. 122 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia

młodocianych uczniów, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe i zdali egzamin czeladniczy lub potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych

Tabela 34. Wykaz wniosków pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów.

Liczba pracodawców, którzy otrzymali dofinansowanie	Liczba młodocianych którzy ukończyli naukę zawodu			Kwota jaką wypłacono pracodawcom w ramach dofinansowania
	ogółem	W tym w cyklu kształcenia		
		36 - miesięcy	Przyuczenie do wykonywania określonej pracy	
5	5	4	1	25.182,10 zł

Dowozy dzieci do szkół

W 2021 r. Gmina Czarne przewoziła dziennie 104 uczniów. Podróż do szkoły i z powrotem odbywała się pod opieką zatrudnionych opiekunów, co zapewnia bezpieczeństwo i komfort dzieciom i młodzieży, ogólny koszt to **116.478,26 zł**. Gmina ponosiła również wydatki na dowóz uczniów niepełnosprawnych koszt tych zadań wyniósł: **3.960,62 zł**

Tabela 35. Dowożone dzieci w roku szkolnym 2020/2021 oraz 2021/2022 w podziale na poszczególne miejscowości w szkołach na terenie Gminy Czarne.

	Stan na 30.09.2020			Stan na 30.09.2021		
	miejscowość	Ilość dowożonych dzieci		miejscowość	Ilość dowożonych dzieci	
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie	Sierpowo	17	31	Sierpowo	17	27
	Domisław	14		Domisław	10	
Szkoła Podstawowa w Wyczechach	Nadziejewo	8	43	Nadziejewo	6	43
	Biernatka	7		Biernatka	6	
	Bińcze	14		Bińcze	14	
	Raciniewo	6		Raciniewo	8	
	Łoża	5		Łoża	5	
	Domisław	3		Domisław	4	

Szkoła Podstawowa w Czarnem	Sokole	17	30	Sokole	15	27
	Kijno	8		Kijno	7	
	Grabowiec	1		Grabowiec	1	
	Domisław	1		Domisław	2	
	Krzemieniewo	1		Krzemieniewo	1	
	Nadziejewo	2		Nadziejewo	3	
razem		104		razem		97

W 2021 roku wykonano remonty:

➤ **Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie**

- malowanie pomieszczeń socjalnych w sali gimnastycznej- koszt 1.463,92 zł, ponadto szkoła otrzymała 2 tablice interaktywne (otrzymano z OPS) o wartości 11.200,00 zł.

11. KULTURA

Upowszechnianiem kultury w gminie Czarne zajmuje się Czarneńskie Centrum Kultury, które działa na powierzchni 648 m². Posiada salę wielofunkcyjną oraz pomieszczenia: biurowe, kuchenne, sale zajęć dla zespołów. W wymienionych pomieszczeniach prowadzona była statutowa działalność. Ponadto do struktury CCK wchodzi biblioteka w Czarnem i filia biblioteki w Wyczechach, a także 9 świetlic wiejskich na terenie gminy w miejscowościach: Sokole, Kijno, Sierpowo, Domisław, Krzemieniewo, Nadziejewo, Raciniewo, Biernatka i Bińcze.

W Czarneńskim Centrum Kultury w 2021 roku zatrudnionych było 14 osób w czym w pełnym wymiarze czasu pracy: dyrektor, 2 instruktorów, konserwator, sprzątaczką, pracownik administracyjny, gł. księgowy, kierownik biblioteki, 2 bibliotekarzy, animator biblioteczny i 2 opiekunów świetlic w Krzemieniewie i Domisławiu, a także w Nadziejewie w wymiarze ½ etatu od czerwca 2021 r. Uzupełnienie zatrudnienia: umowa zlecenie - 1 osoba, umowa o dzieło - 1 osoba, umowa o współpracy - 1 osoba (od stycznia do czerwca i od września do grudnia).

Wynagrodzenia w CCK:

Dochód brutto za 2021 rok w przeliczeniu na miesiąc (w tym 13-tka, nagrody jubileuszowe i inne świadczenia jednorazowe)

- kierownik jednostki – 8.035,34 zł

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników CCK:

- pracownicy zarządzający – 5.204,94 zł,

- pracownicy merytoryczni – 3.642,26 zł,

- pracownicy obsługi i administracji - 3.633,93 zł.

Czarneńskie Centrum Kultury na prowadzenie statutowej działalności otrzymało z budżetu Gminy Czarne dotację podmiotową w wysokości **813.252,66** złotych. Poza dotacją uzyskało przychody z działalności kulturalnej i gospodarczej w wysokości **54.456,57** zł. Z tytułu darowizn uzyskano **1.900** zł.

Podstawowe zadania Czarneńskiego Centrum Kultury, to:

- rozbudzanie, upowszechnianie i zaspokajanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- kultywowanie tradycji oraz tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, rękodzieła artystycznego i ludowego,
- tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego,
- koordynowanie, inspirowanie, organizowanie działalności kulturalno-wychowawczej,
- organizowanie różnego typu uroczystości, festynów, konkursów, spotkań, przeglądów i innych,
- rozwijanie zainteresowań poprzez uczestnictwo w różnorodnych formach zajęć tj. kołach, klubach zainteresowań, kursach, warsztatach i zespołach,
- współpraca z władzami gminy, szkołami, placówkami kultury, organizacjami i innymi.

Prowadzone przez CCK w 2021 roku zespoły i koła skupiały ogółem 297 osób. Były to następujące formy:

- Studio piosenki (polega na indywidualnym kształceniu wokalistów przez instruktorów muzyki)- 10 osób,
- Dziecięcy zespół taneczny „Gwiazdeczki”- 20 osób,
- Koło miłośników plastyki: sekcja młodsza - 15 osób,
- Zespół śpiewaczy „Serenada” - 9 osób,
- Sekcja fitness 2 grupy – 40 osób,
- Nauka gry na instrumentach – sekcja gitary – 18 osób,
- Nauka gry na instrumentach – instrumenty klawiszowe – 5 osób,
- Klub mniejszości ukraińskiej (cykliczne spotkania raz w miesiącu) – ok 60 osób,
- Stowarzyszenie Inspiracja – 42 osoby.

Środki finansowe wydatkowane na działalność merytoryczną to kwota **30.912,77 zł**

W 2021 roku zorganizowano następujące imprezy, akcje i działania edukacyjne :

- Imprezy o charakterze plenerowym ilość - 1,
- Imprezy o charakterze konkursowym, ilość - 6
- Koncerty, widowiska, spektakle, wystawy, spotkania i imprezy okolicznościowe ilość - 3,
- Imprezy środowiskowe ilość – 31 – min. Dzień Dziecka, Piknik Rodzinny, Dożynki Sołeckie, Bal Jesienny, Andrzejki, Mikołajki.
- Akcje, kursy i projekty edukacji kulturalnej organizowane przez CCK – ilość - 4,

**24 czerwiec 2021r.
– Przegląd piosenki
dziecięcej i młodzieżowej
„AFERA” - wręczenie
nagród laureatom**

Lipiec/sierpień „AKCJA LATO” w Czarneńskim Centrum Kultury i w świetlicach wiejskich

31 lipiec 2021 r. – PIKNIK RODZINNY

Realizacja projektów w 2021 roku:

W 2021 r do konkursu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 III Osi Programu, 3.2 „Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej - zwiększenie stopnia oraz poprawa umiejętności korzystania z internetu, w tym z e-usług publicznych, który w szczególności realizuje cel stworzenie trwałych mechanizmów podnoszenia kompetencji cyfrowych na poziomie lokalnym” - został złożony projekt pod nazwą **”Cyfryzacja szansą rozwoju Czarneńskiego Centrum Kultury”** i otrzymał dofinansowanie w wysokości **178.900,00 zł.**

Realizacja projektu od 01 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. Projekt obejmuje doposażenie obiektów będących w strukturze organizacyjnej Czarneńskiego Centrum Kultury w nowoczesny sprzęt informatyczny i multimedialny. Zostaną przeprowadzone szkolenia dla pracowników z obsługi sprzętu i oprogramowania:

- szkolenie z digitalizacji zbiorów i obsługi systemu,
- szkolenie z podstaw prawnych w zakresie praw autorskich i udostępniania,
- szkolenie z obsługi programów graficznych,
- podcast – jak od zera stworzyć ciekawy podcast,
- efektywne wykorzystanie Social Media - Facebook, Twitter, YouTube, blogi,
- kurs fotografii,
- szkolenie Tworzenie kursów i szkoleń online,
- szkolenie Narzędzia dla webmasterów.

Dzięki realizacji projektu wdrożona zostanie technologia cyfrową do działalności CCK, co pozwoli dotrzeć do odbiorców w czasie pandemii jak i poszerzyć ich grono po jej zakończeniu. Wdrożenie nowych technologii pozwoli na intensyfikację działań w sieci. Nowe kompetencje cyfrowe pracowników mają zapewnić lepszą jakość prowadzonych działań i je rozwijać. Rozwinięta zostanie nasza dotychczasowa działalność w sieci. CCK realizuje działalność statutową w oparciu o 12 obiektów tj. Dom Kultury w mieście, 9 świetlic wiejskich, bibliotekę Publiczną w Czarnem i jej filię w Wyczechach. Posiadanie takiej ilości obiektów wymaga cyfryzacji działalności i ich sieciowania z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi TIK.

W ramach projektu zostanie zakupiony i wdrożony do działalności sprzęt cyfrowy z oprogramowaniem do jego obsługi zostaną zakupione:

- tablice interaktywne do biblioteki w Czarnem i filii w Wyczechach,
- laptopy,
- serwer z oprogramowaniem i licencjami,
- projektor laserowy do sali multimedialnej i ekran,
- sprzęt do przeprowadzenia transmisji on-line,
- profesjonalne aparaty fotograficzne z osprzętem,
- tablety z modemem LTE do wykorzystania w pracy bibliotek np.: w grach terenowych, questach i do pracy z grafiką,
- profesjonalny skaner do zdjęć,

- system oprogramowania do cyfryzacji zasobów video czyli np.: zbiorów materiału dokumentacyjnego który gromadziliśmy przez lata naszej działalności,
- urządzenia i oprogramowania wspierające osoby niewidome i słabowidzące do pracy w bibliotekach np.: urządzenia lektorskie do pracy,
- w ramach projektu dokonamy dostosowanie naszej strony internetowej do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Ponadto Czarneńskie Centrum Kultury współpracuje przy realizacji projektów przez Stowarzyszenie Inspiracja projekt pn: „Seniorzy w akcji – pokonać bariery”, a także Stowarzyszenie z Otwartym Sercem i Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka projekt pn: „Myśląc o rodzinie w gminie Czarne i Rzeczenica”.

CCK współpracowało też z Ośrodkiem Pomocy Społecznej przy realizacji projektu „Klub Senior +, ale też z Kołami Gospodyń Wiejskich:

- w Sokolu – projekt pn. „Podróż do przeszłości kluczem do przyszłości”,
- w Nadziejewie projekt pn „Mamy w plenerze” i „Piórka ze sznurka – makrama”,
- w Bińczu projekt pn : „Kuchnia uczy, bawi oraz łączy pokolenia”.

11.2. Biblioteki

Biblioteka Publiczna w Czarnem ma siedzibę na terenie miasta oraz posiada jedną filię w Wyczechach. Biblioteka Publiczna w Czarnem znajduje się w strukturze Czarneńskiego Centrum Kultury.

Biblioteka w Czarnem funkcjonuje w siedzibie mieszczącej się w budynku Urzędu Miasta i Gminy Czarne przy ulicy Moniuszki 12. Powierzchnia biblioteki liczy 152 m². W jej skład wchodzi czytelnia internetowa, czytelnia, wypożyczalnia dla dzieci i dorosłych, pomieszczenie socjalne, magazynowe oraz toaleta. Cały obiekt dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych (toalety, podjazd). Obiekt został wyposażony w meble i urządzenia dostosowane do różnych grup wiekowych oraz użytkowników specjalnych. Godziny otwarcia biblioteki są dopasowane do potrzeb odbiorców. Biblioteka Publiczna w Czarnem działa na rzecz środowiska lokalnego, współpracuje z wieloma instytucjami: Klubem Seniora, lokalnymi stowarzyszeniami, Domem Pomocy Społecznej w Czarnem, Warsztatami Terapii Zajęciowej w Czarnem, Przedszkolem Gminnym w Czarnem, Żłobkiem Gminnym, Szkołą Podstawową imienia Danuty Siedzikówny w Czarnem, Szkołą Podstawową w Wyczechach i Krzemieniewie, Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem, Kołami Gospodyń Wiejskich, sołectwami, Ochotniczą Strażą Pożarną w Czarnem oraz nawiązuje liczne lokalne i ponadlokalne partnerstwa służące promowaniu czytelnictwa i kultury w gminie Czarne. Biblioteka aby jak najlepiej wywiązywać się z roli instytucji publicznej, stale poszukuje nowych sposobów na zmieniające się potrzeby mieszkańców i otoczenia.

Oferta biblioteki systematycznie wzbogacana jest o nowości wydawnicze. Kryterium wyboru do zakupu książek stanowią sugestie czytelników, popularność książek, opinie i aktualność treści.

Ograniczenie funkcjonowania z powodów epidemiologicznych było utrudnieniem w pracy bibliotek, jednakże za pośrednictwem mediów społecznościowych, oraz środków bezpośredniego przekazu udało się promować zakupionych książek i czytelnictwo.

Rozszerzyliśmy naszą ofertę o możliwość wypożyczenia "książki mówionej",

darmowego dostępu do 75000 e-booków w serwisie Legimi oraz wypożyczalni „Academica” umożliwiającej korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej zapewniającej dostęp do **3.524.917** publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego. Stała oferta biblioteki obejmuje zajęcia literackie, lekcje biblioteczne, zajęcia edukacyjne, konkursy, spotkania autorskie z pisarzami w formie tradycyjnej i online. Dużym zainteresowaniem cieszy się usługa czytelnicza w formie "książki na telefon". Aktywność oraz poszukiwanie nowych form pracy z czytelnikiem przyczyniły się do wzrostu wskaźników. Praca z grupami przedszkolnymi, szkolnymi, z mieszkankami lokalnego DPS-u oraz zwiedzanie biblioteki i prezentacja księgozbioru online, wpływały znacznie na wzrost statystyk bibliotecznych. Tworząc programy dla różnych grup wiekowych zakładaliśmy, że ich rezultaty nie tylko mają umilić czas ale pozwolić nabyć nowe kompetencje, wiedzę oraz umiejętności. Mając na uwadze zmiany i wyzwania, na które nie byliśmy przygotowani, jako bibliotekarze stale poszerzaliśmy naszą wiedzę uczestnicząc w kursach doskonalących, warsztatach i szkoleniach. Od dnia 01.07.2021 r. każda osoba pracująca na stanowisku bibliotekarskim posiadała ukończone studia kierunkowe potwierdzone dyplomem.

Dzięki ustawicznemu samodoskonaleniu stajemy się pracownikami o szerokich horyzontach obejmujących różnorodne doświadczenia i perspektywy w miarę ich rozwoju. W roku 2021 nawiązaliśmy współpracę z Fundacją „Świat według Ludwika Braille’a”, dzięki której, co miesiąc otrzymujemy bezpłatne egzemplarze magazynu polskich niewidomych i słabowidzących "Sześciopunkt".

Na statutową działalność biblioteki Czarneńskie Centrum Kultury otrzymało z budżetu Gminy Czarne dotację podmiotową w wysokości **289.132,12 zł** oraz dotację z Biblioteki Narodowej w wysokości **8.830,00 zł**. Biblioteka wypracowała przychody własne w kwocie **5.445,91 zł**.

Filia Biblioteki w Wyczechach to obiekt przeznaczony na działalność biblioteczną, kulturalną, społeczną, edukacyjną, animacyjną, informatyczną, multimedialną i szkoleniową. Pomieszczenia wyposażono w ergonomiczne meble dostosowane do potrzeb różnych grup użytkowników. Stworzona przestrzeń dała możliwość organizowania szkoleń, spotkań literackich, projekcji, warsztatów, lekcji bibliotecznych i edukacyjnych. Wyznaczone zostały miejsca do pracy grupowej oraz indywidualnej. W związku z panującą sytuacją pandemiczną wolny dostęp do zbiorów został ograniczony. Wdrożono nowe formy pracy takie jak szkolenia, lekcje biblioteczne i zajęcia edukacyjne online. Dzięki nowym możliwościom lokalowym biblioteka oraz filia są dostępne dla osób starszych. Wzbogacono ofertę o nowości wydawnicze dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Utrzymano standardy Certyfikatu Biblioteka+. Zawarte partnerstwa lokalne i ponadlokalne pozwoliły na realizację przedsięwzięć i projektów, służących mieszkańcom Gminy Czarne. Filia Biblioteki stała się przestrzenią promującą historię, tradycję, środowisko lokalne i jego działania. Stwarza funkcje miejsca przyjaznego wszystkim grupom społecznym bez ograniczeń wiekowych, chętnie odwiedzanego i wybieranego jako miejsce spędzania wolnego czasu.

Dane statystyczne

- Liczba woluminów biblioteki oraz filii - 16.682
- Liczba zakupionych woluminów - 998

- Kwota na zakup książek- 23.919,80 zł, z czego:
 1. dotacja Gminy – 15.089,90 zł,
 2. dotacja z MKiDN– 8.830 zł,
- Odwiedziny w bibliotece w osobach -13.738
- Liczba wypożyczeń w woluminach – 20.648
- Liczba zapisanych użytkowników biblioteki oraz filii - 878
- Szkolenia biblioteczne użytkowników - 144
- Liczba przeszkolonych użytkowników- 1.162
- Imprezy biblioteczne - 86
- Liczba uczestników imprez - 574
- Pozostałe szkolenia i zajęcia edukacyjne - 167
- Uczestnicy pozostałych szkoleń i zajęć edukacyjnych- 3.472

11.3. Inwestycje i remonty w kulturze

W 2021 roku nie prowadzono inwestycji. W obiektach znajdujących się w strukturze organizacyjnej przeprowadzono szereg napraw, usunięcie różnych awarii i remontów związanych z bieżącym funkcjonowaniem instytucji kultury zgodnie z zasadami i przepisami P. POŻ i BHP w budynkach użyteczności publicznej.

W ramach tych remontów dokonano napraw instalacji elektrycznych i wymiany lamp oraz urządzeń elektrycznych w świetlicach wiejskich w Krzemieniewie, Sierpowie, Raciniewie, Sokolu, Bińczu i CCK w Czarnem.

Pomalowano pomieszczenia w świetlicach w Bińczu, Raciniewie i Sierpowie. W obiekcie CCK wykonano naprawy i konserwacji dachów papowych. Usunięto awarię instalacji wodno-kanalizacyjnej, usunięto także szkody powstałe w wyniku tej awarii. Ponadto naprawione zostały obróbki blacharskie rynny i rury spustowe, a także elewacja ściany na budynku sali widowiskowej. Łącznie na wymienione prace i zużyte materiały w CCK i świetlicach wydatkowano kwotę **19.483,52 zł**.

12. OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Ochotnicze Straże Pożarne (OSP) realizują zadania na rzecz ochrony ludności, ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa, a także prowadzą na szeroką skalę działania profilaktyczne skierowane głównie do młodzieży. Podstawowymi celami i zadaniami Ochotniczych Straży Pożarnych wynikającymi m.in. z ich statutów jest prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów oraz innych zdarzeń niebezpiecznych i klęsk, a także informowanie ludności o istniejących zagrożeniach (o nie gromadzeniu się i zachowaniu dystansu podczas pandemii Covid-19) i rozdawanie masek ochronnych w sołectwach.

Na terenie gminy Czarne funkcjonują dwie Ochotnicze Straże Pożarne: w Czarnem (35 strażaków) i w Bińczu (29 strażaków) i obydwie są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Ilość zdarzeń, w których brały udział OSP z terenu Gminy Czarne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Statystyki wyjazdów do zdarzeń za rok 2021 z podziałem na miesiące

Miesiąc	Pożar		Miejscowe zagrożenie		Alarm fałszywy		Razem Gmina Czarne
	Czarne	Bińcze	Czarne	Bińcze	Czarne	Bińcze	
Styczeń	3	-	2	2	1	-	8
Luty	3	2	5	6	1	-	17
Marzec	2	1	8	4	1	-	16
Kwiecień	3	1	5	1	-	-	10
Maj	2	1	-	1	-	-	4
Czerwiec	3	1	5	2	2	-	13
Lipiec	-	-	7	4	2	-	13
Sierpień	5	4	5	8	-	-	22
Wrzesień	1	1	5	7	-	-	14
Październik	1	1	1	4	-	-	7
Listopad	2	1	3	1	1	-	8
Grudzień	-	-	4	6	-	-	10
Razem	25	13	50	46	8	-	152

Zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej koszty funkcjonowania jednostek OSP pokrywane są z budżetów jednostek samorządu terytorialnego i w 2021 roku wyniosły ogółem **172.786,79** złotych. Na wydatki związane z wypłacaniem ekwiwalentu za udziały w szkoleniach i zdarzeniach losowych wydatkowano kwotę **21.398,20** złotych.

Ponadto Gmina Czarne w 2020 roku na podstawie umowy z Urzędem Marszałkowskim w Gdańsku zakupiła umundurowanie na sumę **3.677,70** zł (wkład własny **1.677,70** zł).

Ochotnicze Straże Pożarne z terenu gminy Czarne otrzymały także dotacje z budżetu Gminy na zakup wyposażenia, ubrań i instalacje elektryczną do sterowania bram garażowych w remizie na sumę **13.537,90** zł. Do powyższych zakupów dotacji udzielili:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku - **10.500,00** zł
- Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy - **3.257,00** zł

Ponadto Gmina Czarne wydała w 2021 roku około **109** tys. zł, na zatrudnienie na umowę o pracę dwóch kierowców - konserwatorów w OSP w Bińczu i OSP w Czarnem.

13. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W gminie Czarne zadania własne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków realizuje Przedsiębiorstwo Wodno-Kanalizacyjne Sp. z o.o. w Czarnem, którego udziałowcem w 100% jest Gmina Czarne. Burmistrz Czarnego jest jednocześnie Przewodniczącym Zgromadzenia Wspólników. Kapitał Spółki to 6.174.100,00 złotych, udział Gminy Czarne wynosi 100%. W roku 2021 nie dokonywano zmian w zapisach aktu notarialnego.

Wynagrodzenia w PWK:

Dochód brutto za 2021 rok w przeliczeniu na miesiąc (w tym nagrody i inne świadczenia jednorazowe)

- Prezes – 10.128,69 zł

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników:

- kadra zarządzająca - 8.160,25 zł,

- pracownicy biurowi - 4.390,59 zł

- pracownicy techniczni - 3.885,45 zł

- przewodniczący Rady Nadzorczej – 839,72 zł

- członek Rady Nadzorczej - 418,36 zł

Dane o zatrudnieniu: 25 osób umowa o pracę, 2 umowa zlecenie, 1 umowa o dzieło.

13.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy Czarne woda ujmowana jest z 29 studni głębinowych i poprzez hydrofornie i stacje uzdatniania wody rozprowadzana do odbiorców końcowych. Długość sieci wodociągowej wynosi 82,0 km, przyłączonych do sieci jest około 90% gospodarstw domowych.

Na terenie gminy Czarne działają stacje uzdatniania wody i hydrofornie w miejscowościach:

- a) Czarne – SUW ul. Ogrodowa, zasilająca również Wronkowo i Grabowiec, ponadto osiedle WDM, osiedle Zatorze;
- b) Sokole;
- c) Sokole III;
- d) Sierpowo;
- e) Krzemieniewo, zasilające również Malinowo;
- f) Domisław Górny;
- g) Domisław Dolny;
- h) Wyczechy;
- i) Łoża;
- j) Biernatka, zasilająca dodatkowo Raciniewo;
- k) Bińcze;

Zgodnie z taryfą zatwierdzoną przez Regulatora Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie na okres 3 lat, tj. od miesiąca maja 2018 r. do miesiąca sierpnia 2021 r. stawka opłaty za wodę wynosiła 4,72 zł brutto/m³, obecnie od dnia 28.08.2021 stawka ta wynosi 5,01 zł brutto/m³.

W 2021 r. produkcja wody wyniosła 434.623 m³, natomiast sprzedaż wody wyniosła 252.617 m³. Straty w sieci wyniosły około 16 %. Na cele technologiczne tj. płukanie filtrów (w tym po wymianach złóż filtracyjnych w hydroforniach) oraz okresowe płukania sieci, w tym po awariach zużyto około 8% tj. 34.770,0 m³.

Około 17% stanowiły ubytki spowodowane głównie awariami (rozszerzenia sieci, awarie), ze względu na „wiekowe” sieci. W tym duży udział miały zwłaszcza awarie sieci

wodociągowej na os. Zatorze m.in. na starej sieci wodociągowej przebiegającej przez teren prywatny, czy we wsiach Bińcze oraz Domisław.

Należy podkreślić, że pośrednią przyczyną uszkodzeń sieci jest brak lub niedokładności w istniejącej inwentaryzacji geodezyjnej. Dotyczy to przede wszystkim sieci wybudowanych przed rokiem 1980, których udział w ogólnej długości sieci wodociągowej jest nadal znaczny.

Wpływy z tytułu dostarczania wody odbiorcom, za rok 2021 wyniosły 1.249.538,99 zł i były niższe tylko o 0,6 % czyli kwotę 7.261,01 zł w stosunku do planu (1.256.800,00 zł). Niższy od zakładanego poziom wpływów za wodę wynika z okresu pandemii (brak stałych odczytów przez inkasentów i opieranie się na odczytach wykonywanych przez abonentów indywidualnych, względnie na podstawie średniego zużycia w okresie poprzednim) jak również ograniczenia zużycia wody przez niektóre podmioty gospodarcze, które korzystały z własnych ujęć wody.

Rozbudowa i eksploatacja urządzeń infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

W roku 2021 dokonano pewnych niezbędnych dla prowadzenia w miarę bezawaryjnej eksploatacji inwestycji w sieć wod.-kan. Gminy, przeprowadzano też oczywiście bieżące remonty i wymiany odcinków sieci, które uległy uszkodzeniom mechanicznym, lub w których wystąpiły nieszczelności związane z wiekiem sieci. Dokonano także m.in. wymiany zbiorników hydroforowych w hydroformiach w Sokolu oraz Kijnie, wymiany pomp w przepompowni Domisław Dolny, PKP Bińcze oraz kolejnej przy Zakładzie Karnym w Czarnem, wymiany pompy głębinowej na ujęciu PG 2 dla SUW w Czarnem. Dokonywano również planowej wymiany wodomierzy, którym kończył się okres legalizacji.

Na terenie gminy Czarne istnieje obecnie konieczność wymiany jeszcze około 3000 metrów bieżących sieci wodnej. Dotyczy to m.in.:

- a) Domisław Dolny – około 300 mb – od hydroformi do szosy Wyczechy – Krzemieniewo,
- b) Domisław Górny – 80 mb – sieć tłoczna między ujęciem a SUW oraz ok. 1000 m sieci wodociągowej,
- c) Nadziejewo – 170 mb sieć tłoczna między ujęciem a SUW oraz 320 mb wymiana sieci w części wsi, gdzie wykonana jest jeszcze sieć w rur azbestowych,
- d) Bińcze – 600 mb wymiana sieci azbestowej i sieć tzw. Gliniana Góra,
- e) Wyczechy – około 300 mb sieci zlokalizowanej na terenie gospodarstwa rolno – przemysłowego oraz 230 mb sieci na starym osiedlu we wsi.

Istniejące wciąż pilne potrzeby remontowo-modernizacyjne w zakresie:

Hydroformi:

- SUW Czarne – remont elewacji,
- SURT –remont ogrodzenia i dachu,
- Łoża – remont elewacji i dachu,
- Biernatka - remont elewacji i dachu,
- Bińcze – remont dachu i elewacji,

Oczyszczalni i przepompowni ścieków:

- Wyczechy – budowa nowej, wysokosprawnej oczyszczalni (środki zewnętrzne tylko!),
- Oczyszczalnia Wojskowa – montaż opomiarowania (przepompownia),
- Zakład Karny – kompletna modernizacja przepompowni,
- ul. Szosowa – wymiana pomp na przepompowni ścieków.

W trakcie uzgodnienia z PKP PLK, jest dokumentacja projektowa z przejściem pod torowiskiem na doprowadzenie wody od ul. Strzeleckiej do ul. Południowej oraz od ul. Kościuszki do ul. Leśnej na os. Zatorze. Inwestycja ma na celu poprawę jakości dostarczanej wody zwłaszcza na os. Zatorze, obsługiwanym obecnie z hydroforni na terenie dawnej SURT, której wydajność jest niewystarczająca na potrzeby mieszkańców.

Zaległości odbiorców z tytułu opłat za wodę i ścieki na koniec 2021 r. wyniosły 70.020,60 zł (spadek o ok. 23 % w stosunku do roku 2020). Z tej kwoty należy przyjąć, że około 3-5% będzie nieściągalna z różnych powodów (zgon odbiorcy, brak dochodów, wyprowadzenie się w nieznanie miejsce). Jednocześnie prowadzone są działania egzekucyjne takie jak: upomnienia, rozmowy (ze zmiennym rezultatem), komornik, odcięcia.

Jakość wody do spożycia jest zgodna z normami określonymi przez Ministra Zdrowia. Badania wody na bieżąco prowadzi Sanepid Człuchów. Natomiast wymagane badania rozszerzone wykonuje SGS Pszczyna.

13.2. Gospodarka ściekowa

Ogółem gmina Czarne posiada obecnie 94,3 km sieci kanalizacyjnej, którą ścieki spływają do trzech oczyszczalni ścieków tj.:

- a) miejska oczyszczalnia ścieków w Czarnem ul. Południowa, która zbiera ścieki z całego miasta, łącznie z Zakładem Karnym,
- b) oczyszczalnia ścieków przy Jednostce Wojskowej w Czarnem – zbiera ścieki z całego terenu jednostek Wojskowych zlokalizowanych w Czarnem,
- c) oczyszczalnia Wyczechy – zbiera ścieki z terenu tzw. „Aglomeracji Wyczechy”; Oczyszczalnia ta niestety, wybudowana w 1972 roku, z powodu przestarzałej technologii oraz stopnia zużycia jej elementów nie spełnia norm redukcji zanieczyszczeń określonych pozwoleniem wodnoprawnym. Konieczne jest zaprojektowanie i wybudowanie w jej miejsce nowej, wysokosprawnej oczyszczalni.

Zarząd Spółki wraz z Burmistrzem Gminy Czarne podejmują wysiłki w celu uzyskania środków finansowych na tę budowę.

Ponadto ścieki z gospodarstw domowych, które nie mają kanalizacji zbiorczej, są odbierane przez PWK Sp. z o.o. w Czarnem ze zbiorników bezodpływowych, taborem asenizacyjnym pod postacią samochodów ciężarowych i ciągnika z beczką asenizacyjną.

Dotyczy to głównie miejscowości:

- a) Sierpowo,
- b) Krzemieniewo wybudowanie,
- c) Sokole III i Sokole,

- d) Biernatka wybudowanie,
- e) Grabowiec,
- f) Łoża,
- g) Bińcze – wybudowania tzw. Wiśniowa Aleja i Gliniana Góra.

PWK Sp. z o.o. w Czarnem jest jedyną firmą, która opróżnia zbiorniki bezodpływowe na terenie gminy Czarne. Posiadamy odpowiedni tabor do wywozu nieczystości płynnych, w postaci 2 samochodów ciężarowych (odpowiednio o pojemności 8 i 10 m³) oraz ciągnik z beczkowozem o pojemności 6 m³.

Rozwiązaniem dużej części problemu wywozów ze zbiorników bezodpływowych będzie zrealizowany w 2021 r. projekt budowy kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kijno, Sokole i Sierpowo. Spółka uzyskała na realizację tej inwestycji pożyczkę od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Gdańsku w wysokości ok. 6,6 mln zł.

Ilość oczyszczonych ścieków łącznie wyniosła 418.629,10 m³.

Z tytułu odbioru ścieków łącznie uzyskano 2.947.517,87 zł (łącznie z wywozem). W stosunku do planu (3.075.100,00 zł) jest to mniej o 4,15 %, czyli o kwotę 127.582.13 zł (4,5 % tylko w przypadku ścieków odprowadzanych za pomocą kanalizacji sanitarnej). Główną przyczyną zmniejszenia ilości planowanego odbioru ścieków było ograniczenie zużycia wody własnej produkcji przez Zakład Karny w Czarnem, który w roku 2020 przeprowadził szereg inwestycji pozwalających na ograniczenie rozbioru wody a co za tym idzie, dość znaczne zmniejszenie ilości dostarczanych ścieków.

Spółka starła się podnosić swoje przychody, przyjmując zlecenia na usługi obce. Łącznie na usługach zewnętrznych uzyskano około 90.900,00 zł przychodu. Dzięki temu wykonany został w ok. 98,9% plan rzeczowy pracy Zarządu PWK Sp. z o.o. w Czarnem w zakresie przychodów.

W roku 2019 został przygotowany innowacyjny projekt przeróbki osadów ściekowych na nawóz, uzyskując także pozwolenie na budowę. Wspólnie z władzami Urzędem Miasta i Gminy w Czarnem poszukujemy środków finansowych na realizację tego bardzo istotnego z punktu widzenia ochrony środowiska gminy projektu.

Realizacja wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodno-kanalizacyjnych PWK Sp. z o.o. w Czarnem. Wykonanie zadań przypisanych na rok 2021:

I. W zakresie zadań organizacyjnych i gospodarczych:

1. Kontynuacja działań, których celem jest zagospodarowanie osadów ściekowych z miejskiej oczyszczalni ścieków w Czarnem – poszukiwanie możliwości sfinansowania tej inwestycji ze środków zewnętrznych.
2. Przygotowanie dokumentacji projektowej na zadania:
 - doprowadzenia wody z ul. Strzeleckiej na ul. Południową oraz z ul. Kościuszki na ul. Łąkową – w trakcie uzyskania uzgodnień z PKP na przejście pod torowiskiem,

- budowy kanalizacji sanitarnej w Biernatce i Bińczu - wykonane za wyjątkiem fragmentu sieci kanalizacji tłocznej w Bińczu,
- budowy kanalizacji sanitarnej i sieci wodnej dla miejscowości Łoża – zlecono wykonanie projektu technicznego,
- budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami ścieków dla m. Kijno, Sokole i Sierpowo, pożyczka na ten cel jest finansowana z budżetu Gminy- wykonano w całości.

II. W zakresie ujmowania i rozprowadzania wody:

1. wymiana rur na hali filtrów Stacji Uzdatniania Wodny przy ul. Ogrodowej w Czarnem II etap – nie wykonano z uwagi na brak środków,
2. wymiana pompy głębinowej ujęcia wody PG2 w Czarnem – wykonano,
3. konserwacja urządzeń hydroforni Sokole, Sokole III, Domisław Górny – wieś, Domisław Dolny, Nadziejewo i Biernatka – wykonano za wyjątkiem hydroforni Biernatka,
4. wymiana zbiorników hydroforowych w m. Sokole i Kijno,
5. naprawa elewacji zewnętrznej oraz dachu hydroforni w Sokolu III – wykonano w całości,
6. naprawa elewacji zewnętrznej hydroforni w Krzemieniewie - nie wykonano z powodu braku środków (przeniesione do planu pracy na rok 2022),
7. wymiana wodomierzy, które utraciły cechę legalizacyjną – wykonano,
8. naprawa ujęć wody z pompami głębinowymi w miejscowościach Bińcze, Wyczechy, Sokole i Sierpowo – wykonano,
9. monitorowanie jakości wody do spożycia w podległych instalacjach - wykonywane na bieżąco.

Wykonanie planu finansowego

Plan na rok 2021 przewidywał przychody na poziomie 4.930.723,00 zł. Wykonanie na poziomie 4.875.268,28 zł czyli niższe od planu o kwotę 55.454,72 zł.

Wynik finansowy za rok 2021 zamknął się stratą w wysokości (–) 43.930,37 zł. Strata wynika z nierentownego wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych spowodowanego stawką z wywóz ustaloną uchwałą Rady Gminy na poziomie równym stawce za zrzut ścieków do kanalizacji sanitarnej.

13.3. Gospodarka mieszkaniowa

Zadania własne w zakresie zarządzania i administrowania gminnym zasobem mieszkaniowym zostały powierzone Przedsiębiorstwu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o. o. z siedzibą w Czarnem przy ul. Kościuszki 42, którego udziałowcem w 100% jest Gmina Czarne. Burmistrz Czarnego jest jednocześnie Przewodniczącym Zgromadzenia Wspólników. Kapitał Spółki 285.000,- zł, udział Gminy Czarne wynosi 100%.

Wynagrodzenia w PGM:

Dochód brutto za 2021 rok w przeliczeniu na miesiąc (w tym nagrody i inne świadczenia jednorazowe)

- Prezes – 10.621,30 zł

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników:

- pracownicy działu księgowości (z gł. księgowym) - 5.509,75 zł,
- pracownicy działu technicznego - 3.864,25 zł,
- pracownicy interwencyjni na czas określony - 2.800,00 zł.
- wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej: 572,50 zł brutto za posiedzenie
- Przewodniczący Rady Nadzorczej 1.012,87 zł brutto/miesiąc.

Ilość osób zatrudnionych w PGM na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła: 12 osób.

Tabela 37. Zasób mieszkaniowy w 2021 roku

	stan na 01.01.2021	stan na 31.12.2021
Mieszkań komunalnych	324	313
<i>w tym najem socjalny</i>	23	19
Mieszkań chronionych	5	5
RAZEM	329	318

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej spółka z o.o. w Czarnem zarządzała 95 budynkami, w tym;

- 21 budynkami stanowiącymi w 100% własność Gminy Czarne,
- 74 budynkami wspólnot mieszkaniowych, w których znajdują się lokale mieszkalne gminne.

Ponadto Przedsiębiorstwo administrowało 19 lokalami, które znajdowały się poza zarządem PGM. Łącznie na koniec 2021 roku w zarządzaniu PGM Czarne znajdowało się 318 lokali komunalnych, o łącznej powierzchni użytkowej 14.630,89 m². W tym 294 to lokale komunalne, 5 lokale chronione i z 19 najemcami zawarto umowę o najem socjalny.

W roku 2021 zasób mieszkaniowy mieszkań komunalnych został zmniejszony o jedenaście lokali mieszkalnych, w związku ze sprzedażą ośmiu lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców, przekazaniem dwóch lokali na cele oświatowe (w budynku przedszkola miejskiego) oraz jednego lokalu na utworzenie centrum wsparcia rodziny i dziecka.

W roku 2021 Gmina Czarne dysponowała wolnymi lokalami należącymi do zasobu mieszkaniowego gminy Czarne, które odzyskała:

- w związku z rozwiązaniem umowy najmu z tytułu zadłużenia: 2 lokale,
- w związku z wypowiedzeniem za porozumieniem stron: 1 lokal,
- w związku z wygaśnięciem umowy najmu na skutek zgonu najemcy: 3 lokale.

Oddanie w najem lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Czarne odbywało się na zasadach określonych w Uchwale Nr 0007.53.2020 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 30.11.2020 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Czarne (Dz. Urz. Woj. Pom. z dn. 14.12.2020 poz. 5363). W 2021 r. zawarto 9 nowych umów najmu lokali należących do mieszkaniowego zasobu gminy. Na koniec 2021 roku na najem lokalu z mieszkaniowego zasobu oczekiwało 38 rodzin.

Tabela 38. Ilość przydzielonych lokali mieszkalnych w roku 2021 z zasobu komunalnego

Lp.	Podstawa prawna przydziału lokalu	Ilość gosp., którym przydzielono lokale mieszkalne w roku 2021
1	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału mieszkań na rok 2020/2021, oraz z list dodatkowych	13
2	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału lokalu socjalnego na rok 2020/21, oraz z list dodatkowych	5
3	W wyniku przekwaterowania osoby zamieszkującej bez tytułu prawnego do lokalu socjalnego	0
4	W związku z Prawomocnym Wyrokiem Sądu dającego uprawnienia do otrzymania najmu socjalnego	0
5	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych na zamianę lokali mieszkalnych z zasobu komunalnego, zamiana z Urzędu na rok 2020)/2021, oraz z list dodatkowych, na wniosek najemcy	3
6	Zamiany lokali między stronami	1
7	Wstąpienie w stosunek najmu po zgonie, małżonka, matki, ojca zgodnie z art. 680 ¹ , art. 691 § 1 i 2 kodeksu cywilnego	5
8	Przepisanie uprawnień do lokalu mieszkalnego opuszczonego przez najemcę lub po śmierci najemcy dla osób, które nie wstąpiły w stosunek najmu po śmierci najemcy, zgodnie z Uchwałą Nr 0007.53.2020 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 30 listopada 2020 r., w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Czarne	1
9	Wyrażenie zgody na przedłużenie umowy najmu socjalnego w związku z trudną sytuacją materialną (bezrobocie, uzależnienie, niepełnosprawność, przekwaterowanie za zadłużenia).	12

Stawka czynszu mieszkaniowego zasobu gminy w roku 2021 kształtowała się na poziomie od 2,51 zł/m² (minimalna) do 5,91 zł/m² (maksymalna), natomiast za lokal socjalny stawka wynosiła 1,26 zł/m².

Tabela 39. Wykonane remonty i modernizacje w lokalach komunalnych

Wykonane remonty i modernizacje w lokalach komunalnych	Razem kwota	Ilość lokali remonty kapitalne	Ilość lokali remonty bieżące
Wykonane z własnych zasobów	34.306,51 zł	0	110
Wykonane przez firmy zewnętrzne, którym zlecono remont	12.015,18 zł	0	7
Wykonane remonty w budynkach wspólnot -Udział Gminy Czarne	67.215,33 zł	74 budynki	
Wpłata na fundusz remontowy (po sprzedaży lokalu ul. Kościuszki 8/8, Plac Wolności 1/10)	8.596,88 zł	2 lokale	
Wpłaty na fundusz remontowy, remonty-Udział gminy we wspólnotach mieszkaniowych poza zarządem PGM	9.808,24 zł	4 budynki	
Wpłaty na fundusz remontowy kredyt bankowy	15.681,36 zł	4 budynki	

Koszty remontów wykonanych w lokalach mieszkalnych przed ich zasiedleniem w roku 2021 wynosiły:

- Czarne ul. Złota 2/9 – 8.707,32 złotych.

Zaległości czynszowe ciążące na mieszkaniach komunalnych

Zadłużenie wraz z naliczonymi odsetkami na dzień 1 stycznia 2021 roku wynosiło 213.490,22 zł, a na 31 grudnia 2021 roku 135.469,94 zł (wraz z kosztami upomnień).

Zaległości z tytułu opłaty czynszu często spowodowane są okolicznościami obiektywnymi, kiedy sytuacja życiowa najemcy staje się tak trudna, że mimo chęci nie jest w stanie płacić czynszu. Kiedy indziej jest to działanie świadome, gdy mimo posiadanych środków najemca uporczywie nie reguluje należności z tytułu najmu.

W roku 2021 do najemców lokali mieszkalnych z zasobu komunalnego zostało wysłanych:

- 55 wiadomości sms,
- 163 szt. upomnień (do każdorazowego wezwania do zapłaty dołączano ulotkę informacyjną o możliwości odrobienia długu na rzecz Miasta i Gminy Czarne),
- 19 pism informacyjnych o wysokości przypisu i o stanie konta na koniec danego miesiąca,
- 70 szt. wezwań do zapłaty,
- 62 szt. przedsądowych wezwań do zapłaty,
- 15 szt. wezwań do wstawienia się w siedzibie PGM i omówienia sposobu i możliwości uregulowania zaległości,
- 10 szt. powiadomień o zamiarze wypowiedzenia umowy najmu,
- 1 szt. zawiadomienia o zamiarze wszczęcia procedury eksmisji,

- 17 szt. powiadomień o możliwości skierowania sprawy na drogę sądową z wzorem pozwu sądowego,
- 4 szt. zawiadomień o zamiarze przekwaterowania do lokalu o niższym standardzie.
- wykonano 65 monitów telefonicznych przypominających o uregulowaniu zaległości.

W Gminie Czarne jest opracowany program odpracowywania długu. W ramach tego programu na rzecz miasta i gminy Czarne w PGM przepracowano 505 godzin, czyli odpracowano zadłużenie czynszowe za najem lokali mieszkalnych w wysokości 4.545,00 zł. W roku 2021 zadłużenie sądowe wraz naliczonymi odsetkami na koniec 2021 roku wynosiło 108.794,21 zł, natomiast na koniec 2020 roku wynosiło 112.520,22 zł. W roku 2021 skierowano do sądu dziesięć spraw o zapłatę na łączną kwotę: 21.047,89 zł.

Na przestrzeni roku 2021 (w oparciu o Sądowe Nakazy Zapłaty z 2021 r. oraz z lat wcześniejszych) poprzez działanie Komornika Sądowego w drodze egzekucji odzyskano częściowo zaległości sądowe w wysokości 20.468,27 zł. Ponadto w ramach działań windykacyjnych (rozmowy telefoniczne, wezwania dłużników do spotkań i rozmów w siedzibie PGM), od dłużników (z pominięciem komornika sądowego) wpłynęła kwota 10.383,23 zł zaległości sądowej.

Tryb rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem lokali mieszkalnych

Załatwienie sprawy najmu lokalu mieszkalnego rozpoczyna się od złożenia kompletnego wniosku o najem lokalu mieszkalnego do Burmistrza Czarne, którego wzór został określony w Uchwale Nr XXV/147/05 Rady Miejskiej w Czarne z dnia 29 kwietnia 2005 roku w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Czarne.

Sposób przyjmowania i rozpatrywania wniosków o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego jest jawny. Jawność postępowania ma na celu realizację kontroli społecznej. Kontrola społeczna wykonywana jest przy pomocy Społecznej Komisji Mieszkaniowej powoływanej przez Burmistrza, który określa jej skład, zadania i tryb pracy. Ustalenia osób spełniających kryteria zawarte w Uchwale, następuje w formie rocznych wykazów osób zakwalifikowanych do przydziału lokali.

Lista rodzin oczekujących na przydział mieszkania z zasobu komunalnego na koniec 2021 roku kształtowała się następująco:

Tabela 40. Wykaz rodzin zakwalifikowanych do przydziału mieszkań na rok 2021/2022

Lp	Roczny wykaz osób zakwalifikowanych na rok 2021/2022	Ilość rodzin
1	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału mieszkań na rok 2021/2022	23
2	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału lokali socjalnych na rok 2021/2022	11
3	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych na zamianę obecnie zajmowanych lokali mieszkalnych z zasobu komunalnego na rok 2021/22	4

Dodatki mieszkaniowe.

Dodatki mieszkaniowe są zadaniem własnym gminy, wypłacane ze środków budżetu gminy w 100%. Podstawowym aktem prawnym w oparciu o który realizowane są działania w zakresie dodatków mieszkaniowych jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t. j. Dz. U. z 2021. poz. 2021). Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2021 roku wynosiła 249.269,44 złotych. Ilość wystawionych decyzji 173 w tym odmownych 9.

Zryczałtowany dodatek energetyczny.

Dodatki energetyczne są zadaniem z zakresu administracji rządowej, które wypłacane są przez gminę, na które Gmina otrzymuje dotację z budżetu państwa w 100%. W 2021 roku wypłacono dodatek energetyczny na kwotę 13.094,81 złotych. Liczba wystawionych decyzji 200.

13.4. Stan mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2021 r.

Tabela 41. Stan mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2021 rok

Opis mienia według grup rodzajowych	2021	
	gmina	miasto
I. Grunty komunalne w ha:	353	266
1. Grunty orne	46	43
2. Drogi	148	33
3. Lasy	22	6
4. Place i tereny zielone	0	0
6. Tereny rekreacyjne	9	8
7. Działki budowlane	1	9
8. Działki przemysłowo – handlowe	0	4
10. Inne	127	163
II. Obiekty komunalne ogółem:		
1. Budynki mieszkalne	95	
2. Budynki niemieszkalne, budowle	158	
3. Obiekty szkolne	4	
4. Obiekty przedszkolne	1	
5. Ośrodki kultury i świetlice	8	
6. Obiekty sportu i rekreacji	51	
7. Żłobek	1	
Majątek komunalny 2021		
Lokale użytkowe powierzchnia m ²		0
Środki uzyskane z wynajmu lokali użytkowych		0
Koszt utrzymania mieszkań komunalnych ogółem		756,093,10 zł
Środki uzyskane z wynajmu mieszkań komunalnych		850,824,84 zł
Remonty mieszkania komunalne		34306,51 zł
Sprzedaż mieszkań komunalnych szt.		7
Sprzedaż gruntów komunalnych szt.		14
Sprzedaż gruntów komunalnych w ha		4.1805 ha
Środki uzyskane ze sprzedaży gruntów komunalnych i nieruchomości		670.088,20 zł

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców i przyrost naturalny w gminie Czarne	7
Tabela 2. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy	8
Tabela 3. Informacja o bezrobociu w gminie Czarne na przestrzeni lat 2020-2021.....	9
Tabela 4. Aktywizacja osób bezrobotnych.....	9
Tabela 5. Informacja o bezrobociu w gminie Czarne.....	10
Tabela 6. Osoby bezrobotne zatrudnione przez Urząd Miasta i Gminy w Czarnem w 2021 r.	10
Tabela 7. Wnioski złożone do CEIDG w okresie 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. w gminie Czarne.....	12
Tabela 8. Przyznane dotacje dla organizacji pozarządowych w 2021 roku	13
Tabela 9. Stan zaległości podatków i opłat w 2021 roku.....	23
Tabela 10. Ilość wydanych przypomnień, upomnień i wystawionych tytułów wykonawczych	24
Tabela 11. Wykonanie wydatków w ramach Funduszu Sołeckiego w Gminie Czarne.	24
Tabela 12. Zestawienie wydatków inwestycyjnych z podziałem na działy oraz udział środków zewnętrznych w wydatkach majątkowych ogółem	26
Tabela 13. Rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" realizowany w 2021 roku	45
Tabela 14. Ilość żywności pozyskanej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	47
Tabela 15. Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości oraz nieruchomości mieszanych w 2021 roku, bez PSZOK-u	53
Tabela 16. Ilość odpadów komunalnych zebranych od właścicieli nieruchomości w 2021 roku w PSZOK-u	54
Tabela 17. Wydatki związane z gospodarką odpadami w 2021 roku	54
Tabela 18. Udzielone świadczenia z pomocy społecznej w 2021 roku.....	57
Tabela 19. Wypłaty świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekunów w 2021 roku.....	58
Tabela 20. Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego.....	59
Tabela 21. Realizacja programu świadczenie wychowawcze R.500+	59
Tabela 22. Miesięczny czas pracy przypadający na specjalistę	65
Tabela 23. Liczba dzieci, oddziałów i nauczycieli w poszczególnych jednostkach.....	66
Tabela 24. Liczba zatrudnionych nauczycieli w poszczególnych placówkach oświatowych	67
Tabela 25. Średnie wynagrodzenia brutto nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w Gminie Czarne	67
Tabela 26. Średnia płaca brutto pracowników administracji i obsługi.....	68
Tabela 27. Wydatki poniesione na zadania oświatowe w 2021 roku.....	73
Tabela 28. Wydatki przedszkola, oddziały przedszkolne i żłobek.....	74
Tabela 29. Koszt utrzymania ucznia/dziecka w poszczególnych placówkach oświatowych w 2021.....	74
Tabela 30. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w podziale na poszczególne szkoły - gmina Czarne.	76
Tabela 31. Wyniki egzaminu w podziale na poszczególne gminy powiatu człuchowskiego.	77
Tabela 32. Zestawienie wyników egzaminu- gmina- powiat- województwo pomorskie – kraj.	77
Tabela 33. Liczba przyznanych stypendiów szkolnych	77
Tabela 34. Wykaz wniosków pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów.	78
Tabela 35. Dowożone dzieci w roku szkolnym 2020/2021 oraz 2021/2022 w podziale na poszczególne miejscowości w szkołach na terenie Gminy Czarne.	78
Tabela 36. Statystyki wypadków do zdarzeń za rok 2021 z podziałem na miesiące.....	86
Tabela 37. Zasób mieszkaniowy w 2021 roku	92
Tabela 38. Ilość przydzielonych lokali mieszkalnych w roku 2021 z zasobu komunalnego.....	93
Tabela 39. Wykonane remonty i modernizacje w lokalach komunalnych	94
Tabela 40. Wykaz rodzin zakwalifikowanych do przydziału mieszkań na rok 2021/2022.....	95
Tabela 41. Stan mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2021 rok.....	96

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Czarne w województwie pomorskim	3
Rysunek 2. Gmina Czarne mapa topograficzna	4
Rysunek 3. Podział gminy Czarne na sołectwa	7
Rysunek 4. Logotyp promocyjny	37
Rysunek 5. Granice opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarne	49
Rysunek 6. Granice opracowania miasta Czarne i część obrębu Nadziejewo objętych miejscowym planem zagospodarowania i jego zmian.....	52

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura własności gruntów w gminie Czarne	5
Wykres 2. Statystyka przedsiębiorstw według kodu PKD.....	11
Wykres 3. Dochody Gminy Czarne w latach 2015 – 2021	15
Wykres 4. Struktura dochodów	16
Wykres 5. Wydatki budżetu Gminy Czarne w latach 2015 -2021.....	17
Wykres 6. Koszty funkcjonowania szkół	73
Wykres 7. Koszty funkcjonowania szkół - subwencja i dopłata gminy do subwencji w 2021 r.....	74
Wykres 8. Koszty utrzymania ucznia/dziecka w 2021 roku w placówkach oświatowych i opiekuńczych Gminy Czarne.....	75
Wykres 9. Wydatki na zadania oświatowe	76

